

Lietuvos Respublikos Seimo *antroji sesija*

2017 m. gegužės 30 d.
67 ir 68 posėdžiai

Stenogramos

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2017 m. gegužės 30 d.

Rytinis posėdis Nr. 67

Informaciniai pranešimai	7
Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. gegužės 30 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 21, 23, 31, 32, 38, 40, 41, 43, 48, 52, 53, 57, 63, 65, 71, 72, 73, 75, 76, 79, 112, 114, 115, 117, 120, 127, 144, 147, 168, 169, 171, 179, 181, 185, 195, 197, 204, 209, 217, 221, 237, 240, 241, 242 ir 250 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-587(2) svarstymas	8
Seimo nario T. Tomilino kalba (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu)	9
Seimo nario A. Syso kalba (Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu)	10
Seimo nario Z. Jedinskio kalba (Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos vardu)	11
Seimo narės A. Maldeikienės kalba (Mišrios Seimo narių grupės vardu)	12
Seimo nario P. Urbšio kalba	13
Seimo nario D. Kreivio kalba	14
Seimo nario A. Skardžiaus kalba	15
Seimo nario E. Gentvilo kalba	15
Seimo nario R. J. Dagio kalba	16
Seimo nario V. Bako kalba	17
Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-586(2) svarstymas	31
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2508 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-139 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-588(2) svarstymas	32
Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2471 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-590(2) svarstymas	32
Seimo nario A. Syso kalba	32
Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2502 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-591(2) svarstymas	34
Seimo nario A. Syso kalba	34
Baudžiamojo kodekso 20, 225, 227 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-675(2) svarstymas	36
Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-2826(3) svarstymas	36
Žemės įstatymo Nr. I-446 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4582(3) svarstymas	37
Miškų įstatymo Nr. I-671 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4583(2) svarstymas	38
Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-543(2) svarstymas	38
Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-722 ir Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-723 pateikimas (R. Degutis)	39

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos narių paskyrimo“ projekto Nr. XIII-759 pateikimas (A. Širinskienė)	39
Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 2, 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-721 pateikimas (M. Majauskas)	42

Vakarinis posėdis Nr. 68

Seimo nutarimo „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ projekto Nr. XIII-717 pateikimas (J. Petrauskienė)	46
Seimo nutarimo „Dėl Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gairių patvirtinimo“ projekto Nr. XIII-742 pateikimas (E. Jovaiša)	49
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIII-740 pateikimas (E. Jovaiša)	53
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 52 ir 53 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-741 pateikimas (E. Jovaiša)	53
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 5, 26, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-752 pateikimas (E. Jovaiša)	55
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-696(2) pateikimas (E. Jovaiša)	58
Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 79 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-370 pateikimas (E. Jovaiša)	60
Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį teismą su prašymu išaiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos pilietybės santykius, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ ir 2013 m. kovo 13 d. sprendimo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimų nuostatų išaiškinimo“ teiginius, susijusius su Lietuvos Respublikos piliečių galimybėmis kartu būti ir kitos valstybės piliečiais“ projekto Nr. XIII-629 pateikimas (J. Sabatauskas)	62
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projekto Nr. XIII-776 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Bakas)	64
Šio nutarimo priėmimas	64
Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 13, 15, 16, 18, 19, 36, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-712 ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 papildymo 361 straipsniu įstatymo projekto Nr. XIII-713 pateikimas (V. Bakas)	64
Civilinio kodekso 6.589, 6.969, 6.971, 6.973, 6.978 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-750 ir Paveldimo turto mokesčio įstatymo Nr. IX-1239 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-751 pateikimas (A. Širinskienė)	66
Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7, 10, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo Nr. XIII-4707(2) pateikimas (E. Gentvilas)	70
Psichologų praktinės veiklos įstatymo projekto Nr. XIII-685 pateikimas (R. Šalaševičiūtė)	72
Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-768 pateikimas (I. Šimonytė)	76
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	78

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 67 STENOGRAMA

2017 m. gegužės 30 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS,
Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ
ir Seimo Pirmininko pavaduotoja I. DEGUTIENĖ*

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Labas rytas, gerbiamieji Seimo nariai. Pradedame 2017 m. gegužės 30 d., antradienio, rytinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Prašome registruotis.

Užsiregistravo 96 Seimo nariai.

Prieš pradėdant darbotvarkės tvirtinimą, noriu pasidžiaugti ir pasveikinti mūsų visų vardu mūsų jaunąjį kolegą R. Žemaitaitį, šiandien švenčiantį 35-ąjį gimtadienį. (*Plojimai*)

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Sveiki, gerbiamieji kolegos! Tradiciškai iš tikrųjų noriu padėkoti. Ačiū už sveikinimus ir, kaip sako, apie vietą ir laiką atsiųsiu žinutę. Kol kas dar draudimo nėra, galioja laisvė! Sėkmės.

10.01 val.

Informaciniai pranešimai

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Išties gera nuotaika. Pranešimas, apie kurį privalau informuoti Lietuvos Respublikos Seimą. Lietuvos Respublikos Prezidento dekretas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo priimto Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 1, 9 straipsnių pakeitimo ir papildymo 9¹ straipsniu įstatymo grąžinimo Lietuvos Respublikos Seimui pakartotinai svarstyti.“ Noriu pasakyti, kad šis klausimas įtrauktas į mūsų šios savaitės, ketvirtadienio, posėdžio darbotvarkę.

10.02 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2017 m. gegužės 30 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Per šoninį mikrofoną – M. Majauskas. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, pirmininke. Aš norėjau paprašyti iš rezervinių klausimų įtraukti į pagrindinę rytinio posėdžio darbotvarkę paskutiniu klausimu Vaikų išlaikymo fondo įstatymą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Aptarsime jūsų pasiūlymą. Gerbiamoji G. Skaistė. Prašau.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš dėl Užimtumo įstatymo. Prieš aštuonias dienas įregistravau dėl šio įstatymo pataisą, o pagal Statutą pataisos, kurios užregistruotos prieš 48 valandas iki Seimo posėdžio, privalo būti apsvarstytos pagrindiniame komitete. To padaryta nebuvo, todėl prašau išbraukti iš šios dienos darbotvarkės.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolega M. Adomėnas. Prašau.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiama posėdžio pirmininke, frakcijos vardu prašome išbraukti darbotvarkės 2-5, 2-6 klausimus, projektus Nr. XIIIIP-752 ir Nr. XIIIIP-696.

PIRMININKĖ. Neskubėkite, 2-5, 2-6.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Projektus Nr. XIIIIP-752 ir Nr. XIIIIP-696, kaip įtvirtinančius atžangą aukštajame moksle.

PIRMININKĖ. Čia jūsų nuomonė, o dėl siūlymo mes balsuosime. Kolegos, daugiau pasiūlymų nėra.

Pirmasis buvo M. Majausko pasiūlymas Vaikų išlaikymo fondo įstatymą Nr. XIIIIP-721, rezervinį 6 klausimą, perkelti į pagrindinę darbotvarkę. Gal galime bendru sutarimu, nes pasirašė 47 Seimo nariai? Jeigu mes spėsime, tai rytiniame posėdyje paskutiniuju klausimu galėtų būti svarstomas šis svarbus rezervinis klausimas, pateikimas. Galime sutarti bendru sutarimu? Galime.

Antras pasiūlymas buvo G. Skaistės dėl Užimtumo įstatymo. Ji teigia, kad nebuvo apsvaistytas jos pasiūlymas, ir prašė išbraukti iš darbotvarkės. Išties komitetas nesuskubo apsvaistyti ir komiteto pirmininkas A. Sysas mums pasakys, kodėl taip atsitiko.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, pirmiausia pataisa užregistruota ne prieš aštuonias dienas, o 24 dieną 14 valandą. Paskaičiuokite. Po komiteto posėdžio. Aš manau, kad paprasčiausiai šiandien dvi valandos bus skirtos Darbo kodeksui ir jo lydimiesiems, iki užimtumo neprieisime, o rytoj bus komiteto posėdis ir apsvaistysime. Nematau čia jokios problemos.

PIRMININKĖ. Jūs siūlote šiandien nesvarstyti Užimtumo įstatymo projekto? Nepaisant to, 48 valandos iš tikrųjų praėjo ir komitetas, beje, galėjo svarstyti. Bet jeigu būtų toks sutarimas, dėl kurio prašau vis tiek balsuoti... G. Skaistė siūlė frakcijos vardu ir komiteto pirmininkas taip pat siūlė Užimtumo įstatymą svarstyti ketvirtadienį, nes trečiadienį galėtume pritarti pasiūlymui. Ar jūs turite kitokią nuomonę? (*Balsai salėje*) Statutas, deja, reikalauja kitaip, gerbiamas...

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, aš tikrai nesiruošiu jūsų mokyti ir nusižengti Statutui.

PIRMININKĖ. Tą ir noriu pasakyti.

A. SYSAS (LSDPF). Paprasčiausiai siūlau... Jeigu ateisime iki šio klausimo svarstymo, nesvarstysim, bet nematau, kad mes suspėsime. Yra pakankamai Darbo kodekso pataisų, kad tų dviejų valandų užteks ir Užimtumo įstatymui svarstyti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Tą ir norėjau siūlyti. Užimtumo įstatymą mes svarstysime ketvirtadienį.

Ir dar vienas pasiūlymas buvo M. Adomėno, kuris siūlė frakcijos vardu išbraukti 2-5 klausimą – Mokslo ir studijų įstatymą ir 2-6 klausimą – taip pat Mokslo ir studijų įstatymo projektą (Nr. XIIIIP-752 ir Nr. XIIIIP-696). Dėl šio pasiūlymo prašau balsuoti. Kas už tai, kad išbrauktume minėtus įstatymų projektus, kuriuos Tėvynės sąjungos vardu siūlė išbraukti M. Adomėnas?

Balsavimo rezultatai: balsavo 106 Seimo nariai, už išbraukimą pasisakė 38 Seimo nariai, prieš – 47, susilaikė 21. Minėti įstatymų projektai (darbotvarkės 2-5 ir 2-6 klausimai) darbotvarkėje lieka.

P. Urbšys. Prašau.

P. URBŠYS (LVŽSF). Mano balsas prieš.

PIRMININKĖ. Jūsų balsas prieš. Stenogramoje tai parašysime. Galime bendru sutarimu patvirtinti darbotvarkę? Galime. Dėkoju.

10.07 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso 21, 23, 31, 32, 38, 40, 41, 43, 48, 52, 53, 57, 63, 65, 71, 72, 73, 75, 76, 79, 112, 114, 115, 117, 120, 127, 144, 147, 168, 169, 171, 179, 181, 185, 195, 197, 204, 209, 217, 221, 237, 240, 241, 242 ir 250 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-587(2) (svarstymas)

1-2a klausimas, projektas Nr. XIIIIP-587(2), sujungti projektai Nr. XIIIIP-587, Nr. XIIP-4725 ir Nr. XIIP-4752 – Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 1 straipsniu patvirtinto Lietuvos Respublikos darbo kodekso tam tikrų straipsnių, kuriuos jūs matote, pakeitimo įstatymo projektas. Kviečiu pagrindinio Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką A. Sysą pateikti komiteto išvadą.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, komitetas, gavęs Vyriausybės projektą dėl kai kurių Darbo kodekso straipsnių pakeitimo, kartu svarstė ir anksčiau įregistruotus du įstatymų projektus. Juos, kaip ir sakė pirmininkė, sujungėme, po to, po svarstymo komitete, dar kartą buvo kreiptasi į Trišalę tarybą. Trišalė taryba išreiškė savo poziciją dėl dešimties straipsnių, kurių nebuvo pirminiame variante, iš jų septyniems Trišalė taryba arba pritarė, arba susitarė. Komitetas pakartotinai svarstė likusius tris klausimus, dėl kurių nebuvo pasiekta sutarimo Trišalėje taryboje. Trišalėje taryboje nesutarimų yra ir daugiau, bet būtent tie, kurie atėjo į Seimą, yra trys.

Pirmasis – dėl nekonkuravimo, t. y. kad nekonkuravimo sutartį būtų galima taikyti ne tik pasibaigus darbo sutarčiai, bet ir darbo metu.

Antra nuostata, dėl kurios nesutarta, yra darbuotojų atstovavimo ir gynimo klausimai. Dabartiname kodekse yra siūloma, kad turėtų papildomą apsaugą nuo atleidimų, darbo užmokesčio ir kitų dalykų iš principo tik vienas asmuo, t. y. arba profsąjungos pirmininkas, arba Darbo tarybos pirmininkas, arba darbuotojų atstovas. Siūlymas vis dėlto išplėsti, nes jeigu mes visi sakome, kad kolektyvinių sutarčių trūksta, kad gynimas yra per silpnas, kad tą apsaugą gautų darbuotojų atstovai, kurie dalyvauja renkamuose organuose, dalyvauja derybose, buvo pasiūlyta išplėsti tą ratą. Čia nesutarimas.

Trečias klausimas, dėl kurio yra nesutarta, yra dėl streiko skelbimo ir galimo lokauto. Vis dėlto nematau, kad po penkių darbo dienų būtų galima nutraukti streiką leidus darbdaviui priimti naujus žmones, neleisti buvusiems darbuotojams patekti į darbo vietas. Yra trys esminiai ginčai. Aš manau, nesigilinsiu dabar, ką komitetas svarstė. Galiu tik parodyti išvadą, jūs ją galite pasižiūrėti internete. Iš viso yra 200 puslapių. Yra gauta begalė suinteresuotų organizacijų – profesinių sąjungų, darbdavių, Investuotojų forumo, pavienių fizinių asmenų siūlymų keisti Darbo kodeksą.

Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip sakiau, apsvaustęs Vyriausybės projektą ir du anksčiau registruotus, visus kitus pasiūlymus, kurie nebuvo šituose trijuose projektuose, siūlo dar kartą grąžinti į Trišalę tarybą (tuo labiau kad bus nauja Trišalė taryba), kuri galėtų juos apsvaustyti ir, jeigu bus noras ir sutarimas, grąžinti į Seimą jau po liepos 1 dienos ir koreguoti vieną ar kitą nuostatą. Manau, kai mes svarstysime Darbo kodeksą pastraipsniui, bus galima kalbėti plačiau, o šito Darbo kodekso pirmajam variantui pritarta: 5 – už, prieš nėra, susilaikė 3. Kai mes svarstėme pataisas, kurios atėjo pakartotinai iš Trišalės tarybos, irgi nebuvo vieningo sutarimo. Buvo skirtingas balsavimas, bet mes šitiems siūlymams esame pritare. Taigi kviečiu ištraukti į darbą ir šiandien baigti svarstymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis pirmininke, už komiteto pateiktą išvadą. Papildomų komitetų nebuvo paskirta ir išvadų nėra.

Skelbiame diskusiją. Ar galime sutarti bendru sutarimu? 11 Seimo narių užsirašė diskutuoti. Skiriame iki valandos laiko ir kalbėsime proporcingai pagal frakcijas, kaip esame įpratę. Galime sutarti? Galime. (*Balsas salėje*) Gerbiamas kolega, aš tiesiog galiu pacituoti, kas nežino, Statuto 105 straipsnį „Diskusijų organizavimo tvarka“. Užsirašome pagal eilę, tačiau posėdžio pirmininkas gali keisti šią eilę proporcingumo principu. Labai noriu, kad kalbėtų frakcijų vardu visi kolegos, todėl pirmąjį pagal didžiausią frakciją kviečiu Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos atstovą T. Tomiliną. Jums – 7 minutės. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama kolegė, labai džiaugiuosi, kad mes padarėme tai, ką žadėjome. Šiandien dar neatėjo liepos 1 diena, o mes finišo tiesiojoje ir svarstome Darbo kodekso pataisas, kurios padės profesinėms sąjungoms ir darbuotojams daug efektyviau ginti savo teises ir sudarys sąlygas svarbiausioms Lietuvos problemoms spręsti.

Kaip jūs turbūt pastebėjote, spaudimo iš visuomenės, nepasitenkinimo, kritikos yra kur kas mažiau nei pernai, kai mes svarstėme Darbo kodekso atidėjimo klausimą. Taip, ne viskas padaryta idealiai. Taip, yra skirtingos nuomonės, skirtingi socialinių partnerių interesai. Aš visada norėjau, kad mes ir suprastume, kad tie interesai visada ir išliks skirtingi. Niekada darbdavių interesas nesutaps su profesinių sąjungų, darbuotojų atstovų interesais. Niekada konservatoriaus interesas nesutaps su socialdemokrato interesais. Tai yra normalu, kai valstiečiai ginčijasi su liberalais. Tai yra normalu, tai yra norma. Tuos interesus mes tiesiog turime labai aiškiai ir viešai išdėstyti, labai aiškiai jiems atstovauti. Kaip čia, salėje, mes randame kompromisus, taip ir socialiniai partneriai Trišalėje taryboje rado kompromisus.

Leiskite jums papasakoti, kaip viskas vyko. Galbūt šiek tiek turėjome tam tikrų neaiškumų komunikuojant tą procesą. Tikrai buvo labai intensyvus darbas Trišalėje taryboje. Pirmas etapas po mūsų atidėjimo – Vyriausybė pasiūlė eiti evoliucijos keliu, o ne revoliucijos, negriauti didžiulio įdirbio, padaryto praėjusios kadencijos ekspertų. Buvo nuspręsta pasiūlyti taisyti mūsų priimtą Darbo kodeksą. Pačioje pradžioje socialinių partnerių nuotaikos buvo labai niūrios. Niekas ne-

tikėjo, kad įmanoma susitarti, kad įmanoma susiderėti, kad viena ar kita pusė eis į kompromisus, bet baimės ir nuogąstavimai nepasitvirtino. Kai socialiniai partneriai pajuto, kad šis procesas turi prasmę, atsirado nuolaidų, atsirado tam tikrų išsipareigojimų vieni kitiems ir jau metų pradžioje mes gavome Seimano produktą, t. y. susitarimą dėl to, ką reikėtų keisti Darbo kodekse Vyriausybės projektų pagrindu.

Prasidėjo procesas Seime. Socialinių reikalų ir darbo komitetas labai korektiškai nusprendė sujungti visus iki šiol svarstytus projektus – ir gerbiamo pono R. Dagio, ir gerbiamo pono A. Sysso, ir mes balsavome dėl visų šių projektų nuostatų. Net ir tu, kurios nesutapo su Vyriausybės pasiūlyta darbotvarke ir sąrašu. Taigi komitete buvo svarstyta daugiau. Skirtingai nuo prieš tai taikytos praktikos, mes grįžome į Trišalę tarybą su tais sprendimais, kurie buvo padaryti Socialinių reikalų ir darbo komitete, Trišalė taryba vėl juos apsvarstė ir vėl įvyko derybos. Vėl nusileido viena pusė, tam tikrų rezultatų pasiekė kita. Pavyzdžiui, galiausiai buvo surastas kompromisas dėl Prezidentės veto nuostatos dėl laikinų įdarbinimo įmonių licencijavimo, surastas kompromisas, tenkinantis visas puses.

Kartu Trišalėje taryboje prasidėjo kitas labai svarbus procesas. Gal jūs pastebėjote, gal ne, bet Trišalė taryba pradėjo svarstyti susitarimą (kaip aš jį vadinu) dėl algų kėlimo. Man svarbiausias, iš esmės žūtbūtinis mūsų šalies ateities klausimas yra algos. Kaip jūs žinote, didžiausia mūsų problema, kad pajamų nelygybė yra tokia, kokia yra, ir pagal tuos rodiklius mes sistemiškai atsiliekame nuo Vakarų Europos. Auga kainos, bet atlyginimai, taip galima sakyti, stovi vietoje.

Aš labai noriu jūsų paprašyti galbūt užblokuoti Laisvosios rinkos instituto elektroninius laiškus, kuriuos jie siunčia ir nuolat manipuliuoja informacija. Aš siūlyčiau... Aš jums išdalinsiu paskaityti Europos Sąjungos profesinių sąjungų tyrimo centro studiją apie tai, kodėl Rytų Europoje yra tokia baisi emigracija, ypač iš tokių šalių kaip Lietuva. Čia yra pateiktos labai aiškios išvados. Pagrindinė problema yra nesugebėjimas derėtis dėl atlyginimų. Tai iš esmės yra socialinių partnerių neįgalumas išsiderėti geresnių atlyginimų. Šiuo procesu mes įgaliname, realiai įgaliname Trišalę tarybą ir pradedame derybas dėl konkrečių susitarimų šakose, regionuose, profesijų grupėse. Šitame tyrime pasakyta, kad nuo 2008 m. iki 2015 metų Lietuvoje sparčiai augo produktyvumas, tačiau algos skaičiuojant realia verte...

PIRMININKĖ. Jau laikas!

T. TOMILINAS (LVŽSF). ...nepadidėjo visai, net šiek tiek sumažėjo. Aš siūlau pritarti komiteto pozicijai, o dėl trijų paskutinių mūsų nesutarimų iki priėmimo surasti kompromisą Trišalėje taryboje ir socialinis dialogas taps realybe.

PIRMININKĖ. Dėkoju T. Tomilinui. Kviečiu Lietuvos socialdemokratų frakcijos vardu kalbėti A. Sysą. Jums septynios minutės.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, reikėtų pradėti nuo to, kad viešojoje erdvėje visi paskutiniu laiku kalbėjo apie naują Darbo kodeksą. Tai norėčiau pasakyti, kad naujas Darbo kodeksas priimtas lapkričio mėnesį, ir mes jo viso nesvarstėme. Mes svarstėme pataisų paketą, bet ne naują Darbo kodeksą. Tai bent jau mes, kaip įstatymų leidėjai, išikalkime sau į galvą, kad tokių pataisų bus ne viena, nes darbo santykiai yra nuolat kintantis dalykas, vienu noras parduoti brangiau darbo jėgą, kitų pigiau nupirkti. Išliks ir po mūsų, ir dabar.

Naujas Darbo kodeksas bet kokių atveju liepos 1 dieną įsigalios. Priklausomai nuo to, jeigu mes pateiksime daugiau pasiūlymų, jis bus gal ne toks liberalus, kurį daugelis eidami į rinkimus labai stipriai kritikavote ir už tai gavote papildomų bonusų. Tai kaip tik į tai norėčiau atkreipti dėmesį.

Kaip sakiau, yra pateikti siūlymai. Jeigu mes žiūrėtume į patį įstatymo projektą, kurį mes šiandien svarstysime, tai Vyriausybės projekte yra labai daug techninių klaidų, nes pakeitimas Vyriausybės socialinės apsaugos ir darbo ministru aštuoniuose straipsniuose esminio dalyko nekeičia – nuo to, kas priims sprendimą, nei darbo užmokestis padidės, nei pasitenkinimas darbu.

Yra ir kitokių dalykų. Džiaugiuosi, kad Trišalėje taryboje sutarta dėl profesinių sąjungų atstovavimo ir darbo tarybų specialiai nekūrimo, jeigu profesinės sąjungos sudaro daugiau kaip vieną trečdalį narių. Bet iš principo visas šitas svarstymas man sukėlė šiek tiek keistą būseną, todėl ir noriu atkreipti dėmesį. Buvo panaudotas visiškai naujas žanras, kai po komiteto sprendimo

tas komiteto sprendimas dar kartą buvo svarstomas Trišalėje taryboje. Tai yra precedentas, kurio niekada nebuvo Seimo praktikoje per tuos 20 metų, kiek aš buvau Seime. Gal tai ir gerai, aš sveikinu bet koki trišalį bendradarbiavimą, buvau visų Trišalių tarybų nariu, ne tiktai stebėtoju, jas kūriau ir suprantu, kam jos reikalingos ir kokią funkciją jos atlieka. Bet Trišalė taryba tikrai yra patariamasis organas, politinius sprendimus čia ir dabar priima Seimas! Ne Trišalė taryba, sakau! Todėl sveikinu bet koki bendravimą, pasiūlymus ir viską, bet politinį sprendimą mes turėsime priimti. Jeigu mes matome, kad yra skirtingas balansas, nes mes pradėjome svarstyti ne šiandien galiojantį Darbo kodeksą, o kritikuotiną Darbo kodeksą, kurį priėmėme lapkričio mėnesį, apeliuoti į tai, kad mes kažką susitarėme, maža.

Apskritai man labai keista, kaip Trišalei tarybai svarstyti buvo išdalintas projektas, iš karto pateiktas ne Trišalės tarybos projektas, o projektas, kurį reikia pataisyti taip, kaip kažkas nori. Autoriaus nėra, niekas nepriima autorystės. Jeigu jau Trišalė taryba yra toks patariamasis organas ir net sprendžiamasis, tai leiskite jai pačiai nuspręsti, koks straipsnis geras, o koks blogas. Labai kritikavote praeitą valdžią už darbą su lobistais, bet kai žiūriu į tai, kas ir kaip buvo padaryta, tai analogiškas grėblys stovėjo ant kelio ir būtinai reikėjo ant jo užlipti. Gerbiamieji, kai mes daug šnekame apie trišalį bendradarbiavimą, tai tada gerbkime trišalius partnerius ir neikiškime paruošos projekto, kurį reikia pataisyti taip, kaip kai kam kažkam reikia. Aš manau, Trišalė taryba su-rado tam tikrus kompromisus pati, be šitų siūlymų.

Taigi bet koku atveju aš sakiau, kad Darbo kodeksas įsigalios, mūsų pataisos gali tik jį sušvelninti – kiek mes priimsime pataisų, tiek mažiau jis bus liberalus. Ir toliau lieka, mano galva, neišspręstų klausimų ir be valdžios įsikišimo šitie dalykai nebus išspręsti, nes trišaliai partneriai nesutars dėl tokių dalykų, pavyzdžiui, dėl darbo tarybų. Eksperimentas nepasisekė. Mes toliau bandysime eksperimentuoti, tik dabar privalomu būdu, kad įstaigoje ir organizacijoje, turinčioje daugiau kaip 20 darbuotojų, turi būti sukurta Darbo taryba. Per prievartą nelabai kas išeis arba jeigu išeis, tai bus šiek tiek iškreipta, todėl vėliau ar anksčiau, manau, mes vėl grįšime prie tų darbo tarybų, ar tikrai jos būtinos.

Džiaugiuosi, kad mes šiek tiek liberalizuojame streikus, kurie Lietuvoje nevyksta. Vienintelis rimtesnis streikas buvo Trakų kultūros namuose, kai ten streikavo visą mėnesį. Tai mūsų ekonomikai ir politiniam gyvenimui nelabai ką padėjo, bet toks streikas buvo, o taip streikų nėra. Mes gi prarandame darbo jėgą, jeigu darbo jėga negali susiderėti dėl normalaus atlyginimo, o turbūt nereikia niekam įrodinėti, kad mūsų atlyginimai yra mažiausi. Tai sudarykime galimybes darbuotojams realiai ginti savo teises per tradiciškai, europietišškai, pasaulietišškai nustatytus institutus. Streikas yra galimybė kraštutiniu atveju pareikšti savo poziciją, todėl priimti lietuvišką lo-kauto variantą, manau, būtų pats prasčiausias dalykas.

Kadangi laikas baigiasi, aš labai norėčiau visus paagituoti paprasčiausiai balsuoti už tas pataisas, kurios yra pateiktos, kurioms kartais ir komitetas nepritaria, bet jeigu mes tikrai norime, kad profesinės sąjungos būtų stipresnės, kad darbuotojai būtų apginti, tai tos pataisos skirtos tam. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju A. Sysui. Kviečiu Lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcijos atstovą, frakcijos vardu Z. Jedinskį. Jums septynios minutės.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų frakcija turbūt vienintelė, kuri pasisako prieš bet koki galiojančio Darbo kodekso liberalizavimą, nes mes neišgirdome nė vieno argumento, nė vieno motyvuoto atsakymo, kodėl dabar reikia keisti galiojantį Darbo kodeksą. Ir galiojant dabartiniam Darbo kodeksui Lietuvoje yra šimtai įmonių, kurios puikiai tvarkosi, sukuria darbo vietas, generuoja pelną. Galėčiau pateikti labai daug pavyzdžių, bet pateiksiu tik vieną. Pabradėje yra angliško kapitalo įmonė, kurioje dirba apie 2 tūkst. darbuotojų, įmonė moka atlyginimus, kuria darbo vietas. Jei neužtenka darbo jėgos, veža iš Vilniaus, iš aplinkinių rajonų, ypač specialistus. Vadinas, problema ne Darbo kodeksas. Tada kyla klausimas, dėl ko, koks reikalas?

Šito projekto iniciatoriai mums teigia, kad reikia liberalizuoti kodeksą, kad būtų pagerinta verslo aplinka. Gerbiamieji, pernai Pramoninkų konfederacijos suvažiavime, aš ten dalyvavau, buvo pateiktas visas paketas pasiūlymų, kaip gerinti verslo aplinką. Tai yra ir mokesčių reforma,

švietimo reforma, energetikos kainų mažinimas. Kodėl buvusi ir, keisčiausia, dabartinė valdžia pasirinko patį prasčiausią kelią, t. y. gerinti verslo aplinką dirbančiųjų sąskaita. Galbūt, kad mūsų, reikia pripažinti, labai silpnos profsąjungos, kad darbuotojams tinkamai niekas neatstovauja. Dar girdėjau darbdavių tokią nuomonę, kad reikia liberalizuoti Darbo kodeksą, kad atvažiuos dirbančiųjų iš trečiųjų šalių ir dirbs čia už minimalų atlyginimą. Dirbs be jokių garantijų. Gerbiamasis premjere, kreipiuosi į jus. Gerbiamasis premjere, į jus kreipiuosi! Jūs per savo rinkimų kampaniją esate pasakę, kad dėl mūsų godumo mes išvarėme juos iš Lietuvos. Gerbiamasis premjere, jūs turite pranašo gebėjimų.

Taigi mes pasisakome už kiekvieną pataisą, kuri bus dirbančiųjų naudai, mes balsavome už Prezidentės vetuotą Darbo kodeksą su tomis pataisomis, mes balsuosime prieš bet kurią dirbančiųjų sąlygų pabloginimą, ir apskritai mūsų nuomonė yra tokia, kad Darbo kodekso keisti nereikėjo, reikėjo paimti atskirus straipsnius, kurie galbūt jau neatitinka šiuolaikinės situacijos, ir svarstyti. O kas dabar įvyko? Įvyko chaosas. Ir tai, kad gerbiamieji valstiečiai ir žalieji džiaugiasi, kad viskas yra ramu, kad nėra streikų, nėra protestų, čia tiesiog jūs puikiai sugebėjote viską padaryti tyliai per Trišalę tarybą, o rezultatas bus toks, kokį žadėjo mums premjeras, – mes išvarysime dirbančiuosius iš Lietuvos.

Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Kviečiu Mišrios Seimo narių grupės vardu kalbėti A. Maldeikienę. Prašau, jums septynios minutės.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Balsuoti už pateiktą Darbo kodekso redakciją negaliu. Tiesa, negaliu ir balsuoti prieš. Taigi lieka vienintelis kelias – atsitraukti ir susilaikyti, ir tas kelias iš esmės aiškiai rodo gilų vidinį pasipriešinimą tam, kas ir kaip, visų pirma kaip, daroma su mano Tėvyne.

Kiekvienas dokumentas, kuris svarstomas šioje salėje, neišvengiamai apima kelias susipynusias, tvirtai susijusias plokštumas – moralinę, ekonominę ir teisinę.

Iš tiesų, kai sėdi šioje salėje, palaipsniui trūkinėja ryšiai ne su gyvenimu, kaip dažnai mėgsta kalbėti žmonės, o su elementariais moralės klausimais, kurie ir yra esminiai. Etinius dalykus ima stelbti techninės detalės ir jos galiausiai eliminuoja bet kurio veiksmo prasmę. Išskirtiniais atvejais, o šis yra kaip tik toks, moralinė plotmė svarbiausia: dabar ir šioje Lietuvos istorijos vietoje mes privalome kalbėti ne tiek apie teises formas, kurios leistų kurti palankesnes ūkininkavimo sąlygas atskiroms verslo grupėms, kiek apie tautos išgyvenimo mechanizmus. Taigi atsakymą, pritarti ar ne svarstomoms pataisoms, privalėtų nulemti atsakymas į kitą klausimą, ar jos padidins finansinį ir emocinį dirbančių žmonių saugumą, ar tik dar kartą bandys paramstyti griūvančią netvarią esamą socialinę ekonominę tikrovę, kurios rezultatas – nesustabdomai auganti šalį paliekančių žmonių minia ir tik šiemet kasdien emigruojantys 193 žmonės, o tai pusšimčiu daugiau nei pernai.

Ketvirtadienį šioje salėje skaitėme Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininko arkivyskupo G. Grušo gražius žodžius apie solidarumą (lapelis buvo ant stalo padėtas): „Mūsų visuomenė pamiršo, ką reiškia solidarumas. Yra kovų, kurių nelaimėsime, jei stiprieji nesutiks prisiimti naštos kartu su silpnaisiais.“ Nežinau, kokios priežastys lemia, kad drąsiai ir viešai už pagarbą gyvybei ir prieš kai kurias socialines negeroves kalbanti Lietuvos Katalikų Bažnyčia visada nutyla susidūrusi su tokia įprasta didelės dalies verslo panika darbuotojui, kuriam net tada, kai pelnai tikrai dideli, dažnai mokami trupiniai ir kuris yra paliekamas gyvenimo užribiuose vos netenka darbo, susergera ar patiria negalią.

Tad primenu, jog Katalikų Bažnyčia vienareikšmiškai daugelyje savo enciklikų, ypač Popiežiaus Benedikto XVI enciklikoje „Caritas in Veritate“ (2009 metai), Šventojo Tėvo Pranciškaus Apaštališkuose paraginimuose „Evangelii Gaudium“ (2014 metai) ir „Amoris Laetitia“ (2016 metai) prieštarauja dabar Lietuvoje svarstomiems daugeliui įstatyminių dokumentų, visų pirma dideli daliai Darbo kodekso pataisų.

Ypač atkreipiu savo tikėjimo brolių ir sesių Kristuje, konkrečiai tų kolegų Seime, kurie viešai deklaruoja esantys katalikai ir labai dažnai mėgsta prisiminti krikščioniškas vertybes, dėmesį į šiuos Apaštališkojo paraginimo žodžius: [dabarties] „kontekste kai kas tebeginia „gerovės sklidimo“ (*trickle-down*) ekonomiką, kai manoma, kad bet kuris ekonomikos augimas, skatinamas lais-

vosios rinkos, savaime pagimdys pasaulyje didesnę lygybę bei socialinę integraciją. Tokia nuomonė, niekada nepatvirtinta faktais, išreiškia negrabų ir naivų pasitikėjimą ekonominę galią savo rankose sutelkusių gerumu ir sakralizuotais vyraujančios ekonominės sistemos mechanizmais“.

Man juokinga kartais klausyti šioje salėje sėdinčių Lietuvos liberalų samprotavimų, kai iš tiesų savo norus pateikia kaip Dievo dėsnius.

Beje, visiems, kurie žada, jog naujai tvirtinamas Darbo kodeksas padidins šalies darbo rinkos lankstumą ir leis sukurti daugiau darbo vietų, taip pat primenu, jog pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos nešališkus tyrimus Lietuvos darbo rinkos lankstumas, išmatuotas kaip BVP santykis su nedarbu, arba vadinamasis Okuno dėsnis, sudaro 0,49 ir yra toks pat kaip Jungtinėse Amerikos Valstijose. Pastarosios, žinia, pripažįstamos turinčios vieną lanksčiausių darbo rinkų pasaulyje.

Tos pačios įtakingos tarptautinės organizacijos tyrimas teigia, jog nors Lietuvos darbo kodeksas pagal tarptautinius standartus yra vienas griežčiausių, tačiau faktiškai jo nesilaikoma, ir tik 8–9 % darbo netenkančių moterų ir vos 5–6 % tokių vyrų gauna įstatymuose numatytas išmokas, ir, beje, faktiškai visais atvejais tik viešajame sektoriuje. Taigi ką ir kieno naudai mes keičiame dabartinėmis pataisomis?

Ramiai mąstant, bet kokios kalbos, kad priėmus naują Darbo kodeksą bus atlikta struktūrinė reforma, kuri suponuos daugiau naujų darbo vietų, tėra retorinis triukas, kuriuo bandoma pasakyti, kad realiai smarkiai padidės darbo vietų rotacija: kai daugiau atleidi, reikia daugiau priimti, ir tai tikrai bus esminis pokytis. Jokio kito nebus.

Jis, šitas kodeksas, turi savo gerųjų pusių verslui, o atskirais atvejais ir didesnes derybines galias turinčiam darbuotojui, tačiau jeigu dirbantis žmogus neteks darbo, tarkime, dėl sezoninių gamybos svyravimų, įmonės bankroto ir panašiai, gaus ne daugiau kaip 3/4 vidutinės algos nedarbo draudimo išmoką. Taigi, jeigu koks žmogus šiuo metu gauna 2500 eurų darbo užmokestį, ir jis gali būti labai kuklus, jeigu šeima didelė, jo maksimali galima nedarbo išmoka būtų apie 613 eurų, ir tai gali reikšti, kad jis gali neturėti lėšų net būsto paskolos įmokoms banke, ypač jeigu augina daugiau vaikų.

Nuosekliai įvertinusi visas pataisas, drįstu teigti, kad jos iš esmės tikrai nepakeis padėties išsunkiančioje Lietuvos darbo rinkoje. Jos nepadarys mūsų darbo rinkos labiau įtraukios ir kokybiškesnės, o būtent to mums reikėtų ir būtent tą mus skatina daryti tiek Europos Komisija, tiek Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija ir net mūsų pajamų nelygybę, jau virtusią galimybių nelygybe, kaip išskirtinę šalies bėdą akcentuojantis Tarptautinis valiutos fondas.

Tai, kaip įstatymų pokyčiai buvo laiminami Trišalėje taryboje, kur verslo lobistų žodis buvo viešai remiamas net šalies premjero ir Investuotojų forume dainavusios Vyriausybės kanclerės, yra dar viena gili šalies politinės kultūros bėda.

Būtent tai, jog silpnoji dirbančiųjų pusė vėl lieka be valdžios paramos, o valdžios parama noriai ir nesibodint jokių priemonių viešai dalinama darbdaviams, irgi akivaizdžiai pademonstruoja, kodėl ištis tokia vangi, tokia diskriminuojanti mūsų darbo rinka. Vieša pono S. Skvernelio parama dirbantiesiems buvo girdima tik iki rinkimų, nors būtent silpnoji derybų pusė galėjo tikėtis Vyriausybės griežtesnės pozicijos.

PIRMININKĖ. Jūsų laikas baigėsi.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Juolab kad apie tokią paramą, tiesa, nebe taip atvirai, kalbėta ir gruodžio pradžioje, kai buvo nukeltas Kodekso įsigaliojimo laikas.

Visą tekstą įdėsiu į puslapį.

PIRMININKĖ. Dėkojame A. Maldeikienei. Kviečiu P. Urbšį. Penkios minutės. P. Urbšys kalba telefonu. Ar ateis į tribūną? Penkios minutės jau tiksi. Laikas. Ruošiasi D. Kreivys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Džiugu pripažinti, kad šiandien gali būti atsivertimo diena. Atsivertimo diena tų politinių partijų atstovų, kurie prieš kurį laiką palaimino Darbo kodeksą, kuris virto ne Darbo kodeksu, o darbdavių kodeksu ir buldozeriu buvo pervąžiuota per socialinį teisingumą. Svarbiausia mums, tą patį darė nemaža dalis konservatorių, kolegos iš dešinės, tie patys liberalai ir visi kiti. Aš suprantu, tada buvo tokia mada, išskyrus lenkus, bet tas teisingumo klausimas lieka aktualus. Jeigu mes prieš 27 metus kalbėjome apie istorinį teisingumą, kaip apie patį pagrindi-

nį klausimą, kurio neišsprendę mes negalime turėti savo ateities kaip valstybė ir tauta, dabar aktualiausias klausimas yra socialinis teisingumas. Seimo rinkimuose tos politinės jėgos, kurios buvo parodžiusios abejingumą šitai opiai problemai, buvo nubaustos.

Tai, kad atėjusi nauja politinė jėga, kuri sudarė daugumą, inicijavo dialogą Trišalėje taryboje, aš manau, yra labai sveikintinas dalykas. Jeigu mes norime atkurti pasitikėjimą valstybe, mes turime atkurti tą santykį tarp žmogaus ir valdžios. Kai kurie senbuviai nesuprato to veiksmo, kritiko, bet daugiau negu dėl 20 punktų yra pasiektas sutarimas. Taip, liko nesutarta dėl trijų, bet, kaip sako T. Tomilinas, yra tokių punktų, dėl kurių niekada nesutars nei profsąjungos, nei Trišalė taryba. Aš sutinku su Seimo nariu A. Sysu, kad mes, Seimas, kaip Tautos atstovybė, negalime nušalinti nuo atsakomybės. Jeigu mes kalbame apie tai, kad reikia sustiprinti stipresniojo pusę, aš nelabai suprantu, kokią žalą mes padarytume investicijoms, jeigu apsaugotume profsąjungų vadovybės narius nuo persekiojimo, jeigu neleistume darbdaviams drausti žmonėms išreikšti savo valią streikuojant, trukdant tą valią išreikšti. Jeigu mes kalbame apie investicijas, aš niekada negalėjau atsistebėti tuo faktu, kai kalbėdavo, žinote, investuokite į Lietuvą, čia mažiausiai kainuojanti darbo jėga, ir dar potekstė buvo aiškiai jaučiama, kad mažiausiai apginti žmonės.

Mes savotiškai kūrėme tą liberalų santykį, bet jeigu mes tą liberalų santykį sukursime, nesukurdami galimybės tam silpnesniam žmogui, dirbančiam apsiginti, mes iškreipsime tą santykį. Jeigu kalbėtume apie investicijas, tai gal ir ateis investicijos, bet nebus kam dirba. Dabar jau yra problemų, kad ateina investicijos, bet nėra tos darbo jėgos, nes kvalifikuotas dirbantysis išvažiuoja ten, kur yra gerbiamas tas santykis, nesvarbu, kad jis ten yra ne pilietis, bet jo socialinės garantijos yra daug aukštesnės, negu būnant čia, Lietuvoje. Todėl aš manau, kad vis dėlto mes, kaip Seimo nariai, neturime nusišalinti nuo tos atsakomybės apginti tą socialinį teisingumą. Aš palinkėčiau visiems tiems, kurie atsivertė, išlikti to silpnesniojo pusėje, o tiems, kurie per rinkimus kalbėjo, kad tą teisę reikia apginti, likti iki galo ištikimiems. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame P. Urbšiui. Kviečiu D. Kreivį. Ruošiasi A. Skardžius.

D. KREIVYS (TS-LKDF). Mielieji, šios dienos diskusija apie Darbo kodeksą man primena audrą stiklinėje. Ir štai kodėl. Pagrindinis dalykas, kurį turime suprasti, svarstydami Darbo kodeksą, yra tai, kad nuo pirminio varianto, kurį priėmė dar praėjusi kadencija, šiandien svarstomas kodeksas iš esmės nepasikeitė. Turime kelias kosmetines pataisas, jos, mano supratimu, Darbo kodekso visiškai nepagerino. Kyla klausimas, jeigu buvo taisomos tik tos kelios smulkmenos, ar tikrai turėjome Darbo kodeksą atidėti, laukti pusę metų, kad vėl šiandien svarstytume tą patį, ką mes svarstėme praėjusioje sesijoje? Aš negaliu suprasti, apie kokią socialinį teisingumą, kurį mes šiandien svarstome, kalbėjo P. Urbšys, kadangi kodeksas yra tas pats, kaip du vandens lašai, su keliomis minimaliomis pataisomis.

Mielieji, individualioms darbo vietoms šakinių profsąjungų nereikia, o darbo tarybos visiškai atspindi šiuolaikiškus darbo santykius. Laisvas darbo laiko reguliavimas, sutarčių įvairovė, lengvesnės įdarbinimo ir atleidimo iš darbo procedūros leis šalyje sukurti daug daugiau gerai apmokamų darbo vietų. Čia T. Tomilinui noriu pasakyti, kad ne profsąjungos kuria gerai apmokamas darbo vietas, ne dėl profsąjungų buvimo ar nebuvimo gerėja situacija, bet dėl to, kad į Lietuvą gali ateiti užsienio investuotojai, kad įmonėse turi būti diegiamas technologinis atnaujinimas, kuris turėtų didinti darbo našumą.

Vienas dalykas, kurio tikrai nelieta šioje Darbo kodekso redakcijoje, yra „Sodros“ lubos. Man dėl jų tikrai gaila, nes, kalbant su investuotojais, su agentūra „Investuok Lietuvoje“, tai yra vienas iš esminių prašymų. Visai neseniai teko kalbėtis su vienos iš didžiausių investuotojų įmonių direktoriumi, ten gamybos sektoriuje įdarbinti regionai, tūkstančiai darbo vietų, tai yra vienas iš esminių prašymų ir reikalavimų.

Pabaigoje noriu pasakyti, kodėl aš balsuosiu už tai, kad liktų senasis, anksčiau priimtas, kodekso variantas. Visiems galvojantiems, kad galima gyventi su industrinės visuomenės Darbo kodeksu, kurio ašis yra konfliktas tarp darbininkų ir darbdavių, reikia pasakyti, kad tai yra praeitis. Taigi, šiandien aš matau dvi labai panašias vieno kodekso redakcijas, kurios žengia į priekį, bet aš balsuosiu už socialdemokratų priimtą variantą. Man jis tiesiog geresnis, nepaisant tų kosmetinių pataisų. Už šią reformą Investuotojų forume man teko teikti apdovanojimą nuo verslo bendruo-

menės. Ir aš jį įteikiau buvusiam premjerui A. Butkevičiui. Manau, kad buvęs premjeras to apdovanojimo yra tikrai vertas už tai, ką jis padarė. Manau, kad tikrai negriaukime šiandien to, ką yra padarę socdemai praeitoje kadencijoje. Manau, tai yra puikus rezultatas, siūlau palikti galioti seną kodeksą, todėl aš balsuosiu susilaikydamas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Kviečiu A. Skardžių. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, gerbiamieji kolegos, išties dabar daug kas stebisi, kad valstiečiai, dar visai neseniai taip aršiai kritikavę priimtą Darbo kodeksą, visą socialinį modelį ir kone žadėję jį visą perrašyti, šiandien jau kalba kitaip. Kodėl taip atsitiko? Manau, valstiečiai tiesiog jį perskaitė, ne atskiras, iš konteksto ištrauktas nuostatas, o visą paketą kartu su socialinio draudimo dalies pakeitimais. Taip, jei imtume atskiras nuostatas, sutinku, kad kai kurios pablogina darbuotojų padėtį, tačiau čia pat kitos stiprina jų pozicijas, todėl taip svarbu, kad paketas nebūtų išbalansuotas. Visi pripažįsta, kad senasis Darbo kodeksas neveikia, didelė dalis socialinių garantijų tik popierinės. Kodėl neveikia? Kaip gali rinkos ekonomikos sąlygomis veikti sovietinių laikų komandinės ekonomikos principais paremtas kodeksas? Jau nebe tie laikai, kai viską reguliuodavo centrinė valdžia. Vyriausybė gali būti kaip arbitras socialiniams partneriams, bet ji negali palaikyti išimtinai tik vienos pusės.

Koks dabar suformuotas požiūris? Kad Vyriausybė turi palaikyti tik darbuotojus. Vyriausybė turi žiūrėti strategiškai. Profesinės sąjungos niekada nesustiprės, jeigu ir toliau bus vedžiojamos už rankutės. Laikas atsisakyti priešiško tarp socialinio dialogo šalių ir pagaliau tapti tikrais socialiniais partneriais. Tai realiai ir siūlo socialinis modelis ir jo pagrindu jau padaryti sprendimai. Pertvarkant Trišalę tarybą jau matomi apčiuopiami rezultatai. Taip, reikia pripažinti, kad ši reforma kai kam gali būti skausminga trumpuoju laikotarpiu, bet ji būtina, kad darbo santykiai pasveiktų. Tai – investicija. O kas yra investicija? Šiandien truputį atsisakyti, kad rytoj turėtume kur kas daugiau. Ar mes norime ir toliau taip vegetuoti ir stebėtis, kad pas mus niekas negerėja? Pažangos nebus, jeigu žiūrėsime trumparegiškai. Jeigu šiandien mes gyvename gerai, tai galime nieko nedaryti ir džiaugtis. Bet tokių patenkintų esama situacija šiandien turbūt daug nėra, ypač tarp darbuotojų. Tai išdrįskime padaryti tai, kas reikalinga. Išdrįskime keistis taip, kaip keičiasi pasaulis.

Kita vertus, niekas niekada nesakė, kad priimsime, ir štai jau viskas. Kodeksas visiems laikams. Liko daug nuostatų, dėl kurių sutarimo nerado Trišalė taryba, reikia toliau ieškoti kompromiso. Be to, ir pasaulis keičiasi, viskas eina į priekį. Turime būti lankstūs ir neužsikonservuoti. Tačiau labai svarbu, kad pradėta laikytis principo, kad sprendimai suderinami Trišalėje taryboje. Net Europos Komisija pripažino mūsų socialinį modelį, įskaitant ir naująjį Darbo kodeksą, struktūrine reforma ir pažymėjo jos teigiamą poveikį užimtumui didinti. Esu tikras, kad laikas parodys, kad mes esame teisūs. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju kolegai. E. Gentvilą maloniai kviečiu į tribūną. Ruošiasi R. J. Dagys.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, primenu tiesiog seną informaciją, kad Lietuva tarp pasaulio valstybių pagal darbo santykių lankstumą yra 112 vietoje. Mus arba jus turbūt tai tenkino, atidedant Darbo kodekso įsigaliojimą, ne sausio 1 dieną, tačiau nukeliant iki liepos 1 dienos. Ką mes pasiekėme per tą laiką? Tai atsakysiu pono A. Syso žodžiais vienoje radijo laidoje, jiems pritaria ir juos taip pat pasakė ir socialinės apsaugos ir darbo viceministrė ponė E. Radišauskienė. Nieko rimto nesutarta, tai nėra esminiai dalykai. Ir šiandien mes svarstysime pataisų bloką. Gerai. Gerai, kad svarstome. Svarbiausia, neatidėkime dar kartą.

Aš labai vertinu socialinį dialogą, tačiau šiandien iš mielo kolegos P. Urbšio išgirdau štai tokią frazę: „Darbo kodeksas pavirto darbdavių kodeksu.“ Tai taip, tie, kurie labai vertina socialinį dialogą, pavarė ant savo socialinių partnerių.

Tai, gerbiamieji Povilai ir Tomai Tomilina, kur čia socialinio dialogo triumfas? Kad atsiranda tokios frazės, po svarstymo atidėjus pusei metų, liekant 112, o gal jau 130 vietoje pagal darbo santykių lankstumą? Įvyko socialinis dialogas, kurį labai vertinate ir sakote – viena pusė socialiniai partneriai pavertė savu prietaisu. Galima būtų įžvelgti ir poslinkį į kairę svarstymuose. Tiek to, kad nekaltintumėte, kad ir aš nurašau tą socialinį dialogą. Jūs patys, sakydami, kad tai yra didžiulė vertybė, jį iš karto nurašote.

Dar kitas dalykas, čia truputį pakeliui pasakysiu, bet tikrai vėta pakartoti, ką pasakė T. Tomilinas. Reikia užblokuoti Lietuvos laisvosios rinkos instituto laiškus. Aš pirmą kartą girdžiu. Gal tikrai, 20 metų nebuvo Seime, gal tokių nusišnekėjimų ir anksčiau būta, tačiau pirmą kartą girdžiu. Aš, pavyzdžiui, neprašau užblokuoti profsąjungų laiškų rutinos, griūtis mūsų elektrosiniuose paštuose. Viskas gerai. Kiekvienas turi teisę išreikšti savo nuomonę. Tai kodėl mes turime užblokuoti tuos, kurie taip pat galėtų būti socialiniai partneriai? Dar kartą pakartojau klausimą: kur čia socialinio dialogo triumfas? Mes praradome pusę metų.

Šiandien svarstysime pataisas, rodos, dėl 45 straipsnių. Liberalų sąjūdžio frakcijos žmonės įvairiai balsuos, vienu atveju pritardami, kitu atveju galbūt ir nepritardami. Nedarykime iš to problemos. Mūsų įsivaizdavimas buvo toks: sausio 1 dieną turėjo įsigaliooti Darbo kodekso nauja redakcija ir tuos pataisymus, kuriuos darome šiandien, galėjome daryti jau dėl galiojančio naujos redakcijos Darbo kodekso. Šiandien mes vis dar esame situacijoje, kad tebegalioja, rodos, 2002 metų senasis Darbo kodeksas, būtent dėl kurio darbo santykių lankstumo reguliavimo iš Lietuvos ir pajudėjo emigracija, atsivėrus sienoms, atsivėrus naujoms darbo rinkoms ir galimybėms.

Ir pabrėžiu tai, kas jau čia yra nuskambėję. Jeigu mes nesusiprasime ir dar kartą atidėsime Darbo kodekso įsigaliojimo viso *in corpore*, Europos Komisija ir toliau traktuos, kad nevykdoma struktūrinė reforma. 150 mln. eurų bus didinamas Lietuvos viešojo sektoriaus deficitas ir bus konstatuojamas Lietuvos pinigų tvarkymo neatitiktis Stabilitumo ir augimo paktui. Nedarykime šitos klaidos. Galime peštis, diskutuoti dėl atskirų pataisų, ir čia yra ir pasaulėžiūros dalykai, ir asmeninės patirties dalykai, viskas gerai. Didžiausia vertybė yra pats Darbo kodekso įsigaliojimas nuo liepos 1 dienos. Daugiau atidėlioti negalima, neatsitiktinai per Vyriausybės valandą paklausiau premjero S. Skvernelio, ar atsistatydinsite, jeigu bus dar kartą atidėtas. Premjeras pasakė, taip, tokiu atveju aš atsistatydinsiu. Nekartokime tų klaidų, nekenkime sau, savo Vyriausybei ir vertindami socialinį dialogą nevarykime, taip sakant, ant savo socialinių partnerių, nes tada tikėjimas, kad tai yra nuoširdus kalbėjimas apie socialinį dialogą, pradeda pamažu tirpti. Dėkui.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs paminėjote T. Tomilino pavardę, leisiu jam replikuoti labai trumpai. Kviečiu R. J. Dagį.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tik gerbiamiems liberalams noriu pasakyti, kad šiandien proceso prasme mūsų nuomonės sutampa. Bet mūsų vertybės, jums svarbu investicijos, o man – socialinis teisingumas, yra tiesiog skirtingos ir jos viena kitai prieštarauja. Taip jau yra. Ir mūsų ideologinių skirtumų niekas nenuneigs.

PIRMININKĖ. Ačiū. Buvo paminėtas P. Urbšys. Prašom replikuoti.

P. URBŠYS (LVŽSF). Aš nesuprantu, jums dialogas yra tada, kai darbdavių interesai pradeda dominuoti. Tada yra dialogas. Kada atsiranda tai, kad dirbančioji pusė turi būti silpnesnioji pusė, ji turi būti apginta, tai jau dialogo nebėra.

PIRMININKĖ. R. J. Dagys. Jums penkios minutės diskutuoti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, deja, turiu konstatuoti, kad nuo praėjusio kodekso svarstymo iki dabar pasistūmėta vienoje srityje labai menkai. Suprantu, kad kolegos turbūt vėl neskaitė to, ką mes šiandien priimsime, bent jau dalis iš kalbėtojų. Toks susidaro vaizdas. Nes buvęs premjeras A. Butkevičius prisipažino, kad jis perskaitė Darbo kodeksą mūsų komitete tik tada, kai jau Prezidentė vetavo jį, nors apie tai daug buvo kalbėta. Mes vėl nueiname nuo konkrečių pataisų svarstymo į bendrąsias diskusijas, bet vis tiek esame priversti apie tai kalbėti, nes šioje salėje vėl tam tikra sumaištis sukelia ir ypač tarp tų, kurie čia gina atseit darbuotojų interesus, ką tik prieš tai replikavusių žmonių.

Tai kokioje mes esame dabar stadijoje? Aš nekalbu apie liberalus, kurie nuosekliai gina savo poziciją. Aš tiesiog iš tos diskusijos nenoriu jų liesti, bet kiti. Visi kalbėjo, kad Darbo kodeksas yra priimtas prastas, bent jau dauguma iš čia sėdinčių. Tai tas prastas Darbo kodeksas turėjo įsigaliooti nuo liepos 1 dienos. Ir dabar buvo iškelta atseit trišalio dialogo reikšmė ir pasakyta, kad jūs turite apsvarstyti kai kurias pataisas Trišalėje taryboje, kai kurias pataisas, pabrėžiu. Jeigu jūs nesusitarosite, tai jas nukelsime ateičiai, vadinsite, paliksime galioji blogąsias nuostatas. Čia yra esmė.

Maža to, Seimas yra pritaręs mano ir A. Syso įstatymų projektams čia, Seime, ir pasiuntęs svarstyti Trišalei komisijai, ko (komiteto svarstymo metu išaiškėjo) Vyriausybės atstovai nepada-

rė (ponia E. Radišauskienė buvo priversta tą pripažinti), nes buvo svarstoma tik tai, kas, jos manymu, buvo svarbu. Nebuvo apsvaistytos visos pataisos, kurios Seimo pavedimu turėjo būti apsvaistytos ir pateiktos nuomonės, nes tai nebuvo, anot manymo, svarbios pataisos.

Tai kur čia tas trišalis dialogas, apie ką jūs čia pasakas pasakojate? Pasirinktinai pateikėte pataisas, kurias svarstyti, ir dabar mes jomis remsimės. Taip, kur pasiektas kompromisas, aš joms pritariu, bet ne visos pataisos buvo svarstytos ir ne visos Prezidentės pateiktos pataisos buvo svarstytos, iš jų aštuonios esminės pataisos. Mes turėsime jas priimti vėl iš naujo. Kur čia tas trišalis dialogas? Jeigu būtų nuo nulio pradėtas diskutuoti Darbo kodeksas, tai aš sutinku su jumis, kai Trišalė taryba apsvaistys, tai svarstysime. Bet dabar Damoklo kardas kabo, jeigu ne, mes priimsime visiškai prastą, paliksime prastą galioti. Dabar šiek tiek galėsime pagerinti, bet ne viską, ne iš esmės, vien todėl, kad jūs nepateikėte tų pataisų net svarstyti.

Nenorėčiau net kalbėti apie kokį nors trišalį dialogą, jau viena šalis savo įpareigojimų, net Seimo įpareigojimų neatliko, nepateikė svarstyti Trišalei tarybai visų pataisų. Galėjo ką nori pasakyti, pritaria, nepritaria, nesusitaria, bet pateikti privalėjo. To nebuvo padaryta. Paskui Seimo Pirmininkas mėgino savo kažkokiu įdomiu dekretu pavesti pasvarstyti dalį pataisų, bet vis tiek liko neapsvarstytų pataisų. Dabar mes būsime priversti patys priiminėti ir taisyti taip, kaip mes įsivaizduojame, nes tikrasis trišalis dialogas buvo nevisiškai įgyvendintas, profsąjungos buvo priverstos prašyti kažkokių nuolaidų, darbdaviai nerodė jokio intereso ką nors keisti, nes juos tenkino buvęs kodeksas. Tai koks čia dialogas? Čia yra dialogo imitacija.

Aš siūlau įsigilinti į teikiamas pataisas ir balsuoti už kiekvieną pataisą taip, kaip mes ir komitetas esame darę, vienoms pritarėme, kitoms ne, galbūt nuomonė čia, salėje, pasikeis. Dabar neužkraukime atsakomybės Trišalei tarybai, kai patys elgiamės ne taip, kaip dera.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinį kalbėti kviečiu V. Baką.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tiesų norėčiau visų pirma paneigti porą mitų, kurie čia buvo nuskambėję, neva niekas per pusę metų nepakito. Iš tiesų pakito iš esmės tai, kad mes suteikėme pasitikėjimą mūsų darbo santykių dalyviams. Mes suteikėme galimybę atsisėsti ir susitarti. Seimas išdrįso atsisakyti savo (...) valdžios, kuri iki šiol diktavo darbo santykius.

Man taip pat iki galo nepatinka šitas projektas, jis nepatinka ir profesinėms sąjungoms, ir darbdaviams, bet tai yra sprendimas. Jei mums atrodo, kad viena iš derybų šalių buvo silpnesnė, tai susėskime ir stiprinkime tą derybinę šalį. Jeigu atrodo, kad per silpnos profesinės sąjungos, pakvieskime jas ir kalbėkime, kaip jas sustiprinti.

Gerbiamam D. Kreiviui norėčiau pasakyti, kad šiaip jau darbdaviai, Investuotojų forumas prieš pusę metų net nebuvo Trišalės tarybos nariais. Po šito proceso mes turime sustiprėjusią Trišalę tarybą ir turime sprendimus, kuriais tiesiog privalome pasitikėti. Šiandien kalbėti apie tai (taip pat norėčiau pasakyti liberalams), kad profesinės sąjungos, apie tai, kad darbuotojai nepriitraukia investicijų, yra netgi neliberalu.

Investicijas pritraukia ne kas nors atskirai – verslas ar darbuotojas, investicijas pritraukia terpė, kuri egzistuoja valstybėje, ir arba ji patraukli, arba nepatraukli. Jeigu mūsų šalyje bus nepalanku derinti šeimos ir darbo santykius, jokios čia investicijos neateis. Turite suprasti: jeigu mūsų šalyje bus nesaugu daryti verslą, jokios investicijos neateis, jeigu mūsų šalyje nebus kvalifikuotų ar nekvalifikuotų darbuotojų, jos taip pat neateis. Todėl turi būti socialinio dialogo sistema, kurią Seimas gali sukurti nesikišdamas į atskiras Darbo kodekso arba darbo teisės nuostatas. Mes galime reguliuoti tik principinius klausimus, kaip tai daroma Vokietijoje, Švedijoje, Olandijoje, tai yra darbo savaitės trukmė, darbo laiko trukmė, tėvystės apsauga, nepilnamečių apsauga. Tik tai, visa kita turi būti reguliuojama kolektyvinėmis sutartimis. Jeigu jūs manote, kad kuri nors pusė yra silpnesnė, registruokime pataisas ir stiprinkime ne institucijas, bet derybines galias.

Gerbiami kolegos, aš norėčiau kviesti jus balsuoti už šitą projektą, kuris atėjo iš Trišalės tarybos, kuris, beje, ne šiaip sau kosmetiškai pataisytas, bent jau kiek skaičiau iš Socialinių reikalų ir darbo ministerijos atsiųstą atmintinę, ten yra devyniolika pozicijų, dėl kurių buvo tartasi. Iš Trišalės tarybos. Ar mes galime sakyti, kad tai yra smulkmena?

Galbūt galime pasakyti, kad šiandien sutinkame, kad tiek darbdaviai, tiek profesinės sąjungos atstovauja tik nedidelei daliai darbuotojų ar darbdavių, bet tai ir yra mūsų problema. Jeigu šiandien yra 9 %, tai mūsų uždavinys padaryti taip, kad atstovautų 50 %. Ir mes tai galime padaryti skatindami veiklą, skatindami žmonių asociacijas ir pasitikėdami jais. Jeigu šiandien mes atmesime Trišalės tarybos sprendimą, parodysime, kad mes nepasitikime savo žmonėmis ir mes, politikai, vieninteliai žinome, kaip turi būti reguliuojami darbo santykiai. Taigi kviečiu kurti pasitikėjimą ir pasitikėti mūsų partneriais.

PIRMININKĖ. Dėkoju V. Bakui. Diskusijoje kalbėjo visi užsirašę.

Pereiname prie pasiūlymų svarstymo. Kviečiu pagrindinio Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininką A. Sysą. Svarstysime jūsų, gerbiamieji kolegos, pasiūlymus.

Noriu priminti, kad šis įstatymo projektas yra sujungtas su jau anksčiau mano minėtais įstatymų projektais Nr. XIIP-4725 ir Nr. XIIP-4752, todėl svarstysime ir siūlymus, kurie buvo užregistruoti, ir tuose minėtuose pasiūlymuose...

2 straipsnis ir 23 pakeitimas. Tačiau yra dėl 24 straipsnio 5 dalies gautas A. Syso pasiūlymas.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke, iš karto pataisas?

PIRMININKĖ. Taip, pataisas. Jūs, gerbiamas Algirdai, dabar ir už komitetą, ir už save, kaip išvadų teikėją.

A. SYSAS (LSDPF). Taip, aš pasakysiu. Mano siūlymas buvo toks. 24 straipsnyje kalbama apie sąžiningumą ir bendradarbiavimo principų įgyvendinimą. 5 punkte, kuriame kalbama, kad kiekviena iš šalių privalo vengti interesų konflikto, siekti bendros darbdavio ir darbuotojo ar visų darbuotojų gerovės, darbo santykių, darnaus vystymo ir kitų darbo sutarties šalių teisėtų interesų gynimo, mano galva, žodžiai „vengti interesų konflikto“ yra sunkiai apibrėžiami ir dar sunkiau kontroliuojami. Todėl aš siūliau tą išbraukti, nes 24 straipsnyje yra pakankamai parašyta, kaip sąžiningai bendradarbiauti darbdaviams ir darbuotojams. Komitetas... Iš karto galiu pasakyti?

PIRMININKĖ. Iš karto pasakykite.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas svarstė ir nepritarė.

PIRMININKĖ. Komitetas nepritarė. Nuomonė už pasiūlymą – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes turėtume įsiklausyti į tam tikrą sveiko proto balsą. Beje, lygiai taip pat ir Prezidentė siūlė šią dalyką pataisyti, nes kas pas mus nustato interesų konfliktą? VTEK'as. O mes siūlome į darbo santykius įpainioti sąvoką „interesų konfliktai“. Tai yra interpretacijos sąvoka. Ką mes norime šiuo atveju padaryti? Bus nereikalingų tarpusavio ginčų objektas, kurį nei Darbo inspekcija, nei... nenagrins. Ji nepajėgi nagrinėti, nes ne tam sukurta. Yra konfidencialumo, kitos sutartys, kurios aiškiai apibrėžia, kas ką kiekviena pusė daro, o intereso konflikto sąvoka yra gana sunkiai interpretuojama. Net ir valstybės tarnybos atveju mes patys su tuo susiduriame. Ar mes plėšime VTEK'o funkcijas, norėdami realizuoti šią punktą? Tuo labiau VTEK'as taikomas tik valstybės tarnyboje. Ar mes jį išplėšime ir į privatų sektorių? Nedarykime to, jeigu mes nenorime sukompromituoti pačios idėjos ir daryti nereikalingus ginčus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dėl vedimo tvarkos – S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Dėl vedimo tvarkos. Mes girdėjome, kad kai kurios pataisos buvo grąžintos į Trišalę tarybą. Būtų gerai išgirsti, kaip reagavo ne tik pats komitetas, bet ir kokios Trišalės tarybos išvados. Būtų gerai dėl visų tų pataisų. Mes tada žinotume...

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paprašysime pirmininko, kad jis, pristatydamas komiteto nuomonę, kartu pasakytų ir dėl Trišalės tarybos.

Nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš norėčiau priminti kolegoms ir kaip tik trumpai atsakyti į pono Sergejaus klausimą. Šita nuostata buvo svarstyta Trišalėje taryboje ir sutarta nebuvo. Aš noriu priminti, ypač dešiniams: mes gyvename rinkos ekonomikos sąlygomis. Šita nuostata labai aiški ir ji aiškiai padeda verslui išvengti to, kad darbuotojai iš esmės dirba konkurentams ir taip mažina savo pačių galimybę užsidirbti daugiau. Šia nuostata nėra draudžiama dirbti kitam darbdaviui, tačiau draudžiama konkuruoti su darbdavio konkrečia veikla ir pakenkti savo įmonei. Todėl aš apeliuoju į dešiniuosius, į jų suvokimą, kad laisvoji rinka vis dėlto yra pagrindinė ekonomikos varomoji jėga ir pagrindinis algų nustatymo mechanizmas, vėlgi mes čia šiuo balsavimu parodytume: arba mes kaip seniau paternalistiškai darome taip, kad valdžia žino geriau, arba vis dėlto

įgaliname socialinį dialogą, priverčiame Trišalę tarybą po pusės metų, kai mes stebėsime šito Darbo kodekso rezultatus, pasiūlyti, jeigu norite, aiškesnę formuluotę, kai atsiras tam tikra šito interesų konflikto vengimo praktika. Tai tikrai nieko bendro neturi su VTEK'o reikalais. Čia tikrai yra nesusiję dalykai. Aš noriu pasakyti: leiskime įsigalioti tam, kas pasiūlyta naujo, kas yra libera-laus, jeigu norite, ir po pusės metų ramiai pažiūrėsime, gausime Trišalės tarybos nuomonę, kaip veikia šita nuostata, ir galėsime pataisyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

A. SYSAS (LSDPF). Pirmininke, ar aš galėčiau atsakyti S. Jovaišai?

PIRMININKĖ. Atsakykite S. Jovaišai.

A. SYSAS (LSDPF). Aš norėčiau atsakyti, kad šita nuostata nebuvo dabar svarstyta. Dėl jos anksčiau buvo nesutarta. Socialinių partnerių yra skirtingas požiūris į šitą siūlymą, bet šįkart nebuvo svarstyta.

Gerbiami kolegos, nepainiokime interesų konflikto ir konkuravimo dalykų. Konkuravimo straipsnis bus ateity. Čia apie interesų konfliktą.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, prašom balsuoti. Kas pritariate A. Syso pasiūlymui papil-dyti Darbo kodekso 24 straipsnio 5 dalį jo pasiūlytais argumentais, išbraukiant „vengti interesų konflikto“?

Balsavo 91 Seimo narys: už pasiūlymą 34, prieš – 41, susilaikė 16. Pasiūlymui nepritarta.

Yra kitas Seimo nario A. Syso pasiūlymas. 4 straipsnis jau būtų po 32 straipsnio. 33 straips-nio 4 dalis. Prašau, gerbiamas kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiami kolegos, 33 straipsnyje, kuriame kalbama apie darbo sutarties turinį, atsirado nuostata, kuria tvirtinama, kad jeigu darbuotojas uždirba daugiau kaip du viduti-nius darbo užmokesčius, jam galima netaikyti Darbo kodekso nuostatų, ne visų – pagrindinių negalima keisti, bet papildomų ir kitų teisės aktų. Mano galva, tai šiek tiek prasilenkia su Konsti-tucija, nes visi darbuotojai turi būti lygūs ir lygiai konkuruoti darbo rinkoje. Aš manau, kad du vidutiniai atlyginimai nėra tie pinigai, kurie leidžia su darbuotoju lengviau atsisveikinti, kitokio-mis sąlygomis priimti. Todėl ir siūliau visai išbraukti šitą nuostatą.

PIRMININKAS. Nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš kviečiu kolegas nepagalvoti, kad mano, mano frakcijos ir Vyriau-sybės pozicija bus nuolat prieš pono A. Syso. Iš tikrųjų čia tiktai pradžioje keletas prieštaraujan-čių nuomonių, bet toliau pamatysite, kiek yra daug bendrų pozicijų ir kiek daug yra pasiekta kompromisų. Šiuo konkrečiu atveju jūs puikiai suprantate, apie ką kalbama. Apie tai buvo labai daug diskusijų. Iš tikrųjų sutarties šalys galės sudaryti tą susitarimą dėl tam tikrų jų sąlygų poky-čių, ne dėl visų sąlygų, dėl tų svarbiausių – dėl sutarties nutraukimo, dėl darbo ir poilsio laiko, dėl darbo užmokesčio mažinimo. Yra konkretūs imperatyvūs reikalavimai Darbo kodekse ir niekas nesikeičia, tačiau atsiranda lankstumas, apie kurį čia jau trejus metus kalbame, tiems, kurie uždir-ba daugiau. Mano požiūriu, mano asmeniniu įsitikinimu, svarbiausia yra tai, kad tie, kurie uždir-ba daugiau, turės paskatas kurti kolektyvinius darinius – profesines sąjungas. Geriausias pavyz-dys yra V. Bakas. Paklauskite žmogaus, kuris yra sukūręs organizaciją, kuriai priklauso 5 tūkst. žmonių, kurie efektyviai gina savo teisę, net įkūrę savo banką. Čia yra pavyzdys to, kaip veikia tikra šiuolaikinė profesinė sąjunga. Taigi suteikime šiek tiek lankstumo.

PIRMININKĖ. Ačiū. Komiteto nuomonė. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritarė siūlymui ir Trišalėje taryboje dėl to nebuvo susitarta. Svarstyta, bet sutarimo nebuvo.

PIRMININKĖ. Nuomonės už nėra. Prašau balsuoti už A. Syso pasiūlymą dėl 33 straipsnio 4 dalies.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 25, prieš – 43, susilaikė 24. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl to paties straipsnio yra gautas ir R. J. Dagio pasiūlymas. Kolega, prašom pristatyti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš labai prašyčiau įsigilinti į pataisą, bet neklausy-ti, ką kolegos čia pasakoja, kad Trišalės tarybos nuomonės ir t. t., ir panašiai. Gerbiamas kolega T. Tomilinas galėtų dalyvauti posėdžiuose, kai mes svarstome, tada būtų gerai išdiskutavęs, o ne kažkur ilsėtis.

Kokia buvo pasiūlymo esmė, kai mes įtraukėme tam tikras aukštai apmokamas kategorijas, kurioms galėtų būti taikomas ne visas Darbo kodeksas? Dėl lankstumo. Visą laiką buvo kalbama apie tas pareigybės, kur yra *menedžmentas*. Tie žmonės, kurie iš tikrųjų gali save apginti derėdamiesi su darbdaviu, nes juos specialiai samdo, kad pakeltų įmonę ir panašiai. Pirminiame projekte buvo įtraukta sąvoka trijų (Lietuvos statistikos) VMDU riba. Ji iš tikrųjų apėmė būtent tuos pareigūnus. Svarstant čia, salėje, staiga ta kartelė buvo nuleista iki dviejų ir dabar jau ji apima ne tik tą *menedžmentą*, bet apima ir normaliai samdomus darbuotojus, kurie visiškai su tuo nieko bendro neturi, tiesiog jų atlyginimai yra didesni. Mes praplečiame beveik iki 7 ar 8 tūkst. žmonių papildomai. Aš manau, kad mes padarėme klaidą, nes tada jau einame į visiškai kitą sritį, todėl aš siūlau grąžinti natyvią normą – tris VMDU. Tai buvo atėję ir iš darbo grupės, ir komitete buvo likę, siūlau palikti tris VMDU. Iš tikrųjų papuls tik tie labai gerai apmokami, kurie gali iš principo derėtis papildomai su darbdaviu, nes jie tikrai nėra tie, kurie dreba dėl savo darbo sąlygų. Tai būtų logiška. Kitaip mes tą kartelę galime taip nuleisti, kad Darbo kodeksas nebus taikomas išvis niekam, o čia dabar jau paliečia kvalifikuotus darbuotojus, bet nesusijusius su *menedžmentu*. Mano pataisa yra vietoj dviejų įrašyti tris, taip, kaip ir siūlė Prezidentė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas irgi nepritarė šitam siūlymui.

PIRMININKĖ. Trišalėje taryboje?

A. SYSAS (LSDPF). Nebuvo sutarta, kaip minėjau, šitą svarstė ir nesutarė.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, aišku, labiau turėjau kalbėti dėl ankstesnio siūlymo, kuris, mano manymu, visiškai logiškas ir teisiškai pagrįstas. Įsivaizduokite situaciją, žmogus... Įstatyme mes nustatome – žmogų galima diskriminuoti vien todėl, kad jo atlyginimas yra šiek tiek didesnis, nes jam nebus taikomos imperatyvios Darbo kodekso taisyklės, ir išvardinama, išskyrus tas, tas, tas, tas. Aš stebiuosi, kodėl Teisės departamentas nieko neparašė prie šitos normos. Mano manymu, šita norma... Tikrai yra abejonių dėl jos atitikties Konstitucijai.

Jeigu žmogus skųstųsi teismui, kad jam netaikomos Darbo kodekso imperatyvios taisyklės, tikiuosi, kad teismas priimtų sprendimą žmogaus naudai. Vien todėl, kad jis gauna šiek tiek, du vidutinius VMDU atlyginimus... Taip, galbūt jis ne tas žmogus, kuris labai dirba už minimalų atlyginimą, bet bent jau R. J. Dagio pasiūlytas variantas – trys VMDU. Šita žmogaus pozicija yra tikrai šiek tiek stipresnė ir tokių žmonių bus mažiau. Vadinas, tokia norma mažiau diskriminuotų žmones, todėl, manyčiau, ją reikia palaikyti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Apie pozityvią diskriminaciją tikriausiai man nereikia jums pasakoti, nes kai jūs ar mes siūlome progresinius mokesčius, mes taip pat diskriminuojame turtingesnius, bet tai yra politikos esmė. Aš siūlyčiau nevaidinti guru, čia visko nespręsti už socialinius partnerius, sutarimo nėra. Pasiūlytas variantas pagal naują, laisvesnį, lankstesnį Darbo kodeksą. Mes kalbame apie 2 % žmonių, jeigu pritarsime pono R. J. Dagio pasiūlymams, 2 % Lietuvos dirbančiųjų. Aš siūlau laikytis Vyriausybės pozicijos ir laikytis to pirminio varianto, ir balsuoti prieš pono R. J. Dagio pasiūlymą.

PIRMININKĖ. Prašome balsuoti apsisprendę. Kas pritariate R. J. Dagio pasiūlymui, balsuojate už, kas manote kitaip, spaudžiate kitus mygtukus.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 36, prieš – 41, susilaikė 15. Pasiūlymui nepritarė.

5 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas. Gegužės 24 dieną yra gautas Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymas. Ar yra 10 Seimo narių, kurie leistų?.. (*Balsai salėje*) Visas aišku, puiku. Tada gal ir dėl kitų mes nekelsime rankų ir nebalsuosime. Kas iš kolegų pristato pasiūlymą? T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia yra tas vienas iš nedaugelio atvejų, vėl pakartosiu, po to, kai Trišalė taryba apsvartė ir Vyriausybė atėjo su projektu, mes, Socialinių reikalų ir darbo komitetas, dar, taip vaizdžiai tariant, įkišome savo trigrašį ir padarėme tam tikrus pakeitimus, dėl kurių nebuvo sutarta. Iš tikrųjų nėra labai didelio argumento mokėti kompensaciją darbuotojams už ne-

konkuravimą darbo metu, nes tai gali sudaryti pagrindą mažinti realų darbo užmokestį. Mes čia kalbame apie labai specifinę sritį – apie aukštos kvalifikacijos darbuotojus. Iš tikrųjų kaip tik jie galėtų vieni pirmųjų pradėti tartis dėl šakinių sutarčių, dėl tam tikrų jų vidaus taisyklių, tikrai užteks ir kompetencijos ir proto. Čia tas pats atvejis, siūlau nevaidinti gelbėtojų iš Seimo tribūnos ir pritarti mano ir kolegų pasiūlymui išbraukti 38 straipsnį dėl susitarimo dėl nekonkuravimo.

PIRMININKĖ. Komiteto ir Trišalės tarybos nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas tikrai ne vieną kartą svarstė ir tikrai nekaišiojo, kaip ten sakė, trigrašio, o teikia pasiūlymus ir juos svarsto. Todėl kaip komiteto pavaduotojui derėtų rinkti, ko gero, geresnius žodžius sprendžiant apie mūsų darbą.

Komitetas nepritarė siūlymui: 3 balsavo už, 3 – prieš ir 3 susilaikė. Trišalėje taryboje dėl šių nuostatų nesusitarta.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už, bet T. Tomiliniui neduosiu, nes tai jo pataisa, už savo pataisą agituoti jūs jau nebeturite teisės pagal Statutą. Nuomonė prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega Tomilinai, jūs nevaizduokite ginantis Trišalę tarybą, jūs ginate tikrai griežtai vienos pusės darbdavių interesus. Ir tai yra faktas – jūsų balsavimai, argumentacija yra tokia pati. Trišalei tarybai jūs šitos nuostatos anksčiau net nepateikėte svarstyti, ir jeigu nebūtų susizgribęs Seimo Pirmininkas, tai ji niekada ir nebūtų svarstoma. Paskui jie dėl jos nesutarė.

Ką jūs dabar siūlote padaryti? Jūs tiesiog eliminuosite visas apsaugas, kad žmogus galėtų dirbti kitokį darbą, – gydytojai, kiti ir panašiai. Jūs tą siūlote. Tai kuriai pusei, kam jūs atstovaujate? Nesislėpkite po Trišalę tarybą, kuriai jūs tiesiog nepateikėte pradžioje net svarstyti šitų dalykų. Aš manau, kad tikrai negalima tam išbraukimui pritarti, ir komitetas tikrai nuosekliai gina šitas pozicijas, nes balansas tarp darbdavių ir kitos pusės būtų visiškai pažeistas. Uždrausti darbą dirbti ir tuo metu, ir po to dar galima uždrausti, ir t. t., viską išbraukus, šitas pataisas, tiesiog išbalansuojama teisė žmogui gauti papildomą užmokestį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos yra apsisprendę, prašome balsuoti. Po balsavimo replikos.

Balsavo 91 Seimo narys: už – 42, prieš – 20, susilaikė 29. Pasiūlymui nepritarta. (*Balsai salėje*)

Replika po balsavimo. Pirmasis atsistojo T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tik noriu pasakyti ponui R. J. Dagui ir tiems, kas balsavo dabar prieš šitą pasiūlymą, kad jūs sumažinote galimybę žmogui uždirbti normalų atlyginimą, teoriškai praplėsdami jo teises, teorines, bet galimybes uždirbti tikrai sumažinote. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. J. Razma – replika po balsavimo.

J. RAZMA (TS-LKDF). Pastebiu, nors ponas T. Tomilinas, suprantu, kaip Valstiečių frakcijos ideologas aiškino apie takoskyrą su liberalais, bet dėl visų pataisų, kiek yra, kaip tik Valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija balsuoja taip, kaip tikisi darbdaviai ir kaip tikisi liberalai. O Liberalų frakcija kažkodėl balsuoja kaip kairioji partija. Tai yra nuostabus reiškinys. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų pastabas. Dirbame toliau. (*Šurmulys salėje*) E. Gentvilas. T. Tomilinas jau kalbėjo. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū Jurgiui už pastabumą. Bet pažiūrėk paskutinio balsavimo rezultatus, na, tikrai skirtingai balsuojame. (*Balsai salėje*) O priešpaskutiniame nedalyvavau.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolegos! Dirbame toliau.

8 straipsnis. 43 pasiūlymas. Dėl visko čia sutarta. Sujungiantis mūsų įstatymo projektas Nr. XIIP-4752, dėl kurio yra gautas Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymas. 45 straipsnio 4 dalis. Prašome, kolega, pateikti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, mes dabar kalbėsime apie pataisą, kurioje kalbama apie terminą, per kurį turėtų būti informuotas žmogus dėl darbo sąlygų pakeitimo. Nekalbame čia apie skubius atvejus, kai kas nors atsitinka. Kalbame apie normalias darbo sąlygas ir kada turi sužinoti. Kaip ir mes, staiga pasikeistų, mes labai nustebtume, jeigu atėję į darbo vietas staiga pamatytume, kad mūsų darbo vieta kitoje vietoje, sąlygos pasikeitusios, teisėtai piktintumės ir panašiai. Aišku, jeigu čia nebūtų skubus atvejis, kam nors sugriuvus ir t. t., ir panašiai. Čia apie tai nėra.

Mano pataisos esmė, kad apie tokius pasikeitimus laikas turėtų būti... bent jau prieš tris dienas žmogui turi būti žinoma. Tokia nuostata egzistavo ir pas mus, tokia nuostata yra Estijos darbo kodekse, kuris labai lankstus ir taip toliau. Daugelį argumentų galima pasakyti. Lygiai tas pats Prezidentės vetuotose pataisose. Tai yra logiška, nekalbame apie *force majeure* situaciją, kalbame normaliai. Darbo sąlygos turėtų būti žinomos bent jau iš anksto, kad žmogus galėtų tam dalykui, pokyčiams pasiruošti. Tai yra civilizuota norma, elementaraus saugumo norma. Įsivaizduokite dirbti tokiomis sąlygomis, kai nežinai, kas bus po trijų dienų. Apie koki saugumą, apie kokią partnerystę galima būtų kalbėti? Tai yra sveiko proto padiktuotos sąlygos, nebūtinai kalbant apie kodekso normas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė?

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas svarstė ir nepritarė siūlymui. Dėl šio straipsnio pakeitimo nebuvo susitarta ir Trišalėje taryboje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Iš tiesų labai geras pasiūlymas, jeigu mes norime, kad darbuotojai jaustųsi saugiai, dirbantieji darbe, trijų dienų terminas – pats logiškiausias terminas įspėti apie pasikeitusias darbo sąlygas. Kviečiu kolegas pritarti šiam pasiūlymui, kad būtų išlaikyta žmogui pagarba, apie kurią mes dažnai kalbame. Norime pakeisti sąlygas jo neinformavę – be abejo, tai nėra nesuteikia žmogui saugumo garantijų jo darbo vietoje.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš noriu visiems pasakyti labai svarbų dalyką. Jūs, aišku, dabar norite būti gelbėtojai, paskutinę minutę įsitraukti į procesą ir parodyti, kokie jūs palankūs žmonėms. Viskas suprantama, politiškai labai pagrįstas noras. Tačiau absoliuti dauguma kompromisinių susitarimų jau buvo pasiekta, ir pasiekė toks projektas, koks dabar yra, pagrindu sunkaus darbo, kuris vyko ir komitete, ir Trišalėje taryboje. Todėl prašau, jeigu negerbiate oponentų, tai bent jau gerbkite socialinio dialogo dalyvius, kurie atidavė savo darbo laiką ir nedarbo, laiką po darbo, siekdami konkrečių kompromisų, kuriuos mes įtvirtiname visais straipsniais. Čia mes svarstome likučius, dėl ko nesusitarta, ir tam tikras smulkmenas.

Pavyzdžiui, kalbant apie šią pataisą, to paties straipsnio 1 ir 2 dalyse reglamentuojamas pranešimas apie būtinąsias ir papildomas darbo sutarties sąlygas, darbo laiko režimą ir darbo vietos pakeitimą. Tokius pranešimus reikia pateikti per penkias darbo dienas. Čia kalbama tik apie kitus, nepaminėtus, pakeitimus, dažniausiai techninio pobūdžio. Tai vėlgi, jeigu visai nenorime lankstumo, galime balsuoti už R. J. Dagio projektą. Siūlau nepritarti.

PIRMININKĖ. Ačiū. Skirtingos nuomonės. Kolegos, apsisprendžiame ir balsuojame. Kas priitaria R. J. Dagio pasiūlymui pakeisti Darbo kodekso 45 straipsnio 4 dalį?

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 42, prieš – 43, susilaikė 9. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas Seimo nario R. J. Dagio pasiūlymas dėl 67 straipsnio 4 dalies. Prašau, kolega, pristatyti.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Tuoj, minutėlę! (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Po 14 straipsnio...

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Kokį straipsnį?

A. SYSAS (LSDPF). Terminuota sutartis dėl nuolatinio pobūdžio darbo.

PIRMININKĖ. Taip, terminuota sutartis.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Labai atsiprašau. Gerbiamieji kolegos, vėl paprašyčiau be lozungų įsigilinti į tai, ką mes kalbame. Mes kalbame apie galimybę apriboti, protingai naudotis terminuotomis darbo sutartimis, kurios būtų taikomos nuolatinio pobūdžio darbui. Nuolatinio. Tai ne kokios nors, kai mums reikia laikinai ką nors padaryti, dar kas nors, nes dažniausiai į tai nukryps ta klausimas. Kalbama apie nuolatinės darbo vietas. Plėtimas praktikos ir Europos Komisijos nėra neskatinamas, nes tai nėra gerai, mes turėtume būti suinteresuoti, kad ten žmonės dirbtų nuolat. Ir anksčiau diskutuojant komitetas yra pritaręs mano pasiūlymams taikyti šią galimybę, atsižvelgiant galbūt į tam tikrą specifiką, nes negalima visko numatyti Darbo kodekse, bet tai turi būti numatyta kolektyvinėse sutartyse.

Ponas T. Tomilinas, kuris agituoja už kolektyvines sutartis, bent jau formaliai, arba sako, kad už tai agituoja, turėtų dabar šimtu procentų tam pritarti. Jeigu kolektyvinėse sutartyse tai bus

apibrėžta, gerai, ten bus apibrėžtos ir sąlygos, kokiomis sąlygomis, kokioms darbo vietoms, visko į Darbo kodeksą nesurašysi. Bet siūlau, kad terminuotas sutartis būtų galima taikyti nuolatinėms darbo vietoms tik tuo atveju, jeigu sutarta kolektyviniame susitarime, o ne šiaip bet kam ir bet kaip, juk laikinos darbo sutartys jaunosms šeimoms yra peilis, paskolos ir visa kita teikiama pasunkintai, nes tai nėra nuolatinės darbo pajamos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – nepritari. Dėl šio straipsnio pakeitimo nebuvo susitarta Trišalėje taryboje.

PIRMININKĖ. Nuomonės už nėra, nuomonė prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš labai gerai suprantu, kad, pritarę šitai pataisai, taip, mes sustiprintume vieną iš pusių, sustiprintume būtent kolektyvines sutartis ir jų poziciją, tačiau aš priverstas ir norėčiau paprašyti jūsų žiūrėti į bendrą kontekstą. Taip, vyko derybos, apie tai ne kartą Trišalėje taryboje buvo kalbėta. Taip, tai yra tam tikra darbuotojų nuolaida, tačiau yra begalės kitų darbuotojams naudingų pozicijų, tokių kaip laiko apskaita suminėje darbo laiko apskaitoje nuo keturių iki trijų mėnesių sumažinta, 500 eurų bauda už Darbo arbitražo... nevykdymą darbdaviui ir taip toliau. Yra daugybė nuostatų, dėl kurių nusileido darbdaviai. Taip, jeigu mes norime būti mokytojai ir viską reguliuoti iš čia, gerai, balsuokime, bet aš siūlyčiau balsuoti prieš, nes toks yra bendras sutarimas Trišalėje taryboje, tokia yra derybų padėtis. Kažkur nusileido darbuotojai, kažkur darbdaviai.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamasis kolega, neklaidinkite Seimo narių. Trišalėje taryboje dėl to nebuvo sutarta. Aš perskaičiau ir pasakiau, kas parašyta. Neišgalvokime to, ko nėra. (*Balsai salėje*) Aš tikrai pasakysiu, kai bus sutarta.

PIRMININKĖ. Ačiū už patikslinimą. Kolegos, prašome balsuoti. Kas pritariate R. J. Dagio pasiūlymui dėl 67 straipsnio 4 dalies dėl nuolatinio pobūdžio darbų?

Balsavo 99 Seimo nariai: už pasiūlymą – 36, prieš – 44, susilaikė 19. Pasiūlymui nepritari.

16 straipsnis, 72 straipsnio pakeitimas. Dėl jo gauti Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymai. Jiems komitetas pritarė. Kolegos, prašom pristatyti. Kuris pristatote?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerai, aš.

PIRMININKĖ. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Štai pagaliau mes priėjome prie tų pozicijų, kai yra labai konkretus pavyzdys to, kaip veikia socialinis dialogas Lietuvoje. Mes komitete apsvaistėme ir nusprendėme, kad mums nepatinka Trišalės sutarimas dėl laikinojo įdarbinimo įmonių. Gražinome klausimą Trišalei tarybai ir Trišalė taryba surado kompromisą, tiesiog reikėjo skirti papildomai laiko. Socialinis dialogas reikalauja aukos, t. y. savo laiko ir pastangų. Iki šiol tie posėdžiai buvo labai padirki ir reti, dabar jie vyksta nuolat. Čia yra tas pavyzdys, kai pagaliau po ilgų debatų surastas konkretus kompromisas, kuriam ir pritarė komitetas. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Komiteto pirmininkas.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pritarė balsų dauguma surastam kompromisui, nors diskusijos dėl laikinųjų įdarbinimo įstaigų, man atrodo, išliks ir toliau, bet čia ateities klausimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonės prieš nėra. Gal galime bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

73 straipsnis. Pasiūlymas dėl 73 straipsnio Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio ir V. Sinkevičiaus. T. Tomilinas. Minutę, tuoj įjungsime. Ar visi supranta, dėl ko turime apsispręsti ir balsuoti? Tomai, 17 straipsnis, 73 straipsnio 4 dalis.

A. SYSAS (LSDPF). Trišalė taryba siūlo išbraukti „darbo laiko režimas“, palikti tik „darbo laiko normas“.

PIRMININKĖ. Komitetas?

A. SYSAS (LSDPF). Pritarė bendru sutarimu susitarimui.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu? Galime.

18 straipsnis, 75 straipsnio pakeitimas. 2 dalis – Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia irgi yra dėl laikinojo įdarbinimo įmonių reglamentavimo. Pritari Trišalėje taryboje po ilgų debatų, pritari komitete. Siūlau pritari.

PIRMININKĖ. Ar komiteto pirmininkas norėtų dar komentuoti?

A. SYSAS (LSDPF). Taip, mes bendru sutarimu pritarėme, kadangi Trišalėje taryboje dėl to buvo sutarimas. Tai apima visą laikinojo įdarbinimo įstaigų paketą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonių išreikšti nėra norinčių. Galime bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

21 straipsnis, 112 straipsnio pakeitimas. Yra gautas Seimo narių G. Skaistės ir M. Navickienės pasiūlymas dėl 112 straipsnio 4 dalies. Kuri kolegė pristatysite? Gerbiamoji G. Skaistė. Prašom, Gintare, jus.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties šita pataisa buvo tam, kad nustatytume, kad tiems darbuotojams, kurie dirba kenksmingomis darbo sąlygomis ir kuriems dėl šios priežasties yra sutrumpintas darbo laikas, už tai būtų apmokama kaip už visą darbo laiką, t. y. kad nenukentėtų tie darbuotojai, kurie dirba kenksmingomis darbo sąlygomis ir kuriems dėl to sutrumpinamas darbo laikas. Išties man labai keista, kodėl buvo darbdavių noras nepritarti šiai pataisai, nes ši norma dabar įrašyta į Vyriausybės nutarimą. Tiesiog buvo noras, kad ši nuostata būtų imperatyvi ir nebūtų taip lengvai kečiama, kad būtų garantijos darbuotojams. Todėl siūlyčiau pritariti šiai įstatymo pataisai, kad įrašytume į Darbo kodeksą, o ne į Vyriausybės nutarimą šią nuostata, kad už dėl kenksmingų darbo sąlygų sutrumpintą darbo laiką būtų apmokama kaip už visą darbo laiką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas apsvaistė ir iš dalies pritarė.

PIRMININKĖ. Jūs prašote balsuoti?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Prašom balsuoti.

PIRMININKĖ. Prašote balsuoti ir išgirsti nuomonę už...

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, atsiprašau, kaip komiteto pirmininkas turiu įsiterpti. Po to buvo Trišalės tarybos, T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pataisa dėl to paties straipsnio.

PIRMININKĖ. Taip, gerbiamasis pirmininke, bet kad mes galėtume apsispręsti ir žinoti, kokia pozicija, Seimo narė prašo balsuoti.

A. SYSAS (LSDPF). Ten kitokia redakcija.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, nors šis straipsnis paskui buvo pakartotinai teikiant Trišalei tarybai, ko nebuvo padaryta prieš tai, pažeidžiant Seimo nutarimą, gerbiamasis Tomilinau, pritarė kitai formuluotei, bet, man atrodo, mes turėtume Seime priimti kitokį sprendimą dėl tokių motyvų. Mes dabar kalbame ir apie sveikatą, ne tik apie darbo santykius. Sveikatos reikalų komiteto nariai neduos sumeluoti, kad mes žinome, jeigu kenksmingos darbo sąlygos, šiomis sąlygomis negalima dirbti ilgesnį laiką, tiesiog tai yra pavojinga gyvybei. Bet tai darbas, kurį reikia atlikti ir už kurį turi būti visiškai sumokėta, o ne tiek, kiek jam sutrumpino, jeigu, sakykime, vietoj septynių ar aštuonių valandų jis dirbs tris valandas, jam mokės tik už tris valandas. Tai yra fundamentali nuostata ne tik Darbo kodekso, bet ir sveikatos apsaugos sistemos nuostata. Dabar palikta Vyriausybei reguliuoti, bet tai yra, man atrodo, mūsų bendri principai, kurie siejasi ne tik su Darbo kodeksu, bet ir su žmonių sveikatos apsauga. Tai yra norma, kuri galioja visoje Europos Sąjungos erdvėje, nes sutrumpintas darbo laikas dėl kenksmingų darbo sąlygų – ne pretekstas mažinti atlyginimus, t. y. tiesiog sveikatos išsaugojimo būtinybė. Aš siūlau palikti visoms Europos Sąjungos (...), galbūt kokia valstybė ir turi išimtį, bet absoliuti dauguma turi galiojančią nuostata, ir būtent griežtai sureguliuoti šią nuostata.

PIRMININKĖ. Dėkoju. T. Tomilinas – prieš, paaiškina, kodėl užregistravo kitą pasiūlymą.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Paaiškinsiu, kodėl aš prieš. Iš esmės aš esu už, bet mes dabar turėtume balsuoti prieš tam, kad paskui mes svarstytume mūsų pataisas, kurios remiasi Trišalės tarybos sutarimu. Jis buvo pasiektas po komiteto ir gerbiamųjų Seimo narių pasiūlymų, tai būtent dėl jų įvyko tam tikri pakeitimai. Aš siūlau laikytis to bendro principo, būtent bendro principo, kad mes kuo mažiau tokių detalių nuostatų nustatome Seimo sprendimais ir paliekame tam tikrą laisvę Vyriausybės nutarimu nustatyti tų profesijų ir pareigybių sąrašą, sutrumpintą darbo laiko normą. Pasitikėkime savo pačių Vyriausybe, ar ji bus mūsų, ar ji bus jūsų, tiesiog reikia lankstumo dėl tokios specifinės darbo santykių srities, nes ten gali būti labai įvairių, skirtingų profesijų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kolegos, balsuojame dėl G. Skaistės ir M. Navickienės pateikto pasiūlymo, žinodami, kad analogiškas pasiūlymas yra dėl to paties straipsnio kitų Seimo narių.

Balsavo 100 Seimo narių: už – 39, prieš – 49, susilaikė 12. Pasiūlymui nepritarė. Skelbiu T. Tomilino, R. Karbauskio ir V. Sinkevičiaus užregistruotą pasiūlymą dėl Darbo kodekso 112 straipsnio 4 dalies. Ją jūs, Tomai, iš esmės pristatėte.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš tik paminėsiu, kad būtina pritarti šitai formuluotei, nes mes iš dalies sprendžiame G. Skaistės ir M. Navickienės iškeltą problemą šiek tiek kitaip, bet pagal Trišalį sutarimą. Labai raginu balsuoti už, kad nepaliktume visai be sprendimo.

PIRMININKĖ. Komiteto pirmininkas.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas svarstė: už balsavo 6, prieš – 3, niekas nesusilaikė, buvo pritarta.

PIRMININKĖ. Gal galime bendru sutarimu pritarti? Ne. Balsuojame. Kas už Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymą, kuriam pritarė komitetas ir kuriam pritarė Trišalė taryba?

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 83, prieš nėra, susilaikė 11. Pasiūlymui pritarta.

Dėl to paties straipsnio... Atsiprašau, dėl 114 straipsnio 1 punkto yra Seimo nario A. Syso pasiūlymas. Gerbiamasis kolega!

A. SYSAS (LSDPF). Posėdžio pirmininke, čia yra grynai techninė pataisa.

Trišalėje taryboje buvo sutarta, kad čia bus parašyta „dėl papildomo darbo“ ir neišbraukė žodžio „laiko“. Esmė iš esmės keičiasi, todėl čia ginčų nebuvo, Trišalė taryba, sekretoriatas pripažino, kad buvo padaryta klaida, ir mes atitaisome Trišalės tarybos susitarimų principus, kad jie siūlė išbraukti žodį „laiko“.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Galime bendru sutarimu pritarti techniniam pataisymui? Dėkoju.

115 straipsnio pakeitimas. Seimo nario N. Puteikio pasiūlymas dėl 2 dalies. Seimo nario N. Puteikio nėra. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – iš dalies pritariame.

PIRMININKĖ. Gal galime sutarti nebalsuodami, nes yra kitas pasiūlymas T. Tomilino, R. Karbauskio ir V. Sinkevičiaus dėl 15 straipsnio 2 dalies. T. Tomilinas pristato?

A. SYSAS (LSDPF). Trišalėje taryboje... Įsijunkite mikrofoną.

T. TOMILINAS (LVŽSF). „Darbo grafikai pranešami darbuotojams ne vėliau kaip prieš...“ buvo penkios, dabar „septynias dienas iki jų įsigaliojimo“. Tai yra vėlgi kompromisinis variantas, Trišalė taryba dėl to sutarė, kad darbo grafikų tvarka derinama su Darbo taryba, kai jos nėra, su profesine sąjunga ir galioja bendras reguliavimas – prieš septynias dienas. Tai yra susitarimas, tai yra kompromisas. Taip, galima padaryti ir daug ilgesnį terminą, bet mes turime pasirinkti, ar gerbti kompromisus, pasiektus per ilgų derybų kančias, ar vis dėlto savavališkai keisti pagal Seimo narių norus.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – bendru sutarimu pritarėme Trišalės tarybos pateiktam variantui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. J. Dagys nori kalbėti?

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKĖ. Trumpai prašom.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, įsiklausykite į fundamentalų susitarimą, kuris čia ką tik nuskambėjo kaip didžiausias pasiekimas. Buvo parašyta „penkios darbo dienos“, dabar parašyta „septynios kalendorinės dienos“. Fundamentalus proveržis Trišalėje taryboje, vienas iš 19 punktų. Bet siūlau balsuoti už.

PIRMININKĖ. Ačiū už tokį argumentą, bet jūs nepasakėte ir komiteto pirmininkas, manau, patikslins, kad dar yra Seimo narių papildymas, o jei nėra, su darbdavio lygmeniu veikiančia profesine sąjunga.

A. SYSAS (LSDPF). Ne, čia Trišalės tarybos pasiūlymas dėl visų straipsnių.

PIRMININKĖ. Taip, iš tiesų tai yra ne tik tame straipsnyje. Ar reikia balsuoti, ar galime bendru sutarimu? Galime bendru sutarimu. Dėkoju.

A. Syso pasiūlymas dėl Darbo kodekso 122 straipsnio 2 dalies 2 punkto. Prašom, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, ko gero, rimčiausias punktas, dėl kurio reikia apsispręsti, kada gi reikia pietauti – ar po keturių valandų, ar po penkių darbo? Noriu atkreipti dėmesį, kad Seimas pietauja po keturių valandų darbo laiko, kai pradėdame posėdį, ne po penkių. (*Balsai salėje*) Niekas čia nenurodinėja. Čia parašyta „ne vėliau“. Toks pasiūlymas atėjo iš darbuotojų ir jis buvo užregistruotas. Jūsų valia pritarti arba nepritarti. Esmė nuo to... kažkas bus valandą alkanesnis.

PIRMININKĖ. Taip, ir komiteto nuomonę taip pat pasakykite.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas šitam radikaliam siūlymui nepritaria. Dėl šio straipsnio pakeitimo nebuvo sutarta Trišalėje taryboje.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Pritariu aš tai pataisai vien dėl to, kad tai yra tiesiog detalė, smulkmena. Seimas čia niekuo dėtas. Pavyzdžiui, Seimas, seniūnų sueiga nuo pusės devynių, tai išeina iki pietų penkios su puse valandos, ir nereikia čia kišti Seimo. Nenorėdamas trukdyti tam fundamentaliam susitarimui, cituoju R. J. Dagį, ar ne, galime balsuoti už tai, bet žiūrėkite, ar mes nebandome reglamentuoti viską nuo a iki z? Argi nebandome kištis į darbdavio ir darbuotojo santykius? Atseit kovojame už lankstumą, bet viską užlankstome taip, kad to lankstumo nebebūtų.

Galų gale frazė, kuri buvo ne vėliau kaip po penkių valandų, leidžia ir po trijų valandų nustatyti ir t. t. Darbdaviui buvo paliktas didesnis lankstumas. Dabar gi, gerbiamas Algirdai, sumažini tą galimybę lanksčiai pažiūrėti, nes per keturias valandas turi duoti galimybę papietauti. Užsižaidžiate pataisomis, tiek to. Aš siūlau balsuoti už, bet matykime, kad kartais vyksta tik žaidimas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. R. J. Dagys turi kitą nuomonę.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Mano kolega J. Razma buvo teisus dėl liberalų. Stebina kartais. Bet šiaip ši pataisa nėra tokia paprasta. Ji tikrai ne visur realizuojama ir ne taip lengvai realizuojama, kada žmonėms suteikti galimybę pavalgyti. Tai tik Algirdo. Mano pataisa jau perlenkė lazda ir šiuo atveju ta penkių valandų pertrauka ir fiziologiškai, ir visur kitur tarp nevalgymų yra normalus dalykas, turint omenyje, kad būna įvairių grafikų, ir t. t., ir panašiai. Todėl siūlau šiuo atveju tikrai nepritarti, nes diskutuojant komitete buvo pateikti svarūs argumentai, kad bus patogesnis grafikas, nes parašyta taip, kad jeigu jau norės suteikti po trijų valandų, prašom, bet čia yra minimaliai, apsidraudžiame, kad po penkių valandų bus galima papietauti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 8, prieš – 43, susilaikė 53. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas pasiūlymas dėl 144 straipsnio 7 dalies. N. Puteikio pasiūlymas. Replika po balsavimo prieš pradėdant – R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū. Aš prašau įskaityti mano balsą – susilaikiau.

PIRMININKĖ. Jūs susilaikėte. Užfiksuojame dėl protokolo.

P. GRAŽULIS (TTF). Aš norėjau paklausti.

PIRMININKĖ. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Aš norėjau paklausti gerbiamo A. Syso. O kada eiti į tualetą, po kiek valandų, taip pat Darbo kodeksas reguliuos?

A. SYSAS (LSDPF). Dažniausiai Petrą valgykloje matau jau 12 valandą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Apsikeitėme replikomis. Dėl Seimo nario N. Puteikio pasiūlymo dėl 144 straipsnio 7 dalies. N. Puteikio nėra. Gerbiamasis komiteto pirmininke.

A. SYSAS (LSDPF). N. Puteikio siūlymui komitetas nepritarė. Pritarta Trišalėje taryboje sulgytai 144 straipsnio redakcijai.

PIRMININKĖ. Ar galime kartu bendru sutarimu pritarti komiteto bendrai pozicijai? Galime. Dėkoju.

28 straipsnis. 147 straipsnio pakeitimas. Dėl jo yra gautas Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymas. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia irgi yra vienas iš, jeigu nenorite, nevadinsiu fundamentaliu, pavadinsiu paprastu susitarimu. Taip, tam buvo skirta labai nemažai laiko. Taip atrodo tiems, kas

nedalyvavo iš opozicijos, kad čia viskas labai paprasta. Tikrai buvo Vyriausybės, iš pradžių buvo, tiksliau, Trišalės tarybos sutarimas ir Vyriausybės, projektas numatė trijų apribojimą, trijų mėnesių apribojimą, kiek turi mokėti darbdavys baudos už darbo užmokesčio nemokėjimą, nes pagal esmę tai yra bauda. Tai po komiteto įsikišimo, po dar vieno derybų raundo Trišalėje taryboje buvo surastas kompromisas, kad delspinigius turi mokėti dauginant iš šešių mėnesių. Tai yra neblogo kompromisas, naudingesnis darbuotojams, todėl mes Trišalės tarybos sutarimo pagrindu pasiūlymą pateikėme ir siūlau balsuoti už, nes nenubalsavus už, būtų palikta darbuotojams nenaudinga, mažiau naudinga formuluotė.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (LSDPF). Komiteto nuomonė – pritariame bendru sutarimu. Bet norėčiau informuoti, kad komitetas siūlė nereglamentuoti termino. Tai yra jeigu yra skola, kaip liaudis sako, „skola ne rona, neužgyja“, reikia grąžinti. Taip, jeigu nebūtų komiteto kitokios nuomonės, šiandien mes šito straipsnio nesvarstytume.

PIRMININKĖ. Šaunu. Dėkojame komitetui. Nuomonė už – R. J. Dagys. Gal nekalbame? Bendru sutarimu galime pritarti? Galime.

29 straipsnis. 168 straipsnio pakeitimas. Dėl 3 dalies yra gautas Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymai. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Čia yra situacija, kai Trišalė taryba nerado kompromiso, tačiau iš esmės tas pasiūlymas yra susijęs su darbuotojų atstovavimu ir darbuotojų atstovų apsauga. Pirminis sutarimas, pirminis balansas – buvo sutarta, atrodo, vasario mėnesį, kad lieka apsauga konkrečiam darbuotojų atstovų lyderiui, t. y. Darbo tarybos arba profesinės sąjungos lyderiui, vienam asmeniui. Buvo daug diskusijų, ar turi išlikti dabar galiojanti nuostata, kad yra apsaugoti nuo atleidimo ir kolektyvinio organo nariai. Sutarimo nerasta.

Aš siūlau nepritarti komiteto nuomonei, o pritarti mūsų pasiūlymui ir vis dėlto palikti lankstesnę formuluotę, kad yra apsaugotas lyderis, bet nėra papildomos apsaugos visiems valdymo organo nariams. Teoriškai yra galimybė manipuliuoti tuo, bet iš esmės tai esminio pokyčio deryboms nesuteiks, o lankstumo bus daugiau.

PIRMININKĖ. Nuomonė už – P. Urbšys.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas pirma.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, komitetas.

A. SYSAS (LSDPF). Komitetas nepritaria ir motyvuoja tuo, kad jeigu mes tikrai norime stiprinti socialinį dialogą, tai vienas žmogus įmonėje tikrai nesusitvarkys. Sakykime, yra didelė įmonė, na, tūkstantis darbuotojų, penki šimtai, tai derybas veda ne vienas žmogus, veda išrinkti žmonės. Jeigu mes norime, kad jie turėtų didesnę apsaugą ir mes pagaliau patikėtume, kad Lietuvoje galima pasirašyti kolektyvines sutartis, kad žmogus gali drąsiai pasakyti, ką galvoja, paprašyti duomenų, tai paprasčiausiai vieno tarybos nario, vieno profsąjungos pirmininko ar vieno darbuotojų atstovo neužtenka.

Teorines baimes aš suprantu. Komitete daug diskutavome, kad čia surašys visus, bet kas nors kiek susidūrė su profesinėmis sąjungomis, ten valdyboje ar taryboje net didelėje įmonėje daugiausia būna dešimt žmonių, didelėje įmonėje, o šiaip – du, trys, penki. Aš manau, leiskime kolektyvinėje sutartyje numatyti, kiek žmonių galės papildomai dalyvauti apsaugoje.

PIRMININKĖ. Ačiū, pirmininke. Nors tai nėra įrašyta kaip išvada, ačiū jums už paaiškinimą.

A. SYSAS (LSDPF). Trišalė taryba dėl šių nuostatų nesusitarė.

PIRMININKĖ. Nesusitarė. Nuomonė už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (LVŽSF). Šių metų balandžio 27 dieną žurnalistė E. Samoškaitė pastebėjo, kad tarp nesutartų dalykų yra labai svarbių: streikai ir lokautai, susitarimai dėl nekonkuravimo svarbūs ir kvalifikuotam darbuotojui, ir nekvalifikuotam. Tada T. Tomilino paklausė: ko pritrūko toms deryboms? T. Tomilinas atsakė: manau, kad yra keletas priežasčių. Pati svarbiausia priežastis, kad darbuotojų derybinė galia nėra pakankama. Profesinės sąjungos iš principo yra silpnos ir poveikio darbdaviams daryti negali arba gal ribotai. Mes turime tą problemą.

Aš balsuočiau už šitą T. Tomilino teiginį ir tikrai nemažinčiau profsąjungų galių. Pritarti reiktų būtent komiteto išvadai.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Kažkoks pasiklydimas net nesant pušų. T. Tomilinas ir siūlo susilpninti tas galias, gerbiamas Urbšy. Komitetas siūlo palikti normalią derybų tvarką ir nepritarė šiai pataisai. Čia yra fundamentalus jau dalykas. Kas balsuos kitaip, kalbėti apie kolektyvines derybas jau turbūt turėtume nustoti, nes yra dvi pusės, kurios tarpusavyje derasi, ir derybų metu apsaugą iš darbuotojų pusės turės tik vienas žmogus. Visus kitus galima atleisti iš darbo derybų metu. Ir čia vadinasi derybos, lygiaverčių partnerių derybos? Tai ir siūloma, kad būtų sutarta, kas tos derybinės pusės yra kolektyvinėje sutartyje, ir tuo metu negalima jų atleisti iš darbo. Vadinasi, turime „Pušyno kelio“ istoriją. Visi, kurie skundėsi mums, atleisti darbdavio, net mums įsikišus į procesą mėginant apginti žmonių interesus...

Tai kokios bus lygiavertės derybos, jeigu tik vienas pirmininkas yra apsaugotas, o jo komandos nariai, kurie išdrįs pasisakyti kitaip, bus atleisti? Apie ką mes čia šnekam tada, apie kokius kolektyvinius susitarimus kalbame, apie kokią trišalės partnerystės vystymą kalbame? Man atrodo, komitetas tikrai šiuo atveju pasiekė balansą. Bus sutarta, kad kas atstovauja derybinėms pusėms, tam ir taikoma, apie tą laikotarpį, kai vyksta ginčas, ne normalaus gyvenimo, o ginčo metu. Aš siūlau, na, kas bent derybas įsivaizduoja normaliai, tai tuo metu abi pusės turi turėti vienodas galias, o ne viena priklausyti nuo kitos pusės ir tai vadinti dialogu. Koks dialogas? Tai diktatas!

PIRMININKĖ. Dėkojame už jūsų nuomonę. Paminėta P. Urbšio pavardė. Jūs norite? Trumpai.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Gerbiamas Dagy, jūs neįsiklausėte.

PIRMININKĖ. Neminėkite pavardžių.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Būtent tokia T. Tomilino nuomonė buvo fiksuota balandžio 27 dieną. Todėl aš ir kviečiu palaikyti jo tą nuomonę ir balsuoti už komiteto pasiūlytas išvadas.

PIRMININKĖ. Kviečiame balsuoti. Kas pritariate T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymui išbraukti 168 straipsnio pakeitimus, 3 dalį? (*Balsai salėje*)

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 61, prieš – 17, susilaikė 19. Pasiūlymui pritarta.

Gerbiamieji Seimo nariai, laikas, skirtas mūsų darbotvarkei... (*Balsai salėje*) Gerbiamieji kolegos, triukšmas salėje! Nesipykime, dirbkime toliau. Mums skirtas laikas baigėsi, tačiau tikriausiai sutarsime, kad šitą įstatymo projektą tikrai reikia pabaigti, ir pritarсите laiko pailginimui. P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Ar mes dabar tikrai balsavome už komiteto išvadas, ar balsavome už pasiūlymą?

PIRMININKĖ. Mes balsavome, kaip visada balsuojame...

A. SYSAS (*LSDPF*). Už T. Tomilino pataisą.

PIRMININKĖ. ...už Seimo narių pasiūlymą.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Už Seimo narių pasiūlymą. Tai mano balsas būtų prieš.

PIRMININKĖ. P. Urbšio balsas – prieš. (*Balsai salėje*) Suprato. Manau, viskas gerai, išsiaiškinome.

Kitas mūsų pasiūlymas dėl 185 straipsnio 1 dalies. T. Tomilinas, R. Karbauskis, V. Sinkevičius. Pristatys T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Dėl 1 dalies, teisingai? Čia yra Trišalės tarybos sutarimas dėl trišalės sudėties narių skaičiaus ir įforminimo. Manau, kad reikėtų pritarti, nes diskusijų ir ginčų nevyksta.

PIRMININKĖ. Komiteto nuomonė?

A. SYSAS (*LSDPF*). Kadangi Trišalė taryba sutarė dėl kitokio atstovavimo Trišalėje taryboje, mes, 1 susilaikius, 8 pritarus, pritarėme tam siūlymui.

PIRMININKĖ. Komitetas pritarė. Gerbiami kolegos, nuomonės prieš nėra. T. Tomilinas prieš save kalbėti tikrai nenori. Bendru sutarimu galime pritarti? Galime.

Dėl 188 straipsnio 2 dalies R. J. Dagio pasiūlymas, kur buvo sujungtas įstatymo projektas. R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Tuoj, minutėlę.

PIRMININKĖ. Dėl jungtinės profesinių sąjungų atstovybės sudarymo.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Kadangi komitetas tam dalykui nepritarė, tai aš nesiūlau balsuoti dėl jos.

PIRMININKĖ. Ačiū už supratimą. Ir 45 straipsnis, 25 straipsnio pakeitimas. Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymas. T. Tomilinas siūlo išbraukti. Prašom pristatyti.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Šitas pasiūlymas remiasi Trišalės tarybos visų svarstymų, viso svarstymo procesu, visa bendra logika, kokia buvo priimta keičiant, tobulinant laisvesnį, liberalesnį, lankstesnį Darbo kodeksą. Šiuo pasiūlymu mes siūlome išbraukti komiteto pasiūlytą draudžiamų veiksmų darbdaviui streiko metu sąrašą, bet aš esu tikras, kad po šiandienos balsavimo, jeigu mes pritarsime mano ir kolegų pasiūlymui, dar kartą galėsime prieš priėmimą labai korektiškai kreiptis į Trišalę tarybą, kaip aš minėjau savo kalboje, dar kartą leisti suteikti jiems laiko derėtis dėl tų trijų neužbaigtų klausimų, surasti kompromisą. Galbūt jis bus lygiai toks pats... Šita formuluotė galbūt išliks tokia, kokią siūlo komitetas, o dėl kitų vietų nusileis darbuotojai, o gal bus atvirkščiai. Būtent tuo veiksmu mes realiai įgalintume principą, t. y. trišalį principą, socialinio dialogo formatą. Jeigu mes viską paliksime savo galutiniam apsisprendimui, tas įgalinimas neįvyks, nebus pavyzdžio, kaip turi funkcionuoti socialinis dialogas, ir viskas bus kaip seniau – valdžia žino geriau.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komitetas nepritarė šitam siūlymui – tik vienas balsavo už. Jeigu mes kalbame apie įgalinimus, šiuo atveju naujame Darbo kodekse aiškiai sudėlioti įgalinimai. Viena pusė gali skelbti streiką, kita gali skelbti lokautą. Bet jeigu mes norime, kad vienas arba kitas vyktų, po penkių dienų negali būti priimti nauji darbuotojai į streikuojančių vietą. Užsienio literatūroje jūs galite pasiskaityti, kas yra lokautas užsienyje. Tai yra, kai įmonė po ilgesnio laiko uždaroja, darbuotojai atleidžiami, darbdavys neturi atsakomybės už tuos, kurie streikuoja. Šiuo atveju mes norime streiko limitą apibrėžti penkiomis dienomis. Visa esmė, kas lieka, jeigu pritaria ne komiteto, o Seimo narių siūlymui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Trišalė taryba dėl šių nuostatų nesusitarė.

Nuomonė prieš – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, jau prieš tai vykusiu balsavimu mes pasakėme, kad nenorime kolektyvinių derybų, nes tiesiog vieną partnerį, visą jo komandą eliminavome iš derybų.

Kitas dalykas. Dabar mes turėtume pasakyti irgi turbūt istorinį apsisprendimą, kad mes Lietuvoje *de facto* draudžiame bet kokius streikus, nes tie, kurie pradėjo streikuoti, po penkių dienų visi bus atleisti iš darbo ir vietoj jų bus galima priimti naujus darbuotojus, uždaryti įmonę ir t. t., tai tikrai būtų didelis atradimas visoje mūsų erdvėje Europos Sąjungoje ir visur kitur. Mes tiesiog atsisakytume... Žmonėms tiesiai šviesiai pasakome – iš esmės padarome streikus neįmanomus. Tai politinis sprendimas. Slėptis už Trišalės tarybos čia nėra ko. Trišalėje taryboje mums visiškai nerūpėjo, ką dabar Trišalė priims. Darbdaviams labai naudinga palikti seną nuostatą, o mes turime apsispręsti, ar mes manome, kad streikai, tokia jų forma, reikalingi ar ne. Jeigu ne, braukiame juos visur ir nepradėkime net žaisti, nes koks čia streikas, jeigu po penkių dienų į tavo vietą ateis dirbti kiti darbuotojai arba bus uždaryta įmonė, arba tu nebūsi įleistas į teritoriją ir t. t. Aš siūlau pritarti komiteto siūlymui ir nežaisti tų apsimestinės demokratijos žaidimų ten, kur ja nekvepia, nes prieš tai jau ponas T. Tomilinas ją paneigė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame. Kas pritariate Seimo nariams, kad būtų išbrauktos 27 straipsnio 6, 7, 8 dalys? Šiai nuostatai komitetas nepritarė.

Balsavo 99 Seimo nariai: už pasiūlymą išbraukti balsavo 53, prieš – 20, susilaikė 26. Pasiūlymui pritarta.

Seimo nario N. Puteikio pasiūlymas. N. Puteikio nėra. Gerbiamas komiteto pirmininke, gal jūs galite pristatyti ir kartu pasakyti komiteto nuomonę.

A. SYSAS (*LSDPF*). Jis siūlė nukelti šį įstatymą. Aš manau, kad jis turėjo omeny visą Darbo kodeksą nukelti iš liepos 1 dienos į sausio 1 dieną, nes liepos 1 dieną bet koku atveju, kaip sakiau, Darbo kodeksas įsigalios, o jis kažkodėl siūlė šitas pataisas nukelti į sausio 1 dieną. Ko gero, aš tik spėliojau, bet komitetas nepritaria.

PIRMININKĖ. Galime pritarti komiteto nuomonei nepritariant Seimo nario N. Puteikio pasiūlymui? Galime bendru sutarimu. Dėkoju.

Vyriausybės pasiūlymai gauti kovo 8 dieną. Čia nereikia. Tikriausiai komitetas joms nepritarė. Įstatymų projektai yra apsvarstyti komitete.

A. SYSAS (LSDPF). Taip, taip.

PIRMININKĖ. Taip. Dėl viso įstatymo projekto nuomonė už, nuomonė prieš. Nuomonė už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Iš tikrųjų mūsų situacija sudėtinga. Ką tik pastarieji du balsavimai parodė, kad mums kolektyvinių derybų nereikia ir streikuoti mes neleidžiame. Patys sprendime, kokioje dabar stadijoje esame, kokią žinutę siunčiame. Bet jeigu mes išvis nebalsuojame už šitas pataisas, net ir tie pagerinimai, kurie galbūt ten socialiai... tėvams, slaugantiems vaikus, darbo režimo, darbo valandų, kiti dalykai, jie irgi liks tokie pat blogi. Jokio čia mes proveržio nepasiekėme absoliučiai paneigdami bet kokią... iš Trišalės tarybos svarstymo padarę parodiją. Vyriausybė neįvykdė mūsų Seimo pavedimų. Seimas jai nieko nereikia, tai ką ten kiti dalykai bus reikšmingi. Seimas paprašė visas pataisas apsvarstyti. Trišalė taryba to nepadarė, nes Vyriausybės atstovė nepateikė jų svarstyti. Procesą, kol dar per priėmimą nėra nubalsuota, aš šitoje stadijoje linkęs paremti, nes vis tiek tai, kas buvo anksčiau, yra blogiau negu dabar, bet pasiekimas yra tiek nedidelis, kad net ir sudėtinga balsuoti už, bet nors kiek nors pagerina. Bet ką tikrai mes dviem balsavimais tiesiog paneigėme visa tai, ką prieš tai šnekėjome rinkimų kampanijos metu. Absoliučiai viską! Šitas daiktas nepanašus į kokių nors kolektyvinių derybų pradžią Lietuvoje.

PIRMININKĖ. Nuomonė prieš – Z. Jedinskis.

Z. JEDINSKIJ (LLRA-KŠSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, mūsų frakcija vadinasi Krikščioniškų šeima sąjunga. Todėl mes atstovaujame visoms šeimoms. Mes visada buvome, esame ir būsimė dirbančiųjų pusėje. Mes manome, kad tiems darbuotojams, kurie sukuria pridėtinę vertę, turi būti sudarytos sąlygos darbui, poilsiui ir jie turi turėti garantijas. Kiek man yra žinoma, profesijos labai nepatenkintos šituo Darbo kodekso projektu. Net nesutarta Trišalėje taryboje iki galo. Todėl mes balsavome už visas pataisas, kurios buvo darbuotojų naudai, bet už tokį kosmetinį projektą, kuris iš esmės nieko nekeičia darbuotojų pusei, mes nebalsuosime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Nuomonės išsakytos. Kviečiame balsuoti, svarstymo stadija. Kas pritaria Darbo kodekso pakeitimo, įgaliojimo, įgyvendinimo įstatymų projektams su visomis priimtomis ar nepriimtomis Seimo narių pataisomis ir pasiūlymais?

Balsavo 100 Seimo narių: už – 71, prieš – 4, susilaikė 24. Po svarstymo įstatymo projektas priimtas. Pritarta po svarstymo. Labai norėtusi, kad būtų priimtas. (*Plojimai*) Manau, ir bus priimtas. Dar liko atsakingas darbas.

T. Tomilinas – replika po balsavimo.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Trumpa replika ponui R. Daguiui. Aš labai gerbiu jūsų patirtį, jūsų įdirbį, bet aš suprantu, kad jūs išėjote iš komforto zonos ir jums neaišku, kas darosi. Taip, mes įgaliname trišalį formatą, o trišaliui formatui reikia dviejų dalykų: pasitikėjimo ir laiko. Per pusę metų mes turėjome labai mažai laiko tam, kad tą pasitikėjimą išugdytume. Šitais balsavimais mes pademonstravome socialiniams partneriams, kad mums susitarimai yra svarbiau negu viena ar kita momentinė nuomonė. Aš jums pažadu, kad tai, dėl ko mes balsavome, nėra galutinis dalykas, – mes grįžtame šiandien pat į Trišalę tarybą, prašome jų dar kartą padirbėti ir surasti kompromisus dėl streikų ir apsaugos, ir konkuravimo, ir mes prieš priėmimą turėsime visiškai, absoliučiai veikiantį socialinį dialogą.

PIRMININKĖ. Ačiū T. Tomilinui. R. J. Dagys – replika po balsavimo.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Aš visų pirma noriu pasidžiaugti gerbiama liberalais, kurie sutiko padaryti ne tokį liberalų Darbo kodeksą ir balsavo kartu, čia jau yra tam tikri tektoniniai poslinkiai.

Gerbiamiems kolegoms norėčiau... Seimo pirmininkei aš noriu priminti, kad Seimas principai laikytusi savo pozicijos. Mes anuo metu čia, šitoje salėje, priėmėme Seimo sprendimą, kad visos pataisos, visų projektų pataisos turi būti apsvarstytos Trišalėje taryboje. Toks buvo Seimo sprendimas. Jis buvo neįgyvendintas dėl to, kad Vyriausybės atstovė, viceministrė nepateikė jo svarstyti. Aš nežinau, ar mes, Seimas, esame visiškai neprincipingi ir dabar vis mėginame ponui

T. Tomilinui suteikti galimybes kažkur kreiptis ir panašiai. Seimas tą yra padaręs, mes turime gauti išvadas dėl visų pataisų iš Trišalės tarybos, o nepasirinktinai dėl tų, dėl kurių T. Tomilinui atrodo, kuriomis jis jau paneigė savo profsajunginę esmę.

PIRMININKĖ. Dėkojame. V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS. (*LVŽSF*). Mano balsą įskaitykite už, netyčia ne tą paspaudžiau.

PIRMININKĖ. V. Rinkevičius (dėl protokolo) balsavo už Darbo kodeksą. D. Kreivys.

D. KREIVYS (*TS-LKDF*). Aš komentarą ne apie profsajunginę esmę, nes aš galvoju, čia tos esmės išvis ir nebuvo. Jeigu žvilgtelėsime, ką ir kalbėjau savo pasisakyme, kodeksas liko toks, koks jis buvo, su keliomis kosmetinėmis pataisomis, aš galvoju, toks ir liks po priėmimo stadijos.

Mielieji, negaiškime laiko, galime iš karto, skubos tvarka priimti ir judėti į priekį, nes kodeksas iš esmės yra toks pat, koks buvo *socdemų*.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dirbsime labai nuosekliai. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Tik dar kartą pakartuju – liberalams svarbiausia, kad įsigaliotų naujasis Darbo kodeksas. Į šios dienos pataisas mes žiūrime šaltakraujiškai, nes kai įsigalios naujasis Darbo kodeksas, mes kiekvieną sesiją kaitaliosime viską ir t. t. Todėl nesureikšminkite, gerbiamas Dągy, liberalų pozicijos šiandien. Jau aš matau, kad jūs įsijautėte, apsidžiaugėte, kad pirmą kartą su liberalais sykiu pabalsavote, nedarykite toliaregiškų išvadų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkojame. Gerbiame kolegos, liko dar du lydimieji įstatymų projektai.

12.23 val.

Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-586(2) (svarstymas)

Ar komiteto pirmininkas galėtų pateikti? Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo Nr. XII-2603 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-586(2). Komiteto išvada. Svarstymo stadija.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiame kolegos, gerbiame pirmininke, gerbiamas Pirmininke, komitetas svarstė, buvo gauta kaip ir dėl Darbo kodekso įvairių pataisų. Po svarstymo gautos ir Seimo narių: gerbiamojo T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus, dvi pataisos, ir viskam pritarta. Siūlome priimti įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju komiteto pirmininkui. Yra gautas Seimo narių T. Tomilino, R. Karbauskio, V. Sinkevičiaus pasiūlymas. T. Tomilino nematau. Yra T. Tomilinas. Komiteto nuomonė.

A. SYSAS (*LSDPF*). Komiteto nuomonė – pritarti.

PIRMININKĖ. Pritarti. T. Tomilinas nori dar ką nors komentuoti? Ne. Bendru sutarimu galime pritarti pirmajam pasiūlymui?

A. SYSAS (*LSDPF*). Čia dėl laikinųjų įdarbinimų. Kadangi buvo sutarimas dėl kitų metų liepos 1 dienos, tai ir įsigaliojimo įstatyme reikia taisyti datą.

PIRMININKĖ. Kitas Seimo narių pasiūlymas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Dėl 2 straipsnio, 6 straipsnio pakeitimo. Tai yra tas pats, tai susiję su laikinojo įdarbinimo įmonėmis, kurioms paprasčiausiai reikia laiko.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Dėkoju. Nuomonė už, nuomonė prieš. Nėra. Prašome balsuoti.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 75, prieš nėra, susilaikė 12. Po svarstymo pritarta įstatymo projektui Nr. XIIIIP-586(2).

12.26 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2508 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-139 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-588(2) (svarstymas)

Antrasis lydimasis – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2508 1 ir 2 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-139 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-588(2). Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Tai yra lydimasis įstatymas, esminių pakeitimų nėra. Bendru sutarimu siūlome pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? (*Balsai salėje*) Galime pritarti.

Gerbiami kolegos, mes skelbiame pusės valandos pertrauką, kad jūs galėtumėte aptarti Darbo kodeksą, kuriam ką tik po svarstymo pritarta. Susirenkame į plenarinių posėdžių salę 13 valandą, dirbsime toliau. (*Balsai salėje*)

O jauniems kolegoms galiu paaiškinti. Tokia tvarka buvo, ji buvo pasiteisinusi labai sėkmingai anose Seimo kadencijose, kad po dviejų su pusės valandos skelbiama pusės valandos pertrauka, o po to mes vėl dirbame toliau, kad papietavę, energingi vėl galėtumėte aktyviai dirbti toliau. Taip pat informuoju, kad sutarėme, kad Vyriausybės valanda nuo kito ketvirtadienio vyks nustatyta tvarka, kaip buvo anksčiau. Šį ketvirtadienį dar ją rengsime 15 valandą. Tai tiek informacijos. Geros pertraukos.

Po pertraukos posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas V. Pranckietis.

Pertrauka

13.02 val.

Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2471 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-590(2) (svarstymas)

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji Seimo nariai, pertrauka baigta. Tęsiame rytinį posėdį. Darbotvarkės 1-3a klausimas – Nedarbo socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-1904 pakeitimo įstatymo Nr. XII-2471 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-590(2). Pranešėjas – Seimo narys G. Vasiliauskas.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, komitetas svarstė Nedarbo socialinio draudimo įstatymo straipsnio pakeitimo projektą, kuriuo siūloma didinti apdraustųjų, turinčių teisę gauti nedarbo draudimo išmokas, skaičių ir ilginti šios išmokos mokėjimo trukmę.

Siūloma nustatyti, kad dėl teisės į nedarbo draudimo išmoką reikalaujamas 12 mėnesių nedarbo draudimo stažas būtų įgyjamas per 30, o ne per 24 mėnesius. Taip pat siūloma nustatyti, kad nedarbo draudimo išmokos asmenims, įgijusiems reikalaujamą nedarbo draudimo stažą, būtų mokamos devynis mėnesius (priimtame įstatyme yra šeši mėnesiai), šios išmokos mokėjimo trukmės nediferencijuojant pagal nedarbo draudimo stažą, įgytą iki įsiregistravimo teritorinėje darbo biržoje dienos.

Nuo šių metų liepos 1 dienos nedarbo draudimo išmoka būtų skaičiuojama kaip pastovios ir kintamosios dalių suma. Pastoviąją išmokos dalį sudarytų 30 % minimalios mėnesinės algos, kintamoji išmokos dalis pirmą–trečią jos mokėjimo mėnesiais būtų 50 % darbuotojo vidutinių mėnesio pajamų, ketvirtą–šeštą mėnesiais – 40 % vidutinių pajamų, septintą–devintą mėnesiais – 30 % pajamų. Kiekvienu atveju nedarbo draudimo išmoka negalės būti didesnė nei 75 %.

Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų nėra. Komitetas siūlo pritarti iniciatorių pateiktam įstatymo projektui ir komiteto išvadoms.

PIRMININKAS. Dėkojame. Diskutuoti užsirašė A. Sysas. Dėkojame G. Vasiliauskui.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji kolegos, kadangi čia šiek tiek išsišklaidė įstatymai ir pagrindinį Užimtumo įstatymą mes svarstysime tik ketvirtadienį, tai dėl nedarbo draudimo, nes diskusija buvo įdomi ir komitete, aš norėčiau išsakyti savo poziciją.

Lietuvoje dažnai bedarbio pašalpa maišoma su socialinėmis išmokomis, kurias mes mokame iš bendro biudžeto, mokame dažniausiai per savivaldybių socialinius skyrius. Bedarbio pašalpa yra draudiminė išmoka. Kiekvienas iš mūsų, kuris gauna darbo užmokestį ir moka „Sodrai“ įmoką, draudžiasi nuo nedarbo. Ta nedarbo išmoka priklauso nuo mūsų draudiminio stažo, nuo įmokų. Deja, yra tam tikrų ribojimų.

Dažnai pasigirsta, kad nereikia mokėti bedarbio išmokos, tada greičiau *bestija* (pavartosiu tokią žodį) susiras darbo ir greičiau grįš į darbo rinką. Aš manau, kad ne kiekvienas gali grįžti į bet kokią darbą. Tam mes ir mokame draudimo įmokas, kad turėtume laiko gauti paslaugas arba profesiją, arba darbo vietą pagal mūsų išsilavinimą, poreikius ir kitus dalykus. Todėl aš labai norėčiau, kad, kolegos, kai mes kalbame apie nedarbo išmokas, mes suprastume, apie ką kalbame, t. y. apie mūsų galimybę netekus darbo turėti laiko gauti tam tikras išmokas ir tikėtis darbo, kuris būtų labiau prie širdies.

Todėl šiuo įstatymu siūloma būtent tai. Tai yra Europos Komisijos ne vieną kartą išsakytą pastabą Lietuvai, kad mūsų bedarbio pašalpa yra labai maža ir labai trumpą laiką. Ir mokslininkai, rengdami socialinį modelį, siūlė šitą laikotarpį ilginti. Netgi pailginę iki devynių mėnesių, jei pasižiūrėtume Europos Sąjungos vidurkius, bedarbio pašalpos mokėjimą senųjų Europos Sąjungos valstybių, mes vis tiek būtume pačioje apačioje, t. y. turėdami trumpiausią laiką, aišku, turėdami ir, ko gero, vienas mažesnių išmokų.

Todėl visiškai remiu šitą siūlymą ir siūlymą imti laikotarpį ne už paskutinius 24 mėnesius, o už 30 mėnesių. Aš manau, dėl to bus teigiamas požiūris ir visų mūsų, kurie moka įmokas, nes koks tikslas mokėti įmokas, jeigu tapęs bedarbiu tu gauni labai mažą išmoką ir labai trumpą laiką. Aš manau, šešėlis atsiranda dėl to, kad visos mūsų išmokos nėra labai didelės, o tokiais veiksmais mes skatiname sąžiningai, dorai, neslepiant sumokėti visas socialinio draudimo įmokas, nes žinai, kad, įvykus tokiems atvejams, kai tu tampi bedarbiu, gali tikėtis didesnės išmokos.

Todėl kviečiu palaikyti ir nematyti kiekvieno bedarbio kaip kokio nors nusikaltėlio, kuris nori paimti kieno nors pinigų. Dažniausiai tie pinigai jo sumokėti per ilgus metus arba per laiką, kai jis dirbo ir mokėjo „Sodros“ įmokas. Bet suteikime galimybę nors kiek paieškoti darbo, ne iš karto varykime daryti tai, kas žmogui ne prie širdies.

Noriu priminti dar vieną nuostatą, kuri egzistuoja nuo krizės laikų. Jeigu tas žmogus gauna išėtinę išmoką, tai bedarbio pašalpa nukeliama mokėti tiek mėnesių, kiek jis gauna išmoką. Dažniais atvejais tie žmonės nesulaukia bedarbio išmokos, nes, manau, tie žmonės, kurie dirba, kurie pakliūna į tokią situaciją, patys ieško, kaip greičiau pradėti dirbti, nes bedarbio išmoka tai nėra tie pinigai, už kuriuos galima išgyventi ir, taip sakant, iškylauti.

Turėdami omenyje visus šiuos dalykus, sudarykime teisę tiems 30–40 tūkst. iš 130 tūkst. bedarbių pasinaudoti įstatymo norma gauti bedarbio pašalpą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė už, nuomonė prieš. Seimo narys R. J. Dagys – nuomonė už.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Iš principo siekis yra kaip ir neblogas, jeigu nebūtų vienas „bet“, ir tą mes turime turėti omenyje. Tai iš ko tie mūsų geri norai bus finansuojami? Kadangi „Sodros“ sistemos reformos mes netęsiame, jau palaidojome ją, ir tai iš oficialaus atsakymo socialinės apsaugos ir darbo ministro, nes 2019 metai, kur parašyta, kur mes spręsimė, tai yra niekas. Nepertvarkytos sistemos draudimo lėšos šiuo metu yra nesubalansuotos. Net dabar faktiškai nesubalansuotos išmokos su įmokomis būtent dėl nedarbo augimo.

Ką toliau darome? Arba finansuojame iš pensijų, kaip greičiausiai dabar įvyks, nes iš to paties katilo sėmsime, arba gali iš dalies galioti nuostata, kad perteklių, trūkstamas lėšas paimsime iš valstybės biudžeto, bet tada nesuformuosime draudimo rezervo fondo. Kaip parodė krizės metai, nedarbo išmokos ypač šauna į priekį, nes išmokos labai smarkiai didėja.

Mūsų yra tokia situacija ir priėmę šitą įstatymą mes tiesiog padarysime vieną netvarią draudimo rūšį. Ateinančiame biudžete kol kas, kiek aš žinau, nenumatyta lėšų tai problemai spręsti.

Palaikydamas pačią mintį, manau, kad šita geradarybė kol kas daroma pensininkų sąskaita, nes kol kas nenumatyta mechanizmo, kaip kompensuoti galimai išaugusias lėšas iš kitų finansinių šaltinių.

PIRMININKAS. Dėkojame. Tai buvo nuomonė už. Nuomonių prieš nėra. Siūlau apsispręsti balsuojant. Kas pritaria pateiktam projektui, balsuoja už, prieš – prieš, susilaikę turi trečią nuomonę.

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 67, prieš nėra, susilaikė 10. Po svarstymo įstatymo projekto Nr. XIIP-2471 1 straipsnio pakeitimui pritarta.

13.12 val.

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2502 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-591(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas yra 1-3b – Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2502 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-591. Pranešėjas – Seimo narys G. Vasiliauskas.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 17 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XII-2502 1 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Šiuo projektu siūloma nuo 2017 metų liepos 1 dienos gyventojų pajamų mokesčiu apmokestinti tik tas nedarbo socialinio draudimo išmokas, kurios bus priskirtos pagal naujos redakcijos Lietuvos Respublikos nedarbo socialinio draudimo įstatymą, įsigaliosiantį 2017 m. liepos 1 d. Nuo liepos 1 dienos nedarbo draudimo išmokos didės, nes jos bus skaičiuojamos pagal kitą formulę, didės ir gavėjų ratas dėl siūlomo stažo skaičiavimo pakeitimo. Taip pat siūloma ilginti jų mokėjimo trukmę iki devynių mėnesių. Šiuo metu yra šeši mėnesiai.

Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabų dėl šio projekto nėra. Komitetas pritarė šiam projektui ir komiteto išvadoms. Taip pat komitetas gavo Seimo narių R. Baškienės, A. Dumbravos, G. Skaistės, M. Navickienės, G. Vasiliausko ir L. Matkevičienės pasiūlymą, jį apsvaustė ir teikia savo papildomą išvadą, siūlydamas šiam pasiūlymui pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskutuoti užsirašė Seimo narys A. Sysas. Ačiū G. Vasiliauskui.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, tikrai nebūčiau kalbėjęs, jeigu ne mūsų kolegų komitete pateiktos pataisos, kurios buvo pateiktos komiteto posėdžio metu. Iš principo pasiūlymas, kuris turėjo suvienodinti visas nedarbo išmokas, virto tuo, kad apskritai siūloma atsisakyti mokslininkų teikiamo siūlymo mažinti visokias išimtis ir apmokestinti bedarbio pašalpą. Visiškai sveikinu, mūsų bedarbio pašalpos yra tokios mažos, kas jas dar reikia apmokestinti. Aišku, geriau reikia apmokestinti tuos, kurie šiandien moka labai mažus procentinius mokesčius, būtų geriau. Bet pats principas, koku padaryta, man kelia klausimą.

Seimo Pirmininkas išleidžia potvarkius dėl komiteto priimto sprendimo – į Trišalę tarybą nusiųsti komiteto siūlymą. Todėl aš lygiai taip pat komitete siūliau, šita nuostata buvo suderinta su Trišale taryba, toliau Trišalė taryba nesvarstė jos ir mes vieni greitai *ad hoc* priimame sprendimą iš viso naikinti bedarbio draudimą, bedarbio draudimo apmokestinimą gyventojų pajamų mokesčiu.

Todėl mano kreipimasis į Seimo Pirmininką ir yra toks, kad jeigu jau mes siunčiame komiteto apsvaustytą įstatymo projektą, tai ar nereikėtų paklausti Vyriausybės, nes prieš tai buvusi Vyriausybė pritarė šitiems projektams. Šitos Vyriausybės nuomonės aš nežinau, nes keičia visą esmę. Kaip į tai reaguoja Trišalė taryba? Todėl būtų gerai iki priėmimo turėti tokią nuomonę, nes tada mes dirbame dvigubais standartais. Vienu atveju mes klausiamo, kiekvienu atveju klausiamo, ką galvoja Trišalė taryba, kitu atveju, jeigu tai teikia suinteresuota pusė, Trišalės tarybos nuomonės neturėtų būti. Į šitą aspektą aš ir norėčiau atkreipti dėmesį.

O jei pritarime neapmokestinti bedarbio pašalpos, sveikinsiu, paliksime, tikrai neprotestuosiu, jeigu mes žiūrime kompleksiskai. Tikiuosi, kad mokesstinės pataisos apims tą kritiką, kurios mes sulaukėme iš Lietuvos piliečių, kai jie išgirdo apie tai, kad nuo liepos 1 dienos bedarbio pašalpa turėtų būti apmokestinama. Bet vėlgi, jeigu mes kalbame apie bedarbio pašalpą, kuri vidutiniškai yra 220 eurų, o neapmokestinamasis minimumas yra 310 eurų, tai yra labai toli. Aišku, mokslininkai matė, kad, didinant išmoką ir ilginant tam tikrą laikotarpį, ta išmoka bus didesnė ir ji gali būti pusė vidutinio darbo užmokesčio. Vadinas, žmogus, gaunantis minimumą, mokės gyventojų pajamų mokestį, o gaunantis nuo pusės savo didesnio atlyginimo, gyventojų pajamų mokesčio jau nemokės. Bet mes turėkime omeny, kad jeigu tai yra šeima, tai yra vaikai, dar 300 už kiekvieną vaiką neapmokestinamasis minimumas. Galbūt į šitą pataisą ir patektų arba į šitą įstatymo veikimo sritį patektų koks 10, o gal 100 bedarbių, kurie gautų didesnes išmokas. Visiems kitiems jokių išmokų mokėti nereikėtų.

Čia yra keletas esminių dalykų. Mes turime pirmiausia moraliai, kaip sakė viena iš kolegijų, apsispręsti, ar mes taikome dvigubus standartus, ar mes visiems savo įstatymams taikome tuos pačius reikalavimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gal galiu paprašyti G. Vasiliauską atgal į tribūną, nes svarstysime pasiūlymus? Pataisą pateikė Seimo nariai R. Baškienė, A. Dumbrava, G. Skaistė, M. Navickienė, G. Vasiliauskas, L. Matkevičienė. Kas pristatote? R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, ką tik ankstesnėje diskusijoje kalbėjo kolega A. Sysas, akcentuodamas, kad nedarbo socialinio draudimo išmoka yra draudiminė išmoka. Ji labai maža ir labai trumpą laiką. Akcentai tikrai puikūs. Ir jeigu nuo liepos 1 dienos bedarbio pašalpa būtų apmokestinama gyventojų pajamų mokesčiu, ką siūlė mokslininkai, iš tikrųjų gal tai būtų ir ekonomiška, bet ar tai būtų socialiai jautru. Iš tiesų neapmokestinamasis pajamų dydis veikia ir čia būtų apmokestinama tik ta bedarbio pašalpos dalis, kuri didesnė už neapmokestinamąjį pajamų dydį. Tačiau pagalvokime iš kitos pusės, apie socialinį jautrumą netekus darbo, ką akcentavo mano gerbiamas kolega. Socialinis jautrumas, kai žmogus netenka darbo ir dar jo išmoka apmokestinama, pagalvokime, kaip visa tai atrodo iš principo. Todėl mes su kolegomis, nors tai nebuvo viena suinterasuota pusė, ką akcentavo ir ką labai pabrėžė kolega A. Sysas, tai buvo ir Tėvynės sąjungos, ir „Tvarkos ir teisingumo“, ir valstiečių atstovai, kurie mano, kad bedarbio pašalpą apmokestinti iš tikrųjų neatitiktų to, ko mes siekėme.

Antra. Vyriausybės nuomonė, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pozicija buvo išsakyta komiteto posėdžio metu, todėl gerbiamas komiteto pirmininkas tai girdėjo ir matė. Jeigu populiariau sakyti iš tribūnos kitaip, galbūt. Bet mes labai atsakingai tai įvertinome ir manome, kad ta pinigų suma, kurią galbūt galima būtų surinkti apmokestinus bedarbio pašalpą iš tos dalies, kuri būtų virš neapmokestinamojo pajamų dydžio, iš tikrųjų tai nebūtų didelės pajamos valstybės biudžetui, bet moraliai tai būtų skaudu ir sunku tam žmogui, kuris jau ir šiandien netekęs darbo išgyvena ir moraliai, ir sunkiai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonių prieš nėra. Ar turime 10 palaikančių? Turime. Ačiū. Motyvai už – R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, ką A. Sysas kalbėjo, būtų galima sakyti, jei mes priimtume bendruosius socialinio draudimo sistemos principus. Mokslininkai kalbėjo būtent apie visos sistemos pertvarką. Čia turėtų būti vienas principas: arba mokesčiai mokami, arba mokesčiai nemokami. Dabar jau mes šioje vietoje tokios sistemos neturime, niekas jos tvarkyti irgi nenori. Pensijos pas mus neapmokestinamos, motinystė apmokestinama. Dabar buvo siūloma apmokestinti bedarbio pašalpas, mokamas iš socialinio draudimo sistemos. Kad tai yra negerai, kad yra skirtingi standartai, tai – taip. Bet dabar remtis kažkokiais principais tos sistemos, kurios nėra, kuri turėtų būti, bet jos nėra... Lygiai taip pat pas mus yra apmokestinamos ir pašalpos. Gražinamos pašalpos neapmokestinamos, dalis išmokų neapmokestinama, kitos yra apmokestinamos ir t. t. Mes neturim tos vienos sistemos. Tai tada turime vadovautis jau kitais kriterijais, tikslingumo kriterijais. Šiuo atveju manau, kad kolegų pasiūlymas, vadovaujantis tikslingumo kriterijais, kad tai yra tikrai nedidelės išmokos, ir dar nuo jų imti mokesį, tai, žmonių supratimu, būtų visiškai nelabai suprantama, suvokiama ir sunkiai paaiškinama kam nors, kodėl mes taip darome. Mes turime žiūrėti ir patikimumą savo socialinės draudimo sistemos, ar ji patraukli, ar nepatraukli žmonėms. Mes niekaip nesugalvosime, nerasime paaiškinimų, kodėl būtent pensijos neapmokestinamos, o šita dalis yra apmokestinama. Kaip žmonėms tą paaiškinti? Todėl ir siūlau palaikyti šias pataisas remiantis būtent šiais motyvais.

PIRMININKAS. Dėkojame. Nuomonė prieš – Seimo narė A. Maldeikienė.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Laba diena. Aš iš tikrųjų noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad daugelyje čia buvusių argumentacijų... Aš iš tikrųjų tai prieš šitą dokumentą, nes jis yra dar vienas chaotiškas bandymas ant lopelio uždėti lapuką, ant to lapuko dar lapuką. Bet šiuo atveju noriu atkreipti jūsų dėmesį į vieną momentą, kai argumentuojant buvo daroma labai didelė klaida, pradedant nuo paties pono A. Syso, baigiant poniu R. Baškienę, kai jie sakė, kad jeigu žmogus gaus nedarbo išmoką, tai, kadangi neapmokestinamasis pajamų dydis yra didelis, tai faktiškai mokesčio jie nemokės. Žmogui realiai gali tekti atiduoti visą nedarbo išmoką, kurią jis bus gavęs, jei, pavyzdžiui, jo atlyginimas buvo pakankamai didelis, jis bus atleistas liepos 31 dieną ir, kai ateis

kitų metų gegužės 2 dieną, gali išaiškėti, kad jo visa nedarbo išmoka dingo todėl, kad neapmokstinamasis pajamų minimumas yra metinis dydis. Tai argumentuojant apeliuoti į mėnesį, kai kalbi apie metinį pajamų dydį, mažų mažiausiai nekorektiška. Retoriškai atrodo kažkaip ir logiškai, bet jokios ekonominės logikos tokiaime aiškinime nėra.

Asmeniškai aš esu prieš būtent todėl, kad yra padarytas chaosas. Šiuo metu maksimali pagal tą naują įstatymą nedarbo išmoka galėtų būti 613 eurų apytikriai. Šiuo metu, tarkime, žmogus gavo 2 tūkst. eurų algos, mokėjo tikrai didelę nedarbo draudimo įmoką, tada iš jo paima, perskirsto, atiduoda, dar truputį apmokestina, bet visokie ūkininkai, kurie dažniausiai net nelabai ūkininkauja, o sėdi įvairiose salėse ir televizijos laidose ir aiškina, kaip jiems sunku ir kaip sunkiai jie dirba, jiems kažkodėl 600 eurų yra ta suma, nuo kurios jie apskritai jokių mokesčių nemoka. Tai gal vieną kartą susitvarkykime smegenis ir pradėkime argumentuoti logiškai.

PIRMININKAS. Ačiū. Siūlau apsispręsti balsuojant, nes yra skirtingų nuomonių. Kas už pasiūlymą, kuriam pritaria komitetas, balsuoja už, kiti pasirenka savo variantus.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 74, prieš – 3, susilaikė 12. Pataisai pritarta.

Kita pataisa dėl 3 straipsnio. Seimo nariai R. Baškienė, A. Dumbrava, G. Skaistė, M. Navickienė, G. Vasiliauskas ir L. Matkevičienė. Pristato Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis Pirmininke, mes ką tik balsavome dėl šito pasiūlymo ir dabar antrą kartą...

PIRMININKAS. Mes balsavome dėl 1 straipsnio. O dėl 3 straipsnio yra pasiūlymas 2 ir 3 straipsnius išbraukti.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Taip, jūs visiškai teisus. Atitinkamai dėl to, nes buvo nustatyta ankstesniame įstatyme, kad ši nuostata turėjo įsigalioti nuo liepos 1 dienos, todėl mes ir pataisėme šį straipsnį, kad ji nebetampa aktuali.

PIRMININKAS. Dėkoju. Komiteto nuomonė.

G. VASILIAUSKAS (LVŽSF). Socialinių reikalų ir darbo komiteto nuomonė – pritarti šiam minėtų Seimo narių pasiūlymui. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš nėra, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Nuomonių už, prieš nėra. Ar galime pritarti bendru sutarimu šiai pataisai? Ne. Gerai, balsuojame. Kas už tai, kad, kaip siūlo komitetas, pritartume, kad šie straipsniai būtų išbraukti?

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 72, prieš – 1, susilaikė 15. Pataisai pritarta. Siūlau apsispręsti dėl viso įstatymo. Nuomonių už, prieš nėra. Siūlau balsuoti. Kas už tai, kad po svarstymo būtų pritarta?

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 81, prieš nebuvo, susilaikė 7 Seimo nariai. Po svarstymo Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymui pritarta.

13.29 val.

Baudžiamojo kodekso 20, 225, 227 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-675(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-4 klausimas – Baudžiamojo kodekso 20, 225, 227 ir 230 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-675(2). Pranešėjas – komiteto pirmininkas J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Gerbiamieji kolegos, Teisės ir teisėtvarkos komitetas svarstė Baudžiamojo kodekso pataisas, kurias praeitą savaitę pateikė Vyriausybė. Atsižvelgęs į absoliučią daugumą Teisės departamento pastabų, pritarė Baudžiamojo kodekso pataisoms bendru sutarimu – 8 balsais už, t. y. visų posėdyje dalyvavusių narių balsais. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta.

13.30 val.

Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2826(3) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Nekilnojamojo turto mokesčio įstatymo Nr. X-233 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-2826. Pranešėjas – Seimo narys A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Seimo Biudžeto ir finansų komitetas svarstė minėtą projektą. Kaip papildomas buvo Ekonomikos komitetas, jis siūlė pagrindiniam komitetui atmesti šitą projektą. Komitetas pritarė iš dalies, nes projektas apima kelis momentus. Komitetas patobulino projektą ir patobulintame projekte siūloma, kad nekilnojamojo turto mokesčio tarifai nekeičiami, taip pat nėra atskirai išskiriami mokesčio tarifai už apleistą nekilnojamąjį turtą, tačiau įvedama aiški sąvoka, kas yra apleistas turtas.

Komiteto siūlymas ir sprendimas – pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės išvadą ir komiteto pasiūlymus. Balsavimo rezultatai – bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kas kalbės papildomo komiteto, Ekonomikos komiteto, vardu? Nėra norinčių. Gal T. Langaitis norėtų kalbėti? J. Razma. Ar malonėtumėte? Seimo narys Jurgi Razma, gal galėtumėte kalbėti Ekonomikos komiteto vardu?

J. RAZMA (TS-LKDF). Mūsų komitetas siūlo atmesti projektą. Argumentų aš neįgaliotas dėstyti, bet Teisės departamento pastabos, man atrodo, yra gausios ir iškalbingos. Tas labiausiai lėmė.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai po svarstymo. Seimo narys A. Palionis – už.

A. PALIONIS (LSDPF). Ar reaguosiu į papildomo komiteto išvadą. Kaip minėjau pristatydamas, Seimo Biudžeto ir finansų komitetas pritarė iš dalies Ekonomikos komitetui, nes jie siūlė atmesti vien todėl, kad yra keičiami apleisto nekilnojamojo turto tarifai. Tai mes visą šitą tarifų keitimą iš projekto išraukėme, o palikome tik vieną dalį, kurioje apibrėžiama sąvoka, kas yra apleistas nekilnojamas turtas. Prašau pritarti projektui.

PIRMININKAS. Ačiū. Daugiau dėl motyvų niekas neužsirašė. Siūlau apsispręsti balsuojant. Kas pritariate pagrindinio komiteto nuomonei pritarti po svarstymo, prašau balsuoti.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 79, prieš – 1, susilaikė 6. Po svarstymo pritarta.

13.35 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4582(3) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6a klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4582. Pranešėjas – Seimo narys J. Rimkus.

J. RIMKUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas šių metų gegužės 11 dieną pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIIP-4582 ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 9, bendru sutarimu.

Komitetas patobulino įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymą, nustatė įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarką ir patikslino įstatymo priėmimo datą – vietoj 2016 metų įrašė 2017 metus. Daugiau pasiūlymų ir pastabų negauta. Siūlau pritarti šiam įstatymo projektui po svarstymo.

PIRMININKAS. Ačiū. Papildomas komitetas – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė šį projektą ir bendru sutarimu nutarė pasiūlyti pagrindiniam komitetui pritarti įstatymo projektui ir patobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymus, kurie susiję su įstatymo įsigaliojimu ir poįstatyminių aktų priėmimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir G. Kinduryš – Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto vardu.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas priėmė sprendimą iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadą, kuriai pritarė Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymą. Pritarta bendru sutarimu, t. y. taip, kaip ir patobulino Kaimo reikalų komitetas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Pasiūlymų nėra, užsirašiusių kalbėti diskusijoje taip pat nėra, dėl motyvų taip pat nėra. Siūlau pritarti po svarstymo. Balsuojame.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 1 Seimo narys. Po svarstymo projektui pritarta.

13.38 val.

Miškų įstatymo Nr. I-671 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4583(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6b klausimas – Miškų įstatymo Nr. I-671 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4583. Pranešėja – Seimo narė V. Vingrienė. K. Mažeika.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Komiteto sprendimas buvo pritarti šiam įstatymo projektui. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nebuvo, susilaikė 2 komiteto nariai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Papildomas komitetas – Biudžeto ir finansų komitetas. Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė įstatymo projektą ir bendru sutarimu nutarė pasiūlyti pagrindiniam komitetui pritarti įstatymo projektui ir patobulinti atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas bei Biudžeto ir finansų komiteto pasiūlymus.

PIRMININKAS. Ačiū. Papildomo Kaimo reikalų komiteto nuomonė – J. Rimkus.

J. RIMKUS (LVŽSF). Kaimo reikalų komitetas, kaip papildomas komitetas, šių metų gegužės 11 dieną pritarė iniciatorių pateiktam įstatymo projektui Nr. XIIP-4583 ir pasiūlė pagrindiniam komitetui jį tobulinti pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė.

Balsavimo rezultatai: 9 – už. Bendru sutarimu. Pagrindinis komitetas patobulino įstatymo projektą. Siūlau pritarti šiam įstatymo projektui po svarstymo.

PIRMININKAS. Ačiū. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto vardu – G. Kinduryš.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas iš esmės priėmė sprendimą pritarti projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, kurioms komitetas pritarė. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas (bendru sutarimu) – pritarti pateiktam projektui su pataisymais.

PIRMININKAS. Dėkojame. Keturi komitetai pritarė. Siūlau apsispręsti balsuojant po svarstymo.

Balsavo 86 Seimo nariai: už – 86, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo įstatymo projektui pritarė.

13.42 val.

Aplinkos oro apsaugos įstatymo Nr. VIII-1392 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-543(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Aplinkos oro apsaugos įstatymo 2, 3, 4, 10 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-543. Pranešėjas – Seimo narys R. Sinkevičius, Aplinkos apsaugos komitetas.

R. SINKEVIČIUS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, kolegos Seimo nariai, Aplinkos apsaugos komitetas, įvertinęs Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas ir joms pritaręs, taip pat pritaręs Europos teisės departamento pastaboms ir įvertinęs Lietuvos kalbos komisijos pasiūlymus, į juos atsižvelgė ir, 9 komiteto nariams balsavus už, 1 susilaikius, projektui pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Motyvai už – Seimo narys P. Saudargas.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). Dėkui. Nematau, ar yra užsirašiusių kalbėti prieš, tai nežinau, ar čia reikia kolegas...

PIRMININKAS. Nėra.

P. SAUDARGAS (TS-LKDF). ...tikrai stipriai agituoti. Tiesiog yra siūlymas plėsti elektros ir tais atsinaujinančiais ištekliais varomas sistemas. Aš manyčiau, kad mes esame už žaliąją ekonomiką ir žalią transportą. Pasisakau už.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvų prieš nėra. Siūlau apsispręsti balsuojant.

Balsavo 80 Seimo narių: už – 76, prieš nebuvo, susilaikė 4 Seimo nariai. Įstatymo projektui po svarstymo pritarė.

13.44 val.

Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-722, Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-723 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Elektroninių ryšių įstatymo 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-722 ir lydimasis. Pranešėjas – viceministras R. Degutis.

R. DEGUTIS. Gerbiamas Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, teikiu Elektroninių ryšių įstatymo 3, 9 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Įstatymo projektų tikslas yra nustatyti draudimą ir sankcijas ne tik naudoti, bet ir laikyti radijo ryšio slopinimo įrenginius. Siekiame supaprastinti teisinį įrodinėjimo procesą, uždraudžiantį radijo ryšio slopinimo įrenginių neteisėto laikymo faktą, nes šiuo metu teisinio įrodinėjimo procesas, nukreiptas kovai su neteisėtu šių įrenginių naudojimu ir disponavimu, yra kompliktuotas.

Svarbu tai, kad radijo ryšio slopinimo įrenginiai dažnai yra naudojami neteisėtai, nusikaltimams ir kitoms neteisėtoms veikoms vykdyti ar jų vykdymo metu.

Įstatymų projektuose yra numatytos išimties, kai šiuos įrenginius ir toliau teisėtai galės naudoti tam tikros valstybės institucijos, vykdančios joms priskirtas funkcijas: valstybės gynybos, nacionalinio saugumo, viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimo, nusikalstamų veikų ir kitų pažeidimų prevencijos, valstybės sienos apsaugos. O Ryšių reguliavimo tarnybai nereikės išdavinėti leidimų, suteikiančių teisę šiuos įrenginius teisėtai naudoti.

Įstatymų pakeitimo projektai parengti atsižvelgiant į Europos pašto ir telekomunikacijų konferencijos, Elektroninių ryšių komiteto rekomendaciją dėl draudimo tiekti rinkai ir naudoti radijo ryšio slopinimo įrenginius Europos pašto ir telekomunikacijų konferencijos valstybėse narėse. Prašau gerbiamus Seimo narius pritarti įstatymų projektams po pateikimo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pabūkite tribūnoje. Klausti nori Seimo narys A. Palionis.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio Pirmininke. Aš labai trumpai, tikrai dėl aiškumo. Aš suprantu, tos ryšio slopinimo priemonės ir skirtos ryšiui slopinti, bet dažnai būna taip, kad vienas naudojamas prietaisas kažkaip pagal bangas slopina kitą ryšį, kai būna nesuderinama. Ar tai irgi apimtų, ar ne?

R. DEGUTIS. Ne. Mes kalbame apie specialias ryšio slopinimo priemones, kurios yra naudojamos būtent ryšiui slopinti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl motyvų... Ačiū jums, viceministre. Dėl motyvų kalbėti niekas neužsirašė. Siūlau apsispręsti balsuojant.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 79, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Po pateikimo pritarta.

Reikia paskirti komitetus. Siūlomi komitetai: pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas, dėl kito projekto – Teisės ir teisėtvarkos komitetas ir papildomas Ekonomikos komitetas. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū. Pritarta. Svarstysime per rudens sesiją.

13.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos narių paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-759 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos narių paskyrimo“ projektas Nr. XIIIIP-759. Pranešėja – Seimo narė A. Širinskienė, komiteto pirmininkė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kaip žinia, prieš gerą mėnesį Lietuvos Respublikos Seimas priėmė sprendimą reformuoti Nacionalinės sveikatos tarybos formavimo tvarką. Buvo nustatyta nauja tvarka ir štai dabar teikiu jums Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos narių paskyrimo“ projektą, kuriame jau yra numatyta tarybos sudėtis. Labai noriu padėkoti tiek Lietuvos mokslo tarybai, kuri prisidėjo atrenkant asmenis į Nacionalinę sveikatos tarybą, tiek visiems Seimo komitetams, kurie labai aktyviai dalyvavo ir teikė savo kandidatus. Dalį kandidatų, tai yra kandidatus iš pacientų, neįgaliųjų organizacijų, taip pat iš visuomenės sveikatos priežiūros specialistų,

atrinko, kaip pagal įstatymą ir Nacionalinės sveikatos tarybos nuostatus priklauso, ir Lietuvos Respublikos Seimo Sveikatos reikalų komitetas.

Pristatydama galiu pasidžiaugti, kad kaip reta Nacionalinės sveikatos tarybos sudėtis yra tarpdisciplininė. Mes sugebėjome įgyvendinti principą „Sveikata – visose politikose“, pakviesdami ne tik medikų bendruomenę, mūsų mokslo elitą į Nacionalinę sveikatos tarybą, medicinos mokslo elitą, bet ir tuos asmenis, kurie dirba kitose srityse, vienaip ar kitaip susijusiose su kultūra ar švietimu, ar sporto, jaunimo reikalais. Tiesiog norėčiau paprašyti, kad pritartumėte Nacionalinės sveikatos tarybos sudėčiai ir Seimo nutarimui. Kartu, jeigu Seimo Pirmininkas leistų, prašyčiau priimti ypatingos skubos tvarka dėl tos priežasties, kad Nacionalinė sveikatos taryba jau turėtų pradėti veikti, nes pagal įstatymą jos startas yra nuo birželio 1 dienos.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia... Ponia A. Širinskiene, likite tribūnoje. Klausti užsirašė Seimo nariai. Seimo narys A. Anušauskas, ruošiasi S. Jovaiša.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, grynai smalsumo vedamas klausiu. Tiesiog tarp pasiūlytų kandidatų yra žmonių labai skirtingų specialybių, vienas iš jų, dėl ko ir noriu paklausti, gyvulininkystės mokslų specialistas. Aš suprantu, kad jis puikus specialistas, matyt, profesorius, veterinaras. Ar šiuo atveju, jo kuruojama sritis, kaip čia pasakyti...

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų jūs...

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Palaukite, aš pabaigsiu. Gal ta kuruojama sritis bus susijusi su tais sugyvuėjusiais žmonėmis, kurie kartais tokie tampa po alkoholio, ar kaip čia? Kokia ta sritis numatoma, vis dėlto bus visateisis narys?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Kaip žinote, viena labai svarbi sritis, kuri daro įtaką mūsų sveikatai, tai yra maisto sauga. Šiuo atveju, aš manau, kad jūsų minėtas asmuo tikrai prie maisto saugos klausimų su savo patirtimi, ekspertiniu gebėjimu galės labai reikšmingai prisidėti. Tą minėtą asmenį delegavo Kaimo reikalų komitetas, nes pagal teisės aktus jie turėjo atrinkti būtent šitos srities ekspertą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narys S. Jovaiša, ruošiasi A. Sysas. Klausia Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū. Aš turėjau labai panašų klausimą. Dėkui.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narė I. Degutienė, ruošiasi V. Kamblevičius.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju. Gerbiama pirmininke, iš tikrųjų labai logiškai sudėliota Sveikatos tarybos sudėtis, tačiau aš viešumoje girdėjau pacientų organizacijos pirmininkės pasakymą, kad šiuo atveju nėra šitoje taryboje pacientų organizacijos atstovų. Ar jie ten tarpusavyje nesusitaria, nes jūs pati sakėte, kad yra pacientų organizacijos atstovas, ar čia dėl kokių nors kitų priežasčių? Ačiū.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Nenorėčiau minėti to konkretaus atvejo, bet ten yra tokia situacija, kad viena pacientų organizacija nori išskirtinių teisių atstovauti pacientams. Komitetas apsisprendė iš pacientų asociacijų pasirinkti Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacijos prezidento kandidatūrą, tiek įvertinęs jo patirtį, tiek aktyvumą, tiek kitas savybes. Tiesiog mes vis tiek turime kažką vieną pasirinkti ir tikrai negalime vienai konkrečiai atstovei rezervuoti vietos. Tai tik apgalvestauju.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia Seimo narys V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiama kolege, aš noriu paklausti, pagal kokius kriterijus jūs čia tas pavardes atrinkote? Aš kai pasižiūriu, čia daug kas visai niekuo dėti...

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Pavyzdžiui.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Prašau?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Pavyzdžiui.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Duodu paprastą pavyzdį – Veterinarijos akademijos dekanas R. Stankevičius, R. Lazutka ir daugelis kitų. Aš niekaip negaliu subrandinti minties, kuo jie čia dėti?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tikrųjų buvo įgyvendintas principas „Sveikata – visose politikose“. Dėl to pirmo minėto asmens argumentas yra maisto sauga ir su tuo susiję klausimai. Be abejo, kad sveikatos sistema yra labai glaudžiai susijusi ir su socialine rūpyba, ir visomis kitomis sri-

timis, tarp jų turime ir pensinio amžiaus asmenų. Manau, kad pono R. Lazutkos kandidatūra atrinkta pagrįstai. Tai yra puikus socialinės srities ekspertas... (*Balsai salėje*)

Turime kultūros sritį, kuri taip pat yra susijusi su sveikata ir gali ženkliai prisidėti prie sveikatos puoselėjimo. Galiu tikrai priminti gerbiamiems Seimo nariams, kad formavimo tvarką, pakviečiant kultūros ir kitų sričių specialistus, jūs patvirtinote savo sprendimais jau prieš gerą mėnesį.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėkojame A. Širinskienei. Motyvai už, prieš. Motyvai už – I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, reikia pasakyti, kad šį kartą Nacionalinė sveikatos taryba buvo labai išmintingai sudėliota, ir pasiūlyti kandidatai yra tuo pačiu principu, kaip yra sukurta „Sodros“ taryba. Prieš tai buvo tam tikrų trūkumų, aš nesakau, kad buvusi taryba dirbo blogai, tačiau šiuo atveju yra sukurta tikrai paritetiniais pagrindais ir pasiūlyti žmonės į šią tarybą. Kai Seimo nariai užduoda klausimus dėl vienos ar kitos pavardės, kuri yra iš kultūros srities, iš socialinės srities, tai noriu ir pasakyti, kad sveikatos apsaugos formavimas ir jos puoselėjimas nėra vien tikrai Sveikatos apsaugos ministerijos sritis, tai yra daugiaprofilinė sritis. Mes kiekvienas esame atsakingi ne tikrai už savo sveikatą, bet ir už visuomenės, todėl tikrai labai logiškai, labai teisingai suformuota Sveikatos taryba ir siūlau pritarti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Motyvai prieš – Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Iš tikrųjų į tarybą surašyta daug garbingų, žinomų žmonių pavardžių, bet vis dėlto lieka tam tikrų nuosėdų, kurios čia buvo ir klausimo forma iškeltos, tai gausiausių pacientus ginančių organizacijų atstovų nebuvimas. Kai tie atstovai nepabijojo viešai kritiškai pasisakyti prieš dabartinės Vyriausybės kai kuriuos sprendimus farmacijos srityje, susidaro toks įspūdis, kad štai, drįsote kritikuoti ir neturėsite atstovavimo. Čia kalbama apie gausiausią, ne vieną asociaciją jungiančią organizaciją, kuri nelabai gali būti lyginama su viena čia atstovaujama asociacija, kurios narys yra įrašytas į sudėtį. Tai dėl to aš ir susilaikau, kadangi liko toks dviprasmiškas įspūdis.

PIRMININKAS. Ačiū už nuomones. Siūlau... K. Starkevičius dėl vedimo tvarkos.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Taip, iš tikrųjų čia daug stebuklų vyksta, gal valdantieji ir nusprendžia, gal ir žino, bet visi likę Seimo nariai nežino, aš nežinau, kada R. Melnikienės kandidatūra buvo svarstyta Kaimo reikalų komitete, čia panašiai kaip su Aplinkos apsaugos komitetu. Posėdis lyg ir vyko, tai Kaune, tai Vilniuje, tai gal ore vyko, nepriklausomoje laisvoje erdvėje. Taip ir čia, aš negirdėjau iš opozicijos, kad būtų svarstyta R. Melnikienės kandidatūra. Norėčiau, kad būtų išsiaiškinta, kada svarstyta, kaip svarstyta, ir tada priimtas sprendimas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Pietų pertraukos metu išsiaiškinsime. O dabar siūlau apsispręsti po pateikimo. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, paprašysiu perbalsuoti, nes net aš pats nesupratau, kad balsavimas jau vyko. Labai įdėmiai klausiau K. Starkevičiaus.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 49, prieš nebuvo, susilaikė 27. Po pateikimo pritarta. (*Balsai salėje*) Siūlau ypatingą skubą, svarstysime popietiniame posėdyje. (*Balsai salėje*) Siūlau apsispręsti dėl ypatingos skubos.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Pagal Statutą nebegalima tęsti daugiau jokios procedūros, nes jeigu komiteto nariai išreiškė klausimą, kad komitete nebuvo apsvaistyta žmogaus kandidatūra, o čia mes oficialiai matome, kad komitetas jį teikia, tai kaip taip gali būti? Koks gali būti teikimas, jeigu komiteto nariai sako, kad nėra? Gal išsiaiškinkime per pietų pertrauką, gal yra kokia nors techninė klaida ir komitetas yra pritaręs, bet kiti komiteto nariai neturi informacijos. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. K. Starkevičius, prašau. K. Starkevičius. Prašau.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). Ne, tai aš tą patį pratęsiau. Suprantate, Kaimo reikalų komiteto pirmininkas tyli, gal kur nors slapta svarstė, bet slapto posėdžio nebuvo. Kodėl mes nenorime išsiaiškinti? Aš nieko asmeniškai neturiu prieš R. Melnikienę, bet...

PIRMININKAS. Aš jums pažadėjau per pietus išsiaiškinti.

K. STARKEVIČIUS (TS-LKDF). ...kaip Etikos ir procedūrų komisijos narys negaliu leisti, kad būtų pažeidžiamos procedūros.

PIRMININKAS. Jūs antrą kartą apie tą patį kalbate. Aš jums antrą kartą sakau: pietų metu aš išsiaiškinsiu ir atsakysiu į jūsų klausimą.

A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš tik galiu konstatuoti tai, kas yra žinoma Sveikatos reikalų komitetui, ir dar kartą pasitikslinau prieš minutę biure. Taip, mes esame gavę Kaimo reikalų komiteto raštą, kuriame yra siūloma kandidatė R. Melnikienė. (*Kalba visi kartu*)

PIRMININKAS. Ačiū. Kadangi iškilo šiokių tokių problemų, skubos tvarkos nebesiūlysiu šiandien. Iki ketvirtadienio. Ačiū. (*Šurmulyš salėje*)

Kadangi svarstymas ketvirtadienį, yra siūloma paskirti pagrindiniu komitetu Sveikatos reikalų komitetą. Ar galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū.

Buvo pažadėta ir turėtume svarstyti iki pietų darbotvarkės 2-9 klausimą – Vaikų išlaikymo fondo įstatymo 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-721. Pranešėjas – M. Majauskas. (*Šurmulyš salėje*)

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Pirmininke, mes dabar padarėme dar vieną absurda. Aš dar kartą kartoju: geriau tą klausimą, kurį svarstėme prieš tai, atidėkite iki popietinės darbotvarkės, jie tegul išsiaiškina, nes išeina taip, kad jūs pritarėte...

PIRMININKAS. Atidėjome šitą klausimą iki ketvirtadienio.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Taip. Bet jūs sakote, per pietus išsiaiškinsime ir po pietų žiūrėsime. Dabar tada turite anuliuoti tą balsavimą dėl šitos komisijos ir joks komitetas negali būti nei papildomas, nei pagrindinis, nes galimai yra suklastotas dokumentas, kurio pagrindu mes dabar ką tik pritarėme po pateikimo. Žiūrėkite Statutą! Prieš tai Kęstutis nukentėjo, kai buvo Aplinkos apsaugos komitete panaši situacija.

PIRMININKAS. Ačiū.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Čia mes priešingai darome.

PIRMININKAS. Ačiū. Pritarėme po pateikimo.

R. ŽEMAITAITIS (TTF). Negalime pritari, negalime! Na, negalime!

PIRMININKAS. M. Majauskas. Norite pateikti?

14.05 val.

Vaikų išlaikymo fondo įstatymo Nr. X-987 2, 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-721 (pateikimas)

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, ačiū, kad suteikėte galimybę pateikti, mano akimis žiūrint, pakankamai svarbų klausimą. Nepilnos šeimos, išsiskyrusios šeimos, vienišos šeimos yra labai nepatogi, sunki tema. Tačiau tai, kad, kieno nors akimis, jos gal ir nėra tobulos ar nėra idealios, nereiškia, jog turime teisę jas pamiršti. Ši valdančioji dauguma ne vieną kartą labai aiškiai pasakė, jog socialinės atskirties ir skurdo mažinimas yra labai aiškus prioritetas. Prašau atkreipti dėmesį, jog būtent nepilnos šeimos, 46 % nepilnų šeimų išgyvena skurdo riziką. Mano akimis, tai yra dėl dviejų pagrindinių priežasčių.

Viena, didelė dalis tėvų vengia išlaikyti savo vaikus ir nemoka alimentų. Antra priežastis yra ta, jog valstybės parama tokioms šeimoms yra apgailėtina mažai. Jinai nesikeitė daugiau kaip dešimt metų. 2007 metais buvo nustatyta 30 % minimalaus mėnesinio atlyginimo – 57 eurai, ir jinai nesikeitė daugiau kaip dešimt metų, iki dabar. Per tą laiką skurdo rizika padidėjo beveik du kartus, minimalus mėnesinis atlyginimas padidėjo daugiau nei du kartus, tačiau parama vienišoms šeimoms, kurios negauna tėvų išlaikymo, nesikeitė daugiau kaip dešimt metų.

Todėl šiuo įstatymo projektu yra siūloma vienišoms šeimoms padvigubinti paramą, susiejant ją su minimalia mėnesine alga. Mano įsitikinimu, tai viena iš priežasčių, jeigu būtų galima pakeisti, viena iš priežasčių, kaip būtų galima sumažinti socialinę atskirtį. Taip pat, mano supratimu, nereikėtų sustoti čia ir reikėtų kalbėti apie valstybinių paslaugų apribojimą tiems tėvams, kurie nemoka alimentų už savo vaikus.

Mielai atsakysiu į klausimus.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamasis kolega, suprantu šią temą, nes buvau tas, kuris kūrė ir priėmė šią įstatymą. Atsirado Vaikų išlaikymo fondas. Bet mano klausimas. Dešimt metų įšaldytos ne tik šios išmokos, sumažintos, pavyzdžiui, žmonėms, kurie globoja savo artimuosius, nesikeliančius iš patalo, tos išmokos irgi beprotiškai mažos. Gal nereikėtų traukti po vieną, o spręsti visų dešimt metų įšaldytų išmokų klausimą. Todėl su visa pagarba tikrai negalėsiu pritarti, nes mes sprendžiame tik atskirų grupių klausimą, o nesprendžiame bendro klausimo. Ar nereikėtų plačiau žiūrėti į visas tas bėdas, kurios susikaupė per dešimt metų?

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke, už klausimą. Jūsų klausimas, be jokios abejonės, yra pagrįstas ir aktualus, tačiau pabrėšiu dar kartą, kad mes labai aiškiai nurodome prioritetus – tai socialinės atskirties ir skurdo mažinimas. Būtent vienišos, nepilnos, išsiskyrusios šeimos, kurios negauna tėvų išlaikymo, kur vienas iš tėvų neišlaiko vaiko – 46 % gyvena skurde. 46 % yra skurdo rizika. Todėl, mano supratimu, jeigu mes norime pokyčių, mažinant skurdą, mažinant socialinę atskirtį, turime išskirti šias, kaip ir minėjau, kam nors atrodančias netobulas ar neidealias šeimas, bet turime joms padėti, turime atsigręžti į jas ir padaryti taip, kaip padarė Latvijoje, kaip padarė Lenkijoje. Šios išmokos Latvijoje yra susietos su minimalia mėnesine alga, yra padaryta 30 % minimalios mėnesinės algos, kaip kad jos buvo dar 2007 metais Lietuvoje, kada jūs jas tokias suformavote. Tačiau per 10 metų situacija pasikeitė ir ši parama jokiais standartais neužtikrina minimalaus pragyvenimo lygio.

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Dėkoju. Gerbiamasis kolega, jūsų klausimas, be abejo, labai aktualus. Šalia visų kitų išmokų, kurios buvo sumažintos ir dar neatkurtos, tai yra aktualu, bet ar jums nekyla tokių klausimų dėl perspektyvos išieškojimo šitų sumų iš tų, kurie nemoka alimentų? Jūs tikriausiai žinote, domėjotės, kad grąža yra labai žemo lygio, apie 3 % yra išmokama. Tai yra didžiulė problema. Mes čia bandėme ir su ministerija kalbėti, įvesti vienodą sistemą, bausti alimentų nemokėtojus. Bet kažkaip kitos valstybės susitvarkė, o Lietuvai labai sunkiai sekasi. Apie tai jūs nebandote galvoti? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Be jokios abejonės, atkreipsiu dėmesį į du dalykus. Viena, kad mūsų parama vaikams, nes čia parama skirta konkrečiai vaikams, neturėtų būti siejama su mūsų gebėjimu išieškoti tuos pinigus. Mes turime... Vaikai yra ne tik tėvų nuosavybė, bet ir visos valstybės didžiausias turtas. Mes jais turime pasirūpinti, nepaisant to, pavyksta ar nepavyksta išieškoti pinigų.

Antras žingsnis, be jokios abejonės, reikia gerinti išieškojimą. Mano supratimu, yra teisingi žingsniai – bandymas perduoti išieškojimą „Sodrai“, kuri gali lengviau blokuoti sąskaitas ir geriau išieškoti. Latvijoje tai pavyksta padaryti du kartus geriau negu Lietuvoje. Deja, mes turime žiūrėti, kokias permainas reikia daryti. Aš manau, kad reikia nesustoti apribojant valstybės teikiamas paslaugas alimentų nemokantiems tėvams. Tai yra galbūt laikinas vairuotojo pažymėjimo atėmimas, galbūt laikinas paso atėmimas, galbūt Registro centro paslaugų apribojimas. Mes turime apie tai diskutuoti. Bet, mano supratimu, mes turime ir imtis priemonių didinti paramą vienišoms šeimoms, ir apriboti teikiamas paslaugas alimentų nemokantiems tėvams, kad primintume jiems jų pareigos jausmą.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Gerbiamasis kolega, aš norėjau paklausti. Kas dveji metai maždaug nuvilnija tokia banga, kad šito fondo nereikia ir mes galbūt atsisakysime jo. Neseniai buvo tokia kalba ir žiniasklaidoje pasirodė tokia žinia. Kas jums žinoma, ar yra kas nors daroma rimtai, kad fondas nebūtų uždaromas?

Antras klausimas. Jūs labai abstrakčiai, aš norėjau klausti pirmoji, ko klausė kolega A. Dumbrava. Diskutuoti, kaip ieškoti, tai yra viena, o daryti yra kita. Diskutuojama, kaip išieškoti, jau penkeri metai, ir niekas nieko nesiima. Tuo tarpu tik 4 % tėvų, kurių vaikai gauna išlaikymą, sumoka, išieškoma. Ar nemanytumėte, kad reikėtų kokių nors kardinalių ir griežtų priemonių vieną kartą imtis, suplanuoti ir vykdyti?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju. Pakartosiu tai, ką tik atsakiau. Mano supratimu, valstybės teikiamų viešųjų paslaugų apribojimas būtų adekvati priemonė. Tokį pasiūlymą yra įregistravęs gerbiamasis R. Žemaitaitis, bet supratau, kad tas klausimas sustojo Teisės ir teisėtvarkos komitete. Aš siūlyčiau grįžti prie jo. Buvo siūlymas apriboti, konkrečiai kalbant apie laikiną vairuotojo pažymėjimo atėmimą tėvams, nemokantiems alimentų. Kaip suprantu, klausimas keliamas, ar tai yra konstituciškai, nes tie, kurie neturi vairuotojo pažymėjimų, šiuo atveju nebūtų baudžiami. Bet Latvijoje toks apribojimas yra. Aš siūlyčiau ir Lietuvoje sugrįžti prie tokio apribojimo.

Dabar apie Vaiko išlaikymo fondą. Mano supratimu, Vyriausybė rengia įstatymo projektą naikinti šitą Vaiko išlaikymo fondą ir perduoti atsakomybę „Sodrai“. Aš nesimu svarstyti, kas čia dabar geriau administruotų, bet, mano giliu įsitikintinu, „Sodra“ iki šiol parodė, kad ji turi daugiau patirties išieškodama ir prispausdama tuos, kurie nemoka, ir blokuodama sąskaitas, ir nurašydama. Aš sakyčiau, iš tikrųjų reikėtų apie tai svarstyti, nes pats Vaiko išlaikymo fondas šandien neturi pakankamai resursų imtis tokių principingų priemonių ir griežtai stengtis persekioti tuos tėvus, kurie nemoka alimentų. Iš tikrųjų čia yra mūsų visų reikalas susitarti, kaip tą daryti. Bet, kaip sakiau, tai yra dar vienas žingsnis, bet ne šio įstatymo projekto.

PIRMININKĖ. Paskutinė klausia A. Bilotaitė.

A. BILOTAITĖ (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamasis kolega, tikrai puiki iniciatyva, manau, kad labai laukta. Yra daug šeimų, kurios susiduria su šita problema. Bet vis dėlto, mano asmenine nuomone, ši našta ir atsakomybė turėtų būti užkeliamą ne ant valstybės pečių, o ant tų tėvų, kurie vengia prisiimti savo pareigas. Ar esate suskaičiavę, kokie tai yra skaičiai, kiek kainuotų mūsų valstybei dabar spręsti tą problemą taip, kad kompensuotų toms šeimoms prarandamas pajamas dėl to, kad vienas iš tėvų vengia savo atsakomybės.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Noriu atkreipti dėmesį, kad tai yra ne našta valstybei, o valstybės pareigos reikalas užtikrinti tai, kad vaikai gautų minimalų pragyvenimą užtikrinančią paramą, tai yra valstybės pareigos reikalas, mes turime tai atlikti.

Antras dalykas, tėvai, kurie nemoka alimentų, jei tampa valstybės skolininkais, absoliučiai niekur nepabėgs, jie turės anksčiau ar vėliau sumokėti tuos pinigus, kuriuos jie įsiskolino. Dabar tik klausimas, kokių radikalių priemonių mes esame pasiruošę imtis persekiodami tuos tėvus, kurie nemoka. Kaip jau minėjau ne vieną kartą, manau, kad tai daroma nepakankamai griežtai ir principingai, turėtume daryti dar griežčiau apribodami valstybės teikiamas viešąsias paslaugas.

Bet dar ir dar kartą, gerbiamieji, nuo to, ar išieškome pinigų, ar neišieškome pinigų, tos nepilnos šeimos, šeimos, kurios yra išsiskyrusios, šeimos, kurios yra vienišos, šeimos, kurios gyvena su vaikais, 40 % jų išgyvena skurdo riziką. Ir mes turime joms padėti nepaisant, ar mums pavyksta, ar nepavyksta konkrečiai šiandien išieškoti tuos pinigus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Už – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamieji kolegos, iš klausimo aktualumo galime spręsti, kad tikrai problema yra svarbi. Aišku, komitete reikia nuspręsti, koks kompensavimo lygis, kad jis būtų subalansuotas su kitų sistemų palaikymu vaikams šeimose, kur auga vaikai ne su abiem tėvais. Aišku, čia buvo iškelta ir išieškojimo problema. Turėdami gerus pavyzdžius, kad ir kaimynystėje, tą sistemą galime kaip nors patobulinti, ir iš tiesų tas išieškojimas 4 % nėra pateisinamas. Manysčiau, svarstant kompleksiskai du įstatymų projektų pasiūlymus kartu, R. Žemaitaičio ir M. Majausko, galima šią sistemą atgaivinti. Daug diskusijų buvo tuo metu, kai buvo priimamas tas įstatymas prieš kelerius metus. Tada mes daug diskutavome, bet vis dėlto priėmėme sprendimą, kad tas fondas turi būti. Manysčiau, jeigu jis yra, tai reikėtų kalbėti ne apie to fondo likvidavimą, o apie jo veiklos tobulinimą, ypač teisėtą išieškojimą. Siūlau pritarti ir svarstyti toliau komitete.

PIRMININKĖ. A. Sysas – prieš. (*Balsai salėje: „Nėra“*) Kolegos, balsuojame. Prieš yra kitas žmogus – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Aš labai trumpai, kolegos. Aš tikrai ne prieš, aš visą laiką kovojau tiek būdama vaiko teisių apsaugos kontroliere, tiek visą praeitą kadenciją, kad šitas fondas būtų išsaugotas. Bet esmė ta. Jeigu šiandien sprendžiama jo pertvarka ir jo likimas nėra aiškus, ar bus

perduota, ar nebus, kokios funkcijos, kokia tvarka bus, galbūt sprendimas balsuoti yra trumpalaikis. Aš noriu pasiūlyti tiesiog gauti Vyriausybės išvadą, toliau diskutuoti ir žiūrėti, kaip spręsti.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, mes dabar galime balsuoti, o po to apsispręsti, ar prašome Vyriausybės išvados. Manau, kad siūlymas yra teisingas, bet dabar vis tiek balsuojame, ar po pateikimo tam pritariame.

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 53, prieš – 1, susilaikė 8. Pritarta po pateikimo.

Prašome Vyriausybės išvados. Ar galime bendru sutarimu tam pritarti? Pritarta.

Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomi – Biudžeto ir finansų komitetas ir Žmogaus teisių komitetas. Svarstymas numatomas birželio 27 dieną.

Gerbiamieji kolegos, aš, kaip posėdžio pirmininkė, norėčiau grįžti prieš klausimo, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Nacionalinės sveikatos tarybos narių paskyrimo“ projekto Nr. XIII P-759, ir pasiūlyti kreiptis, tiksliau, aš kreipiuosi į Etikos ir procedūrų komisiją patikrinti, kaip buvo priimtas sprendimas Kaimo reikalų komitete, kuris buvo pateiktas toliau Sveikatos reikalų komitetui. Natūralu, kad Sveikatos reikalų komitetas tokį sprendimą pateikė Seimui. Prašau gerbiama R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (LLRA-KŠSF). Ačiū posėdžio pirmininkei, iš tikrųjų kaip labiausiai patyrusiai šio posėdžio pirmininkei. Jūsų labai geras pasiūlymas. Nes jeigu bus nustatyta pažeidimų ir Statuto neatitikimų, tuomet bus galima grįžti į pirmą stadiją ir perbalsuoti tai, dėl ko mes jau lyg ir balsavome po pateikimo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkui už supratimą. Gerbiama A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Gal tiesiog atsižvelgiant į tai, kad Sveikatos taryba jau turėtų būti suformuota ir pradėtų veikti, aš prašyčiau Etikos ir procedūrų komisiją kiek įmanoma greičiau padaryti tą svarstymą, nes nuo birželio 1 dienos Sveikatos taryba turėjo pradėti veikti. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. Man atrodo, kad R. Tamašunienė tikrai patyrusi Seimo narė ir Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė taip organizuos darbą, kad mes tikrai turėsime išvadą ir visi ramia sąžine galėsime svarstyti ir priimti šį Seimo nutarimą.

Prašom. Replika po balsavimo – A. Vinkus.

A. VINKUS (LSDPF). Aš tik noriu, jei čia yra ponas R. Žemaitaitis, jo gimtadienio proga pasakyti tiesą, tiesą ir tikrą tiesą. Komitete vyko labai inteligentiškas svarstymas. Aš pats dalyvavau. Ponas R. Žemaitaitis yra komiteto pirmininko pavaduotojas. Aš manau, kad kiekvienas komiteto pirmininkas, pavaduotojas medžiagą pasižiūri ir, jeigu kilo kokių nors įtarimų, tai buvo galima ir anksčiau tą spręsti. Visi balsavo ir vienbalsiai buvo pritarta. Tai aš tik patvirtinu tiesą ir iš širdies tą pasakiau.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis Antanai, jūs nesupratote, apie ką kalba. Sveikatos reikalų komitetas jokio pažeidimo nepadarė. Jie kokią gavo medžiagą iš kitų komitetų, tokią ir pateikė. Bet šiuo atveju buvo keliamas klausimas, kad Kaimo reikalų komitete nebuvo svarstoma kandidatūra, kuri buvo pateikta Sveikatos reikalų komitetui. Ir šiuo atveju Etikos ir procedūrų komisija turi žiūrėti procedūrą, kuri ar buvo, ar nebuvo pažeista Kaimo reikalų komitete.

A. VINKUS (LSDPF). Vieną minutę. Nors dirbu, ponai Irena Degutienė, pusę metų, bet aš viską supratau, ką jūs sakėte. Mudu labai gerai suprasdavome vienas kitą, kai dirbau Sveikatos apsaugos ministerijoje. Dabar noriu pasakyti, aš tik norėjau pasakyti, kaip vyko Sveikatos reikalų komitete, kad sprendžiant reikalą dėl Žemės reikalų komiteto būtų tam tikra psichologinė lengvata, kad žinotų, reikalai sprendžiami komitete gražiai.

PIRMININKĖ. Ir dar pono V. Kamblevičiaus replika.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Gerbiamasis Antanai, arba jūs neįsigilinate, arba nenorite įsigilinti. Faktiškai gerbiama I. Degutienė pasakė, kad šis klausimas Kaimo reikalų nebuvo išvis svarstomas ir gerbiamo R. Žemaitaičio nėra žinoma, nes atnešė protokolą, ten yra pasirašyta pirmininko. R. Žemaitaitis negali kontroliuoti pirmininko, ką jis pateikė.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, registruojamės.

Užsiregistravo 53 Seimo nariai. Gegužės 30 dienos rytinį plenarinį posėdį baigėme. *(Gongas)*

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 68 STENOGRAMA

2017 m. gegužės 30 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. DEGUTIENĖ

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pradėdame vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 51 Seimo narys.

15.03 val.

Seimo nutarimo „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ projektas Nr. XIII-P-717 (pateikimas)

Popietinės darbotvarkės 1 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ projektas Nr. XIII-P-717. Pateikimas. Pranešėja – J. Petrauskienė, švietimo ir mokslo ministrė. Prašom į tribūną.

J. PETRAUSKIENĖ. Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiamieji kolegos, yra teikiamas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo „Dėl valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano patvirtinimo“ projektas, kuriuo yra numatoma patvirtinti valstybinių universitetų tinklo optimizavimo planą, taip pat pavesti valstybiniams universitetams iki 2018 m. birželio 1 d. parengti teisės aktų projektus, susijusius su valstybinių universitetų tinklo optimizavimo plano įgyvendinimu, ir pateikti juos Seimui bei pasiūlyti Vyriausybei iki birželio 1 dienos priimti sprendimus dėl valstybinių kolegijų tinklo optimizavimo ir parengti teisės aktų projektus, reikalingus tam įgyvendinti.

Kaip visi žinome, aukštojo mokslo pertvarka, kaip ir švietimo sistemos pertvarka, yra vienas iš pagrindinių penkių šios Vyriausybės prioritetų. Ir aukštojo mokslo pertvarka, ką rodo ir tarptautinė patirtis, ir Lietuvos aukštojo mokslo istorija, negali vykti sėkmingai be aktyvaus akademiinių bendruomenių, universitetų, Vyriausybės, Seimo, kaip steigėjo, kitų suinteresuotų šalių įsitraukimo.

Kaip gimė šis nutarimo projektas, šiek tiek apie procesą. Įvertinus iššūkius, su kuriais susiduria šiandien aukštasis mokslas, kada yra abejojama tiek mokslo studijų kokybe, tiek kyla iššūkiai būti konkurencingiems tarptautinėje erdvėje, yra labai svarbu užtikrinti esmines aukštojo mokslo kokybės prielaidas. Tai yra pirmiausia motyvuoti, pasirenkę studentai, aukščiausia mokslininkų, dėstytojų kompetencija, naujausiomis žiniomis grįstos studijų programos, tarpdisciplininė ir tarptautinė studijų aplinka, šiuolaikinės mokslo ir technologijų infrastruktūros bei tarptautinius standartus atitinkantys universitetų miesteliai. Šiandien mes susiduriame su fragmentavimo problema, su dubliavimo problema, su nepatrauklia dėstytojų, tyrėjų karjeros problema, su neefektyviu valstybės resursų panaudojimu finansuojant mokslo ir studijų sistemą.

Įvertinusi aukštųjų mokyklų bendruomenių, kitų suinteresuotų šalių pateiktus siūlymus, kurių gavo virš 43, įvertinusi visą aukštojo mokslo potencialą, atsižvelgiant į tarptautinių ekspertų vertinimus, į kitus tyrimus ir studijas, Vyriausybė pateikė planą dėl tinklo pertvarkos. Ir tai yra tik viena iš aukštojo mokslo pertvarkos dalių, kuri negali būti sėkmingai įgyvendinta, jos kartu nesiejant su aukštojo mokslo finansavimo pertvarka, nesiejant su mokslo ir studijų kokybės užtikrinimo sistemos pertvarka.

Todėl manau, kad šis Seimas turi puikią galimybę užtikrinti aukštojo mokslo kokybės ateitį priimdamas sprendimus, kurių nepavyko priimti kelių kadencijų Seimams, ir užtikrinti, kad aukštojo mokslo tinklo pertvarka, aukštojo mokslo reforma, priimant taip pat sprendimus dėl finansavimo, dėl kokybės, prasideda. Mes turime nedelsti su šiais sprendimais todėl, kad nerimas akademinėse bendruomenėse, nerimas būsimų studentų turi būti nuramintas pateikiant aiškią viziją ir aiškų planą. Todėl ir kviečiu visus priimti sprendimą dėl šio nutarimo pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti gana daug Seimo narių. Pirmasis – E. Gentvilas. Tuojau įjungsime E. Gentvilą. Įjungta.

E. GENTVILAS (LSF). Ne Gentvilą. (Juokas) Ačiū. Gerbiamoji ministre, gavome nutarimo projektą dėl aukštojo mokslo tinklo pertvarkos. Jūs pati sakote, kad turi būti ir kiti dalykai, kriterijai išvardinti: mokslo ir studijų kokybės, finansavimo, tarptautiškumo kriterijai ir t. t. Tačiau aš sunaikiai įsivaizduoju, kad mes svarstome šiandien nutarimą vien tik dėl tinklo pertvarkos. Aš įsivaizduočiau, kad kurioje nors stadijoje turi atsirasti ir visi kiti kriterijai arba įstatymai, norminiai aktai, kurie apibūdina, kokie kriterijai yra keliami aukštajam mokslui. Priešingu atveju teoriškai gali atsitikti taip, kad mes tinklą pertvarkome, o paliekame viską po senovei.

Ar jums neatrodo, kad, tarkime, iki šito tinklo pertvarkos svarstymo stadijos turi atkeliauti ir kiti norminiai teisės aktai, kuriuose mes matytume bendrą aukštojo mokslo švietimo reformą. Tinklo pertvarka dar nėra reforma. Tai yra svarbu, tačiau nepakankama. Ar jūs sutiktumėte, kad yra pavojus – vien tik tinklą pertvarkius, po to gali atsirasti ilga pauzė ir nieko naujo neįvyktų, ir reiktų daryti pertrauką ir visus reformos dalykus svarstyti kartu?

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Tinklo pertvarka, planas, kurį pateikė Vyriausybė, nenumato mechaninio aukštųjų mokyklų jungimo, nes vien mechaniškai sujungus mokyklas, ką jūs teisingai ir minite, kokybė neatsiranda. Todėl jungiant aukštąsias mokyklas, telkiant akademinį personalą, sprendžiant klausimus dėl neefektyvaus valdymo, kurie irgi yra susiję su tinklu, dėl neefektyvaus turto panaudojimo, sinergijos turi būti ieškoma, kodėl yra prasminga kam nors su kuo nors jungtis. Tokiu būdu galima jungiant mokyklas spręsti ir studijų programų dubliavimo problemas, taip pat spręsti ir dėstytojų, ir tyrėjų sąlygų gerinimą, dėstytojų krūvio mažinimą. O finansavimo sistemos, priėmus Vyriausybės programą, kurią patvirtino Seimas, irgi yra numatyti žingsniai, tai yra atskirų įstatymų straipsnių pataisos, kurios taip pat pasieks jus iki liepos mėnesio.

PIRMININKĖ. Klausia M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiama ministre, mes visą žiemą sulaukė kvapą laukėme darbo grupės išvadų dėl aukštųjų mokyklų tinklo pertvarkos. Kai galų gale gegužės 2 dieną tos išvados pasirodė, lengviau atsidusome, nes ten iš tiesų buvo pamatuotos ir rodikliais pasvertos išvados. Tačiau kas nutiko po to? Tą pačią dieną pagrindiniai reformos tėvai jos išsižadėjo. Dar prieš patenkant į Seimą tas nutarimas buvo šiek tiek *išbergždintas*, Seime prasidėjo atviras sabotžas (kitai jo nepavadinsi) ir tų silpnesniųjų aukštųjų mokyklų interesų ir galimybės išlikti nieko nepakeitus gynimas. Šiandien po jūsų teikiamo nutarimo į Seimą ateina dar du įstatymų projektai, kurie yra atvirai stagnaciniai, dėl ūkio administravimo lėšų atsiejimo nuo mokslo ir studijų rodiklių ir dėl rektorių rinkimų senatuose. Kaip jūs užtikrinsite, kad šitos reforminės nuostatos netaptų kepure tam, kad niekas nesikeistų ir viskas išliktų taip pat, pavadinus tai skambiu reformos žodžiu?

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Noriu atkreipti dėmesį, kad teikiamas Seimo nutarimo projektas yra paremtas Vyriausybės sprendimu, kuris patvirtino jūsų minėtos darbo grupės planą. Niekas nėra iškraipyta, yra pateiktas toks siūlymas. Dabar vyksta diskusija, kaip tą siūlymą realizuoti. Yra numatoma, kad iki 2018 metų birželio turi būti rasti sprendimai dėl kiekvienos atskiros aukštosios mokyklos, todėl nemanau, kad šiandien yra pagrindo nerimauti, kad planas yra kitoks, nei buvo pateikta.

PIRMININKĖ. Klausia R. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų šis planas – tai gerų norų kratynys. Konkrečių datų nėra, kada kas prasideda ir kada kas baigiasi. Savaiame suprantama, čia jau buvo minėta, kad viskas priklausys nuo finansavimo galimybių. Ar yra kokie nors preliminarūs skaičiavimai, kiek reiktų bent reformos pradžiai ir visai reformai? Iš tiesų kokybės siekimas be finansavimo neįmanomas. Gal galėtumėte pateikti konkrečius reformos pradžios ir pabaigos skaičius? Ačiū.

J. PETRAUSKIENĖ. Labai ačiū už klausimą. Dėl datų kratinio noriu pasakyti, kad nutarimo projekte yra tik viena data. Jeigu būtų pritarta šiam Seimo nutarimui, data būtų 2018 metų birželis. Iki to laiko turi būti pateikti siūlymai dėl atskirų aukštųjų mokyklų jungimosi.

Jeigu atkreiptumėte dėmesį į finansavimą, jūs... Be jokios abejonės, pertvarka nevyksta be finansų, nutarimo projekte yra numatyta, kad pertvarkai yra skiriama 150 mln. eurų, įskaitant biudžeto lėšas ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramą, taip pat įvertinus turimą nereika-

lingą aukštųjų mokyklų turtą, kuris, preliminariais skaičiavimais, sudaro apie 50 mln. eurų. Šios lėšos taip pat galėtų būti investuotos į aukštųjų mokyklų pertvarką.

PIRMININKĖ. Klausia R. J. Dagys. Tik primenu, kad klausimui – minutė, atsakymui – dvi minutės.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiama ministre, kad ir kaip optimistiškai jūs pateiktumėte savo nutarimo projektą, kuris iš principo tikrai vertas svarstyti, bet, žinodami jūsų kolegų teikiamus projektus, mes dabar iš viso nežinome, ką jūs žadate padaryti, ką su kuo jungti, sunku čia ką nors išsiaiškinti. Noriu pratęsti kolegų prieš tai užduotą klausimą. Laukti, kas bus po metų, ar tos diskusijos dar tęsis, kas su kuo jungsis, kas kam atstovaus... Bet yra praktiniai dalykai, kuriuos reikia spręsti, tai jaunųjų mokslininkų ir kitų atlyginimai, jie prie Seimo ne kartą kėlė savo reikalavimus ir prašymus, nes net estų negalime pasivyti su savo atlyginimais. Kas konkrečiai, jūsų manymu, šių metų biudžete bus padėta, kad spręstume tas degančias problemas, nes tuoj nebus ką reformuoti, visi išsilakstys?

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Teikiant siūlymą buvo įvertintas ir poreikis, ir galimybės didinti tyrėjų ir dėstytojų atlyginimus, be jokios abejonės, tai vienas iš labai svarbių siekių. Jei gu pažiūrėtume į mokslo ir studijų finansavimą, kuris buvo sumažintas ekonominės krizės metais, jis nebuvo atkurtas. Atsiliekame nuo visų Europos Sąjungos šalių ganėtinai ženkliai. Siekiant padidinti tyrėjų ir dėstytojų atlyginimus, preliminariais skaičiavimais, kitais metais (esame pateikę poreikį Finansų ministerijai) reikėtų numatyti 22,7 mln. eurų. Manau, kad tai yra vienas iš kompleksinių pertvarkos žingsnių, kuris taip pat turi būti priimtas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Gerbiama ministre, mes jau čia pradėdame kartoti, bet kaip jūs galvojate, kaip įmanoma reformuoti švietimo sistemą, kai jūs pateikėte iš esmės priemonę, bet ne tikslą? Mes nežinome, kur mes einame, kokių programų mums reikia, kokios kokybės mums reikia. Mes tik siūlome planą, kaip tas priemonės, išorinės struktūras, tinklą reformuoti. Bet kaip įmanoma pritarti tokiam planui, kai tu nežinai tikslo, į kurį tu eini? Iš esmės tai yra vežimo statymas prieš arkli, ar jums taip neatrodo?

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū už klausimą. Noriu patikslinti, kad siekiamas tikslas yra įvardintas pačioje Vyriausybės programoje, taip pat yra įvardintas ir nutarimo projekte, kur, įvertinus turimą akademinį potencialą, įvertinus turimus valstybės resursus ir apskritai siekius Europos Sąjungos kontekste, yra siekiama turėti du universitetus, kurie būtų tarptautiškai konkurencingi ir būtų tarp 500 stipriausių pasaulio universitetų. Taip pat yra siekiama padidinti tarptautinių studentų skaičių Lietuvoje – dėl to atsiliekame nuo daugelio šalių, taip pat yra siekiama sutrumpinti pirmąją studijų pakopą numatant galimybę vykdyti bakalauro studijas trejus metus ir dar daugelis kitų rodiklių.

PIRMININKĖ. Klausia G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, aš tikrai noriu pasveikinti ir jus, ir Vyriausybę su gana sistemingu ir ryžtingu paketu, pasiekusiu šandien Seimą. Kai kas bando ieškoti priekabių, natūralu, toks mūsų politikų darbas, bet nėra buvę taip, kad Seimui kartu su nutarimo projektu būtų pateikta ir analizė, ir siekiai, ir konkretūs rodikliai. Tai yra stiprioji jūsų teikiamo paketo pusė.

Liūdina, kaip kai kurie kolegos buvo užsiminę, tai, kad pakeliui atsiranda kai kurie nelogiški pusiniai sprendimai dėl Edukologijos universiteto, bet *summa summarum* tai yra rimtas paketas, bet jūs puikiai žinote, kad be pačių akademinų bendruomenių palaikymo jūs sunkiai sulauksite kito žingsnio, kad kiti nutarimų projektai dėl konkrečių mokyklų jungimo, statutų pateikimo iki Seimo ateitų – reikės ir jūsų palaikymo, ir sutarimo. Ar turite planą, kaip tą sutarimą jūs brandinsite, nes paraleliniai planai, kaip matote, gimsta kaip grybai...

PIRMININKĖ. Laikas, kolega!

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). ...ar turite planą?

J. PETRAUSKIENĖ. Ačiū. Noriu pasakyti ir išsklaidyti abejonės. Diskusijos su akademinėmis bendruomenėmis dar rengiant planą ir prieš rengiant planą visada vyko. Natūralu, kad tai yra

labai sudėtingi sprendimai, ir jūs teisus, kad turime rasti bendrus su akademinėmis bendruomenėmis sprendimus, kaip tai įgyvendinti. Vakar susitikime Kaune su visais penkiais Kauno universitetais, taip pat darbo grupėje dėliojome, kaip kartu rasti sprendimus, kaip galėtume pagal Vyriausybės pateiktą planą rasti sprendimus su Kauno akademine bendruomene, kiek toli ir kokių būdu šią ambiciją galėtume įgyvendinti. Lygiai tokia pati diskusija yra organizuojama Vilniuje ir su kitais miestais, su kitais aukštojo mokslo dalininkais.

PIRMININKĖ. Dėkui, ministre, jūsų laikas atsakymams baigėsi. Jau ir taip viršijome 10 minučių.

Dabar po pateikimo – motyvai. Nėra norinčių kalbėti prieš. Gal galime tada bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) G. Steponavičius nori kalbėti už. Prašau.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū. Viena vertus, aš esu šiek tiek suglumęs, kad mes nematome nė vieno iš valdančiosios daugumos, norinčio palaikyti Vyriausybės teikiamą projektą, bet trumpai aš noriu pasakyti, kodėl manau, kad reiktų palaikymo šiandien balsuojant ar pritariant salėje.

Pirmas dalykas. Yra akivaizdu, kad aukštųjų mokyklų tinklo, šiuo atveju valstybinių universitetų tinklo, sujungimas leis atlaisvinti nemažai mokesčių mokėtojų pinigų, kurie tikrai bus skirti kokybei. Norisi, kad tas jungimasis kuo labiau vestų į sinergiją. Aš neabejoju, kad daugelis mes panašiai ir galvojame. Bet jungimasis yra būtina prielaida, kad mes, valstybė, turėdami ribotus resursus, galėtume įvardintus skaičius iki 50 mln. skirti stipriausių universitetų dėstytojų atlyginimams didinti. Vienas tikslas.

Antras tikslas. Dubliuojančių programų skaičius. Gal kas nors norite užsiimti ir mechaniškai baksnoti pirštu, kuri programa tinka, kuri ne? Po aukštųjų susijungimo automatiškai programų skaičius mažės ir jis mažės dramatiškai.

Kolegos, aš kviečiu palaikyti šią sprendimą. Naudokime šiuo metu išbarstytus valstybės išteklius aukštosiose mokyklose racionaliai ir, manau, iš to laimės visas aukštasis mokslas. Pirmiausia išties tai bus kokybės būtina prielaida. Kviečiu palaikyti.

PIRMININKĖ. G. Landsbergis – prieš.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Tiesą sakant, yra sunku pasisakyti prieš šį projektą, nes apskritai pati problema yra teisingai įvardinta. Turbūt neatsiras frakcijos, kuri Seime pasisakytų prieš geresnę aukštojo mokslo kokybę. Pagrindinė šio dokumento problema yra ta, kad nepaisant to, kad nutarimo tekstui galbūt ir galima pritarti, bet reikalingumas ir tikslingumas priedo, kuriuo ministrė taip optimistiškai džiaugiasi, iš tikrųjų kelia labai daug klausimų. Jau šiandien yra aišku, kad tas jūsų planas, kuris yra surašytas priede, už kurį mes tuoj pat balsuosime, neįvyks. Jūs pripažįstate tą patį, pripažįsta R. Karbauskis, pripažįsta gerbiamas E. Jovaiša ir daugelis kitų Seimo narių. Vadinasi, mes šiandien balsuojame už dokumentą, kuris nebus niekur, jis neis nė vieno žingsnio toliau. Čia aš matau didelį keblumą ir aš matau didelę problemą.

Šiandien mes pateikėme alternatyvų projektą, kuris rodytų Seimo valią, kuris rodytų iš tikrųjų kryptį ir galimybę tartis pagal aiškiai nustatytus kriterijus. Dėl to aš, kreipdamasis į kolegas, sakau, kad aš kur kas lengviau palaikysčiau šį nutarimą ir apskritai ėjimą į priekį, jeigu atrastumėte galimybę projektus sujungti į vieną rodant ir Seimo valią, bet kartu ir atmetant šiuo atveju Vyriausybės įdėtas pastangas, nes jos, akivaizdu, nesulaukė valdančiųjų pritarimo.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame. Kas pritariate Seimo nutarimui, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 89, prieš nėra, susilaikė 8. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Numatomas svarstymas – birželio 27 dieną. Ačiū, ministre.

15.24 val.

Seimo nutarimo „Dėl Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gairių patvirtinimo“ projektas Nr. XIII P-742 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gairių patvirtinimo“ projektas Nr. XIII P-742. Pateikimas. Kviečiu į tribūną komiteto pirmininką E. Jovaišą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, kodėl reikalingos šitos gairės? Kaip žinia, 2013 metais Seimas patvirtino dešimties metų trukmės Valstybinę švietimo 2013–2022 metų strategiją, kurioje sakoma, kad išsilavinimas yra esminė šiuolaikinės visuomenės ir valstybės pažangos bei kiekvieno asmens sėkmės prielaida.

2016 m. kovo mėn. šitoje salėje Vyriausybė pristatė savo veiklos ataskaitą, tą trumpąją, kiek laiko mums buvo dirbti. Pusiaukelė iš tikrųjų nedžiugina. Mokinių pasiekimai visose PISA vertinimo srityse – gamtamokslio, matematinio raštingumo ir skaitymo gebėjimų mažesni nei tarptautinių, Ekonominės ir plėtros organizacijų šalių narių vidurkis...

Toliau. Reikšmingas ugdymo kokybės skirtumas tarp mokyklų, ypač tarp miesto ir kaimo mokyklų. Mažėjant bendrojo ugdymo mokyklų skaičiui kaimo vietovėse, ribojamos gyventojų galimybės gauti kokybišką bendrąjį ugdymą ir neformalųjį švietimą, mokytojų kolektyvai neatsinaujina. Šalies mokyklose dirba daug vyresnių nei 50 metų amžiaus pedagogų, o jų yra net 48,6 %. Tuo tarpu 30 metų ir jaunesni tesudaro 3–5 %. Kol kas nepavyko sukurti planuotos pedagogų kvalifikacijos tobulinimo sistemos.

Noriu pabrėžti, kad šitos gairės yra strateginis dokumentas, kuriame fiksuojami tikslai mūsų siekiniai ir laukiamas rezultatas. Jis tikrai nėra Vyriausybės dokumentas, kuriame turi būti sudėti aiškūs rodikliai ir aiškos veiklos. Tai yra siekiamybė, tai yra laukiamas rezultatas.

Ką mes norime padaryti šitomis gairėmis? Inicijuoti ilgalaikės Valstybinės švietimo strategijos atnaujinimą, įvardinti esmines pokyčių sritis ir siekiamus rezultatus.

Kas šitų Bendrojo ugdymo mokyklų kaitos gairių akiratyje yra svarbiausia, ką mes tobulinsime? Tos sritys yra štai tokios: ugdymo turinys (visi mes sutinkame), pedagogų rengimas ir karjera, edukologijos moksliniai tyrimai, kuriems iš tikrųjų dabar nėra pakankamai dėmesio, mokyklų strateginis valdymas ir bendrojo ugdymo finansavimas. Taigi šitose gairėse yra įgyvendinti kiekvienos srities (iš tų penkių sričių) strateginiai uždaviniai ir apibūdinti numatomi rezultatai.

Pabaigai noriu pasakyti, kad Vyriausybei siūloma įvertinti Vyriausybės programos įgyvendinimo atitiktį gairėse suformuluotiems strateginiams uždaviniams ir numatytiems jų įgyvendinimo rezultatams, prašoma patikslinti gairių įgyvendinimo priemonių planą iki 2017 m. gruodžio 1 d.

Trumpai tariant, gerbiamieji kolegos, tai ir yra šitų gairių esmė, jos iš tikrųjų yra, mūsų galva, svarbios. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar jūs atsakysite Seimo nariams į klausimus. Pirmas klausia M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, mano klausimas susijęs su šio dokumento žanru. Mes turėjome visą aibę, tuntą panašių koncepcinių dokumentų. Jūsų pateikiamų gairių preambulė juos visus išvardijo. Paskutinis buvo Geros mokyklos koncepcija. Visi jie pasižymėjo tuo, kad labai gražiai yra aprašomi labai abstraktūs siekiniai. Šis dokumentas – ne išimtis. Ten, kur, pavyzdžiui, žiūrėtume ir lauktume konkrečiausių pasisakymų (aš iškart užmečiau akį į finansavimo dalį), kur galėtume tikėtis įsipareigojimų didinti mokytojams atlyginimą, ten mes gauname tokią formuluotę – įdiegti mokytojo karjeros ypatumus atitinkančią atlyginimų sistemą. Ypatumus atitinkanti sistema. Detaliau nieko nesusižinome, kokie įsipareigojimai. Tik tiek, kad grindžiama etatinio darbo apmokėjimo tvarka. Ar reikia dar vieno abstraktaus koncepcinio dokumento, kuris jokių realių gairių, link kurių mes galėtume eiti, iš tiesų neįvardija?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš jau atsakiau, ką fiksuoja ir ką koduoja šitas strateginis dokumentas, gerbiamas Mantai Adomėnai. Tai, kad mes praplečiame ir geros mokyklos patirtį perimame ir toliau žengiame, manau, kad tai visam mūsų Seimui yra proga pasižiūrėti, ką mes esame numatę, ir ar mes tikrai tą padarome, ką mes esame numatę. Pabrėžiu, yra tam tikros ribos, kuriomis nepretenduojama į konkrečių dalykų išaiškinimą, tam yra komisijos, tam yra specialios darbo grupės, kurios kiekvieną iš šitų svarbių ribų turi išaiškinti.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, jūs esate kaip projekto teikėjas, aš norėčiau paklausti, kokie dar yra autoriai, kurie realiai rašė tas tezes, be jūsų? Kokie pagrindiniai šaltiniai formuluojant tą dokumentą buvo naudoti? Ar buvo išnagrinėta patirtis kokių nors pažangių šalių, ku-

rias jūs galėtumėte nurodyti, kad yra įvertinti jų buvę atitinkami strateginiai dokumentai, po to buvo pasiekimai?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip, čia yra akumuliuota didelė patirtis, kaip sakė M. Adomėnas, šaltiniai, kuriais mes rėmėmės, yra nurodyti preambulėje. Dirbo žmonių grupė ir mano patarėjai, daktarė L. Galkutė, kuri yra iš tikrųjų laikoma tarptautinio masto švietimo eksperte. Taip pat mes konsultavomės su Švietimo taryba, šitame dokumente yra įdėtos ir Švietimo tarybos pastabos. Žinomas dalykas, čia yra akumuliuota ir paimta ir mūsų kaimynų, ir tų šalių, kurios žengė šituos žingsnius, geriausioji patirtis. Be abejo, patys naujausi Europos švietimo lauko dokumentai.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, iš tiesų čia jau buvo minėta apie žanrą, gaires, na, tos gairės, kai rašoma apie viską, dažniausiai tai baigiasi niekuo. Tai ar nemanote, kad reiktų eiti geriau prie konkrečių darbų? Tarkime, užsibrėžiamo, kad padarome etatinį apmokėjimą, tai jį ir padarome, ir ne nuo kurių nors kitų metų, o galbūt nuo šių metų. Arba kitas priemonės, kurios yra aktualios ir kurių laukia. Tai atrodo, kad čia toks nusiraminimas, vadinasi, raštas nusiraminimui, kad mes kažką darome, kažką matome, bet nežinome, kaip padaryti. Tai vis dėlto ką jūs galvojate apie tokius konkrečius? Pavyzdžiui, etatinis apmokėjimas kada, kiek ir kaip?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū už gerą klausimą. Gerbiamas Edmundai, žinote puikiai, kad mes dirbame konkrečius darbus pagal šitas gaires, pavyzdžiui, yra Švietimo ir mokslo ministerijos sukurta grupė, kuri rengia pedagogų rengimo, tiksliau tariant, pedagogų modelį, kokie modeliai gali būti mūsų Lietuvoje, kokie santykiai nuosekliojo mokytojų rengimo, lygiagrečiojo, gretutinio. Jau šita grupė dirba pusmetį ir jau yra pirmieji rezultatai, kuriuos, švietimo ministrės jau nebėra, neseniai gavau. Yra? (*Balsai salėje*) Gerai. Yra švietimo ministrė. Taip, yra.

Antras dalykas, jūs klausėte apie etatinį apmokėjimą. Taip, čia jau yra nueitas didelis kelias. Šiandien A. Aldauskas, Švietimo ir mokslo ministerijos departamento direktorius, pristatė tokią variantą, kuri mes rytoj trečią valandą svarstysime jungtiniame... susitikime su darbo grupe ir grupė Seimo narių. Noriu pasakyti, kad ir klasių krepšelio klausimas, kuris labai reikalingas, taip pat yra paraleliai sprendžiamas, nes mūsų tos reformos įsivaizdavimas yra kompleksinis, kad mes negalime vieno dalyko atsieti nuo kito dalyko. Čia reikia įmanomai siekti to sinchroniško varianto.

PIRMININKĖ. A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Kai buvo pristatomas ministrės Aukštųjų mokyklų reformos įstatymo projektas, kažkas iš dešinės pusės pasigedo strateginių dalykų. Šį kartą jūs teikiate iš tikrųjų ilgalaikės Valstybinės švietimo strategijos atnaujinimą, bet dabar jau matyti, kad reikalingi taktiniai dalykai, vėl užduodami tokie labai konkretūs klausimai, iš konteksto paimami tokie dalykai kaip mokytojas magistras turi būti vos ne nuo rugsėjo 1 dienos ir panašiai. Kaip jūs galvojate, ar šis strateginis dokumentas iš tikrųjų bus toks, sakyčiau, kaip flagmanas visų tų dokumentų, kurie dabar rengiami bendrojo ugdymo mokykloms, kur intensyviai dirba Švietimo ir mokslo komitetas? Koks tai laikas to strateginio dokumento, kaip jūs manote?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai paprastas atsakymas, kokios yra kaitos sritys: ugdymo turinys, pedagogų rengimas ir karjera, edukologiniai ir moksliniai tyrimai, mokyklų strateginis valdymas, bendrojo ugdymo finansavimas, – vadinasi, kad visiems šitiems dalykams, kurie yra svarbūs mūsų švietimui, mums reikia rasti konkrečius veiksmus bendrom jėgom, aišku, į jį įtraukiant labiausiai švietimo ir mokslo galimybes. Čia reikia žinoti, kokią mes norime mokinių padaryti, kokio mums reikia mokytojo, kad tas mokinyss būtų naujas, kokio mums reikia vadovėlio ir ką mums daryti, kad tas mokinyss ir mokytojas būtų motyvuoti. Tai šitie dalykai, gairės rodo siekinį, o mes turime pasiekti, kad mūsų Vyriausybė suformuluotų ir visi Seime suprastume, kur mes žengiame.

PIRMININKĖ. Klausia G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas komiteto pirmininke, aš tikrai galiu pasveikinti už jūsų iniciatyvumą. Šiandien visa plejada jūsų teikiamų įstatymų pakeitimų. Bet prašau man pasakyti, jūs kelis kartus akcentuodamas, kad tai yra strateginis ilgalaikis dokumentas, tikitės, kad vienos partijos grupės Seimo narių teikiamas ir parengtas dokumentas gali tapti koku nors vienijančiu dokumentu? Turbūt, jeigu mes norime efektyvios švietimo politi-

kos, ji turi išplaukti iš šviesiausių protų, geriausių patirčių ir sutarimo, perimamumo ir tęstinumo atskaitos taškų. Tai ar jūs tikėtės, kad šitas dokumentas toks taps?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū už gerą klausimą. Manau taip, noriu tikėtis, bet žinau realiją. Mes visi kalbame Seime, kad norime padaryti nacionalinį susitarimą švietimo klausimais. Pagrindas, mes jau esame šiek tiek diskutavę, šitos gairės gali būti kaip pagrindas darant mums visiems šitą susitarimą, kuriuo visi mes norime pamatyti realius veiksmus, kaip tie dalykai turi būti dėstomi ir susitarti. Aš atsakiau į klausimą. Yra sveikintina ir labai norėčiau prisidėti prie tokio nacionalinio susitarimo rengimo. Čia yra ir M. Adomėnas, ir G. Landsbergis, aš manau, kad jie šitą dalyką greitai rengiasi inicijuoti.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamasis Eugenijau, gerbiu jūsų įdirbį, bet kaip ir G. Steponavičius norėčiau jums užduoti klausimą. Man šita diskusija primena G. Burkienės užvestą diskusiją apie migraciją, datos sutampa, kad iki gruodžio 1 dienos Vyriausybė yra įpareigota parengti veiksmų planą ir t. t., ir t. t.

Žiūrint iš opozicijos prizmės, tai atrodytų, kad jūs galingas žmogus, komiteto pirmininkas, turintis visą koalicijos užnugarį, bet kaip koalicija nesate pasirengę konkrečioms priemonėms. Metai nuo rinkimų, jūs vis dar diskutuosite apie tai, ko reikia šitai šaliai, o dar metus užtruks konkrečių sprendimų parengimas, priėmimas. Ar galėtumėte pakomentuoti? Dėkui.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū, geras klausimas. Matote, čia prašoma patikslinti, o ne padaryti naują. Čia žiūrint į šitas gaires norima atsižvelgti ir pasižiūrėti, ar mūsų programoje yra viskas, jeigu žiūrėtume iš šitos strategijos, sisteminės strategijos pusės. Čia nėra koks nors nevertinimas to, ką mes jau padarėme programoje, bet dar sykį dėl to, kad tai yra labai sudėtinga ir jautri švietimo sritis, prašome pasitikslinti, o ne parengti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas atsakyti į klausimus baigėsi. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. T. Tomilinas – už. Prašau. (*Balsai salėje*) Taip, jūs pailsėkite.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, norėčiau atkreipti visų dėmesį į šitą labai svarbų dokumentą. Jis tikrai yra iškylus, išsamus, įdomus, šiuolaikiškas. Jame yra visi reikalingi terminai, visos nuorodos į pažangiausias strategijas, vartojami tie terminai, kurie vartojami visame pasaulyje, šiandien kalbant apie ateities mokyklą, apie bendrus principus, apie mokyklos savitumą, kūrybiško ugdymo prieinamumą. Taigi, atkreipiu kolegų dėmesį, labai svarbus dokumentas, sudarantis sąlygas realioms pokyčiams mūsų mokykloje. Mes daug kalbame apie vadovus, jų kadcencijas, gaištame begales laiko tam. Čia mes turime kokybiškai parengtą strateginį dokumentą, kuris papildoma esamas strategijas, jas praturtina. Labai kviečiu atkreipti dėmesį ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Prieš – G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū. Pabandykite įsivaizduokite, kad šiuo metu kritinė masė Lietuvos mokytojų, tėvų ir mokinių yra prigludę prie kompiuterių, televizijos ekranų ir laukia – Seimas balsuos už strateginį, neįtikėtinos svarbos dokumentą. Jūs paklauskite penkiasdešimties šviesiausių Lietuvos edukologų ar švietimo ekspertų, ar jie ką nors girdėjo apie šitą dokumentą ir jo rengimą. Atsakymas bus ne – nei lūkesčio, nei talkos, nei profesionalaus požiūrio. Nepykite, kolegos, *štampais* kalbėti, kad tai yra strateginis dokumentas, bet, neperskaičius jo, vadinti jį tokiu, vadinasi, save patį apgaudinėti.

Visų pirma, kuo jis išsiskiria, tai savo fragmentiškumu. Jis užkabina krūvą gerų dalykų, bet jis pro juos prašuoliuoja ir nėra galutinio rezultato – conceptualaus požiūrio. Būklės analizių apie švietimą yra pridaryta N plius K, aš, pavyzdžiui, galiu pasirašyti po viskuo, kas čia yra parašyta apie šiuo metu esamą bendrojo ugdymo būklę, bet jeigu jūs pasižiūrėtumėte į tokius dalykus, kaip padidinti mokytojo profesijos prestižą, jūs rastumėte tik vieną kitą potėpį, kuris veikia labiau su mokytojų rengimu susijęs, bet ne su atlygiu, ne su procentine išraiška, kiek švietimui mes skirsime ir panašiai.

Taip, mane džiugina, kad yra kalbama apie savitą mokyklą, yra kalbama, pripažįstama mokyklos savarankiškumo svarba, bet, kita vertus, mes kalbame apie tokį finansavimą, kuris iš esmės siaurintų ir mažintų mokyklos galimybes veikti savo galva ir atsakomybe. Tai toks tas ir įspūdis.

Didžiausia bėda, kad neišnaudota proga sutelkti prie tokio dokumento žmones, kad būtų kilstelėta tokio dokumento svarba kartu, todėl man sunku yra spausti mygtuką „už“.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 53, prieš – 8, susilaikė 32. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Numatomas svarstymas birželio 27 dieną.

15.44 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-740 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-3 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-740. Pateikimas. Vėl kviečiu profesorių E. Jovaišą. Gerbiamasis profesoriau, prašom. Dabar jūs pristatote Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą, nes jūsų yra įregistruoti trys, bet skirtingi straipsniai, netgi keturi. Prašom paimti.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, šitas įstatymo projektas gimė bendradarbiaujant su instituto mokslininkais. Kaip žinote, dabar mokslinis finansavimas yra bazinis ir projektinis, bet ateina laikas, kai mes jau negalėsime tikėtis tokios rimtos Europos Sąjungos paramos, todėl mėginame į įstatymų paketus įtraukti apmokėjamą pagal valstybės užsakymą. Čia yra toks momentas, kuris mus, taip sakant, veda į priekį ir skatintų, ir pratintų mūsų institutus, Vyriausybę, kad reiktų kuo daugiau... po truputėlį skirti finansavimą iš biudžetinių lėšų.

Kita pastaba būtų dėl 20 metų termino. Mes kituose dokumentuose, Mokslo ir studijų įstatyme surandame, kad turtas disponuojamas 99 metus. Taigi, siekiama po truputį Lietuvoje įtvirtinti projekcinį ir užsakomąjį bazinį finansavimą. Tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų Nori klausti A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Aš manau, kad jūs turėtumėte kolegoms Seimo nariams vis dėlto paaiškinti, kad mes žiūrime šiek tiek į ateitį, kai iš tikrųjų baigsis užsakymai, todėl reikia, kad vis dėlto mokslo ir tyrimo institutai vykdytų valstybės užsakytą programą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip, iš tikrųjų taip ir yra, kaip sako gerbiamasis kolega.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Niekas nenori daugiau klausti. Vėlgi galite pailsėti, o mes balsuojame. Ar po pateikimo pritariate Mokslo ir studijų įstatymo 12 ir 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui?

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 53, prieš nėra, susilaikė 32. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Numatomas svarstymas birželio 12 dieną.

15.48 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 52 ir 53 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-741 (pateikimas)

Dar vienas Mokslo ir studijų įstatymo tik kitų straipsnių, t. y. 52 ir 53 straipsnių, pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimo stadija. Kviečiu profesorių E. Jovaišą. Gerbiamasis profesoriau!

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Kolegos, teikiamas projektas dėl aukštosios mokyklos valdymo. Dėl aukštosios mokyklos valdymo. *(Balsai salėje)*

PIRMININKĖ. Ne tas projektas.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Atsiprašau, kaip aš čia... Gerbiamieji kolegos, Mokslo ir studijų įstatymo 52 ir 53 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Gerbiamieji kolegos, šis įstatymo projektas buvo parengtas glaudžiai dirbant su kolegijomis ir darbdaviais. Tai įstatymo projektas, kuris turi atvesti į Lietuvą vadinamąjį penktąjį ISCED'ą. Penktąjį ISCED'ą, kurio mes iš tikrųjų neturėjome Lietuvoje, o jeigu jau labai tiksliai pasakyčiau, turėjome vieną vienintelę programą. O Bolonijos procese šitas penktasis ISCED'as egzistuoja, ir Bolonijos proceso sampratoje jis yra tarsi pirmoji pakopa į profesinio bakalauro studijas.

Taigi kodėl reikia tokių specialistų? Kodėl reikia to penktojo ISCED'o?

Darbo rinkai reikia skirtingo pasirengimo specialistų, tai yra nauja galimybė rengti ir reikštis kolegijoms. Tikslinė grupė, į kurią yra orientuojama, tai yra smulkusis ir vidutinis verslas, kuris mūsų Lietuvai yra iš tikrųjų reikalingas. Mokiniam reikia individualių kelių siekti išsilavinimo, nes iki šiol buvusioje profesinio rengimo sistemoje tai buvo ketvirtasis ISCED'as, arba povidurinis profesinis lavinimas, o po to iš karto gali žengti į vadinamąjį profesinį bakalaurą.

Toliau. Tarptautinėje praktikoje trumposios studijos yra profesinio aukštojo mokslo sistemos sudėtinė dalis, jas tęsia kitos pakopos: profesinio bakalauro kolegijos, profesinio magistro kolegijos, Specializuotų universitetų asociacija ir industrinio daktaro. Trukmė – 120 kreditų, dveji metai. Lietuvoje trumpąsias studijas siūloma organizuoti kolegijose, jas susiejant su profesinio bakalauro studijomis pagal studijų kryptis. Trumposios studijos ne visur gali būti panaudotos, bet ypač jos tinka informatikos mokslams, inžinerijos mokslams, technologijos mokslams, žemės ūkio mokslams. Trumposios studijos yra orientuotos į konkrečius darbo rinkos segmentus, todėl įgyvendinimas yra siejamas labai bendradarbiaujant su verslo struktūromis. Trumpųjų studijų absolventai darbo vietose atitinka kvalifikacijos sandaros penktąją lygį pagal darbo sudėtingumą, savarankiškumą ir kintamumą. Povidurinio mokymo sistema taip pat gali rengti penktojo lygio specialistus, bet kitiems darbo rinkos segmentams, pavyzdžiui, įvairių paslaugų sektoriams.

Gerbiamieji kolegos, aš tarsiu pasakiau pagrindinę mintį, kad mes iš savo vientisos švietimo sistemos buvome ne išbraukę, bet mes nebuvo įtraukę to penktojo ISCED'o, kuris mums reikalingas. Reikalingas, kaip ir penktasis ISCED'as, profesinis magistras, kuris būtų rengiamas kartu su universitetais ir taip atsirastų sąsaja, labai didelė sąsaja, tarp profesinio rengimo ir kolegijų, atsirastų sąsaja priėmus septintąjį ISCED'ą tarp kolegijų su šeštuoju ISCED'u, tai yra profesinių bakalauro ir profesinių magistrų. Taip mes padarytume vientisą sistemą, ko mūsų Lietuvai, regis, reikia. Ačiū.

PIRMININKĖ. Jūsų nori paklausti A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ačiū. Aš nelabai norėčiau paklausti, tik norėčiau pakviesti balsuoti už, kadangi iki šiol mūsų švietimo sistema buvo sudaryta iš aštuonių pakopų, arba ISCED'u, kurias galima lyginti, tą švietimo sistemą lyginti su aštuonių aukštų namu, bet jame nebuvo penkto aukšto. Ši kartą tikrai be jokios politikos mes vis dėlto įvedame vadinamąją penktąją pakopą – trumpąsias profesines studijas, ir atsiranda galimybė glaudžiau bendradarbiauti tarp profesinio rengimo centrų ir kolegijų. O kai vėliau dar bus septintas profesinis magistras, tai, aš manau, bus glaudus bendradarbiavimas tarp kolegijų ir universitetų.

Dar kartą kviečiu palaikyti šitą įstatymo projektą.

PIRMININKĖ. Klausia G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Aš tik pasitikslinu, kokia čia stadija? Klausimų ar motyvų? Mano klausimas jums, gerbiamasis teikėjas. Aš pritariu siūlymams, kuriuos jūs dabar registravote, kolegijos tikrai jų laukia, ir ne vienerius metus. Jūs pats pristatydamas paminėjote ir kitus svarbius aspektus, dėl dvipakopės aukštojo mokslo sistemos stiprinimo. Mano klausimas, kodėl jūs neteikiate su šia pataisa ir pataisos dėl profesinio magistro įteisinimo, nes neradau šiose pataisose?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai atsiprašau, iš pradžių buvo toks noras, ir jau turime kolegijų supratimą, kad septintasis ISCED'as, profesinis magistras, jiems yra labai rūpinimas. Jie puikiai supranta, tame rašte ir pasisakymuose, kad tai negali būti be universiteto, bet kažkaip neišėjo iš karto tą padaryti. Gaila, bet taip yra, tą padarysime artimiausioje ateityje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Pailsėkite. Motyvai po pateikimo. M. Adomėnas – už.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Kolegos, kadangi užsiregistravę tik balsuoti už, šiaip nekalbėčiau, bet kadangi šis pasiūlymas iš tiesų naudingas, prasmingas, seniai brandintas, jis yra kaip šviesos spindulėlis tarp tolesnių pasiūlymų dėl Mokslo ir studijų įstatymo, kurie yra anaipol nenaudingi ir neprasmingi, tai primygtinai noriu balsuoti už, kad nesupainiotume. Čia už, o dėl tolesnių – prieš. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gal galime bendru sutarimu sutarti? Pritariame po pateikimo. Suprantu, kad pritariame po pateikimo bendru sutarimu. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Svarstymas numatomas birželio 12 dieną.

Darbotvarkės 2-5 klausimas. Prašom. Replika po balsavimo.

A. SALAMAKINAS (*LSDPF*). Ne visai replika, bet, mano galva, dėl visų projektų reikėtų Vyriausybės išvados, nes čia yra kardinalūs dalykai, ir mes vieni sprendžiame be Vyriausybės, nors čia yra Vyriausybės prerogatyva.

PIRMININKĖ. Kolega, sutinku, bet būčiau pasiūliusi, kai pateiks visus, nes dar yra, dėkui Dievui, trys.

Nežinau, ar jau pasakiau, ar dar ne. Klausimas, kuris dabar buvo, 52 ir 53 straipsnių svarstymas numatomas birželio 12 dieną.

15.58 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 5, 26, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-752 (pateikimas)

Dabar 2-5 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo 5, 26, 27, 28 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-752. Pateikimas. Vėl kviečiu profesorių E. Jovaišą.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Humoras tikrai geras, iš tikrųjų atsidusau, nes žinau, kad turėsime karštą ginčą, kuris yra iš tikrųjų gerai. Bet viena mano didelė mintis ir viltis yra ta, kad tai yra pateikimas. O yra siūlymų stadija ir didelio darbo priekyje stadija.

Gerbiamieji kolegos, šito įstatymo projekto pataisa ir dar vienas, kuris bus apie finansavimą, tai yra pasekmė to, kad mes 2016 m. gruodžio 20 d. esame nukėlę Mokslo ir studijų įstatymo šių straipsnių vykdymą iki 2017 m. liepos 1 d. Atėjo laikas tą jau pristatyti.

Aš norėčiau pasakyti dėl universitetų valdymo, kokia ten buvo situacija, kodėl tas buvo atkelta. Atkelta buvo todėl, kad susilaukta daug profsajungų prieštaravimų ir kai kurių aukštųjų mokyklų prieštaravimų dėl šio įstatymo. Buvo operuojama tuo, kad šis įstatymas neatitinka naujausių paskutinių Konstitucinio Teismo išaiškinimų ir valdžių perskirstymo taip, kaip supranta vieni, ir taip, kaip supranta kiti.

Šis įstatymo projektas yra kilęs glaudžiai bendraujant su mūsų socialiniais partneriais, su švietimo, universitetinio mokslo profsajungomis. Jo esmė yra, galėčiau sakyti taip – vis dėlto maksimaliai atliepti Konstitucinio Teismo postulatus. Kaip žinote, čia kalbama apie tarybą, kokia yra jos funkcija – ar valdymo funkcija, ar kontrolės funkcija. Šiame projekte, kuris jums yra teikiamas, tarybos vaidmuo išlieka reikšmingas. Jos funkcijos būtų strateginių kryptų įvertinimas, parengimas ir jų laikymosi kontrolė, taip pat viešojo intereso atstovavimas aukštojoje mokykloje. Tai reiškia, kad ši taryba tokios sampratos, kaip dabar teikiu, ji yra tas ekspertas, kuris pasako ir kuris turi suformuluoti aukštosios mokyklos ar kolegijos, ar universiteto strateginę kryptį, ar ji atitinka šalies raidą, šalies raidos ypatumą, regionų raidos ypatumą, ar ta strategija įgyvendina visuomenės poreikį ir visuomenės lūkesčius. Čia išimtas valdymo ingredientas, bet palikta kontrolės funkcija. Kaip instrumentas tokia taryba gali stebėti ir kontroliuoti, ir priimti universiteto veiklos ataskaitą arba nepriimti, jeigu ji mano, kad ši strategija yra nevykdoma.

Senatas. Pagal Konstitucinio Teismo ir Konstitucijos, ir Mokslo ir studijų įstatymą, rodos, 38 straipsnį senatas yra nurodomas kaip toks valdymo organas, kuris turi teisę spręsti ne tik akademinis reikalus, bet bendruomenė turi teisę spręsti ir savo finansinius reikalus. Tuo remiantis senatui yra suteikiamos tokios valdymo teisės su galimybe aktyviai veikti finansavimo, programavimo procesą.

Toliau. Rektorius. Rektorius rinkimai, gerbiamieji kolegos, labai noriu pabrėžti, rektorius rinkimai šiame projekte yra atiduodami akademinei bendruomenei: studentams ir dėstytojams, t. y. akademiniam personalui, su viena tam tikra išlyga, kad tie dėstytojai turi turėti mažiausiai pusę etato šioje įstaigoje, kad jie būtų tos bendruomenės tikraisiais nariais.

Noriu labai pabrėžti, kad ne senatas renka rektorius. Rektorius renka bendruomenė, tačiau senatas nustato rinkimų tvarką, kaip ta bendruomenė rinks – ar atstovavimą kokį nors padarys, ar rinkikus, ar dar kokia nors kitokia forma. Tai įvertinusi ji pasiūlys savo bendruomenei.

Mano įsitikinimu, tai yra demokratiškas kelias. Mano įsitikinimu, šito demokratiško kelio laukia mūsų aukštųjų mokyklų bendruomenė. Turbūt atėjo laikas, kad ta aukštųjų mokyklų ben-

druomenė, kuri iš vienos pusės yra varžoma didelių rektoriaus įgaliojimų, iš kitos pusės varžoma didelių tarybos įgaliojimų, pati galėtų spręsti, kaip tai nurodo Konstitucinis Teismas, savo likimą. Ačiū, kolegos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori klausti 10 Seimo narių. Pirmasis klausia M. Majauskas. Bet dar kartą primenu: klausti – viena minutė, atsakyti – dvi minutės, nes nedaug liko laiko.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui pranešėjui. Gerbiamasis profesoriau, gali pritarti, gali nepritarti, bet tikrai negali likti abejingas jūsų lyderystei siekiant pertvarkyti Lietuvoje aukštąjį mokslą. Nelieta abejingi ir didžiausių universitetų rektoriai. Man asmeniškai kelia nerimą šio jūsų pasiūlymo punktas keisti rektorių rinkimo tvarką. Ar galėtumėte paneigti, jog šie siūlymai yra savotiškas jūsų keršto planas tiems rektoriams, kurie nepitaria jūsų aukštojo mokslo reformai?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Mykolai, malonu. Pirmiausia, kol nebuvo parengta, tie rektoriai nematė to plano ir vargu ar jie galėjo manyti apie kerštą. Keršto čia tikrai nėra. Kiek aš žinau iš žiniasklaidos, tai galiu išvardinti. Kauno technologijos universiteto rektorius yra, sakyčiau, kategoriškai prieš, teisingai? Toliau nuosaikiai prieš yra Vilniaus universiteto rektorius A. Žukauskas. Palaiko VDU. O kiti, kurie išsakė, jie nesako prieš. Jie kaip tik sako, gali būti ir taip, gali būti ir taip, tokių priešingumų nėra. Tikrai čia nėra koks nors kerštas universitetų rektoriams. (Juokas) Ne.

PIRMININKĖ. Klausia M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, bet juk tai yra akivaizdus žingsnis užkirsti kelią bet kokioms vidinėms reformoms universitetuose. Yra klaidinga sakyti, kad dabartinė rektoriaus rinkimo tvarka nors kuo prieštarauja Konstitucijai, nes Mokslo ir studijų įstatymo nuostatos po Konstitucinio Teismo sprendimo buvo peržiūrėtos taip, kad atitiktų jo nutarimus.

Aš čia galiu matyti tik vieną motyvą – užtikrinti tokią tvarką, kad jokie pokyčiai universitetuose iš tiesų negalėtų vykti, nes joks senatas nebalsuos už rektorių, kuris siūlo reformą, kuris kelia ambicingus tikslus, kuris kelia kokybės reikalavimus, nes tai, be abejo, senato akademiniam elitui visą laiką bus neparanku. Taigi ar yra kokia kita prasmė, negu tik įtvirtinti, na, galutinai užkirsti kelią aukštojo mokslo reformoms, kaip kad jūsų paketas, atrodo, šiandien tam ir yra skirtas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū. Geras klausimas. Štai aš atsakysiu taip. Senatas nustato rektoriaus rinkimo tvarką labai aiškiai, ir jis yra išrenkamas rektoriumi. Jis turi pakankamai savo finansinių galių veikti, nes gavo bendruomenės įgaliojimą. Jeigu žiūrėtume šios dienos akivaizdoje, pavyzdžiui, dabartinėje Vilniaus universiteto istorijoje dėl Vilniaus universiteto rektoriaus ataskaitos tvirtinimo, kaip tik matoma, kad ta bendruomenės dalis... Aš nesiimu vertinti ir, neduok Dieve, pasakyti gerai ar blogai, bet tiesiog noriu pasakyti, kad senatas du kartus išreiškė pasitikėjimą jo ataskaita ir du kartus neišreiškė taryba. Aš nežinau, taryba dėl to tikrai, matyt, turėjo kokią nors teisę. Bet imperatyviai, jeigu jis yra rinktas bendruomenės ir dabar senatas turi tam tikras didesnes teises, aš tikrai nemanau, kad tai gali būti koks nors ženklus stabdys.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, teikdamas tokį gana radikaliai aukštųjų mokyklų valdymą keičiantį projektą, ar jūs konsultavotės, klausėte švietimo ir mokslo ministrės nuomonės? Jeigu taip, tai kokia jos pozicija? Ar jūs nemanote, kad jeigu pagal jūsų projektą suteikiame didesnes galias senatui, vidinei bendruomenei, ar tai nepaskatins nusiteikti prieš tą reformą, kurią mes ką tik per pateikimą aprobavome, kurią pateikė ministrė. Išorinė taryba, turėdama didesnes galias, man atrodo, labiau gali nusiteikti reformai, paskatinti universitetų jungimąsi ir t. t.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū. Galima ir taip manyti, bet, patikėkite, 40 metų išdirbau, atsiprašau, kad apie savo patirtį kalbu, bet vis dėlto aš ją ir teturiu, aš visada labai tikėjau ir tikiu senato sveika nuovoka, žmonių sveika nuovoka ir aš tikrai nemanau, kad patys bendruomenės nariai norėtų pasidaryti priešais žengiant tuos tolesnius žingsnius. Matote, bendruomenė, jeigu padaro klaidą savo sprendimais, bendruomenė per senatą, ji pati greičiausiai ir pajaučia tą, ką blogai padarė, nes ji tuoj pat susiduria su pasekmėmis. Aš tikrai nemanau, kad gali būti koks nors negatyvus ryšys su laukiama ir mūsų visų remiama aukštojo mokslo reforma.

PIRMININKĖ. Klausia gerbiamas A. Gumuliauskas.

A. GUMULIAUSKAS (LVŽSF). Ilgą laiką universiteto bendruomenė buvo nustumta nuo tokių strateginių aukštosios mokyklos reikalų sprendimo. Dabar, siūlant šituos pokyčius, aš manau,

kad iš tikrųjų situacija turėtų pasikeisti. Todėl man keista, kad net ir Švietimo ir mokslo komiteto atstovai kalba tokius dalykus lyg ir neskaite įstatymo projekto. Dar kartą sakau, senatas nerinks rektoriaus, bet nustatys tvarką. Pagaliau rektorių rinks universiteto bendruomenė ir tai, be abejoj, yra vienintelis labai teigiamas šio projekto aspektas. Todėl aš labai noriu užduoti konkretų klausimą, kad būtų visiems aiškiau. Ar bus daugiau demokratijos realizavus įstatymą universitetuose, ar jos bus mažiau... daugiau?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Čia nėra tokio vienareikšmio atsakymo. Vis dėlto labai priklauso nuo akademinės bendruomenės kokybės, labai priklauso nuo akademinės bendruomenės susivokimo bendrai dirbti ir siekti toje srityje apčiuopiamų rezultatų. Aš noriu tikėti, kad šitas kelias gali būti produktyvus.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas, paskutinis.

E. GENTVILAS (LSF). Jūs dabar esate toks švietimo politikos formuotojas ir strategas Lietuvoje, tai turėtumėte suprasti, kad pinigai valstybinėms aukštosioms mokykloms ateina iš mokesčių mokėtojų.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip.

E. GENTVILAS (LSF). Taryba yra kaip mokesčių mokėtojų pasamdytas institutas ir šiuo atveju jūs tarybą nušalinate nuo kai kurių funkcijų ir paliekate pačiai akademinėi bendruomenei išsirinkti savo vadovą. Kitaip sakant, nušalinate mokesčių mokėtojus ir tarybą. Tai jūs, kaip strategas, ar neplanuojate žengti dar toliau, palydėtas sėkmės? Pavyzdžiui, kad vidurinės mokyklos, jų bendruomenės išsirinktų savo direktorių ir gyventų savo gyvenimą? Ar ilgai mums reikės laukti? Suprantate ironiją mano klausimo, bet kitas jūsų logiškas žingsnis būtų toks.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Labai ačiū. Gera jūsų ironija, gerbiamas Eugenijau. Reikalas štai koks. Tarybą pagal šį supratimą galite vertinti vienaip ar kitaip, bet aš noriu pasakyti, kad taryba šiuo atveju yra nenušalinama nuo strateginių reikalų, jai ir pavesta, pabrėžiu, strateginių krypčių įvertinimas, parengimas ir jų laikymosi kontrolė. Čia jokių būdu nuo šito, ką jūs sakote, nuo mokesčių mokėtojų neatsitraukta, ir mokesčių mokėtojų interesas bei valstybės interesas per tai yra išlaikomas. Čia tikrai nesitraukia.

Dėl stratego – geras humoras, bet aš manau, kad mes visi čia nemenka dalimi esame švietimo strategai ir turime patirties šioje srityje.

PIRMININKĖ. Ačiū. Pailsėkite, profesoriau.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Galiu eiti?

PIRMININKĖ. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. R. Šarknickas – už.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju posėdžio pirmininke. Taip pat dėkoju komiteto pirmininkei E. Jovaišai už tikrai pagaliau pajudėsiantį reikalą, nes bendruomenė ne vienerius metus užia, kalba dėl tos demokratijos. Kaip sakė vienas iš klausinėtojų, kad tą gali atlikti tik vadas, o ne bendruomenė, aš sakyčiau – atvirkščiai. Į bendruomenę kiekvienais metais dažnai ateina naujų dėstytojų, profesorių, jie ir formuoja tą gyvenimą, kad nebūtų stagnacijos. Tai vienas pagrindinių aspektų, dėl kurio aš pasisakau už, ir kviečiu visus balsuoti už.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, pirmininke. Iš tiesų kelia nerimą tokie siūlymai, žinant, kiek daug buvo įdėta pastangų siekiant pritraukti tikrai kompetentingus ir rimtus žmones į universitetų tarybas. Po tokio siūlymo tas tarybas tiesiog būtų galima atleisti, nes joks rimtas žmogus neis į tarybą dirbti, žinodamas, jog negalės tvirtinti biudžeto, negalės tvirtinti veiklos ataskaitos ir, žinoma, nedalyvaus renkant rektorių. Mano supratimu, toks siūlymas yra žingsnis atgal, tai darytų profesinių sąjungų renkamus rektorius, o ne visos plačios visuomenės renkamus lyderius. Tikrai kviečiu nepritarti tokiam žingsniui.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Balsavo 93 Seimo nariai: už – 57, prieš – 21, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Numatomas svarstymas birželio 12 dieną.

Replika po balsavimo – M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiama posėdžio pirmininke, aš noriu frakcijos vardu paprašyti Vyriausybės išvados dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKĖ. Aš jau sakiau, kad kai baigsim dar vieną, tada dėl visų projektų prašysime Vyriausybės išvados. Apie tai jau kalbėjo A. Salamakinas.

16.21 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 75 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-696(2) (pateikimas)

Dabar dar vienas Mokslo ir studijų įstatymo projektas, bet šiuo atveju Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XIP-242 75 ir 83 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Prašau. Profesorius E. Jovaiša. (*Balsai salėje*) Netrukdykite profesoriumi išeiti į tribūną. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, tai dar vienas įstatymo projektas, kuris buvo sustabdytas 2016 m. gruodžio 20 d. Sustabdytas jis buvo štai dėl ko – lėšos ūkiui ir administravimui buvo įtrauktos į studijų kainą, arba, vaizdžiai tariant, į studijų krepšelį. Įtraukus į studijų krepšelį, buvo sulaukta ir studentų didelių prieštaravimų, ir sulaukta tam tikrų aukštųjų mokyklų prieštaravimų. Be to, dar nebuvo parengtas ir tam reikalingas finansavimo tvarkos aprašas.

Šiandieną aš teikiu tai, ką yra parengusi Švietimo ir mokslo ministerija, derinta su kai kuriais komiteto nariais. Tai yra, sakyčiau, tarpinis, laikinas variantas, kol ateis naujasis finansavimas, tas, kuris patenkins ne tiktai vadinamuosius valdančiuosius, bet patenkins ir visus mus, nes naujasis finansavimas turi būti pagrįstas kokybės kriterijais ir sutartimis. Tai yra tokia sistema, kuri yra įprasta daugelyje išsivysčiusių Europos šalių, labai pažengusių švietimo srityje.

Dabar ministerijos yra parengtas tas tvarkos aprašas. Aš jį turiu rankose. Jis po šito pateikimo, jeigu jis įvyks, turėtų būti galutinai suderintas su mūsų partneriais – su aukštosiomis mokyklomis ir su kolegijomis. Tiek trumpai tariant apie šitą projektą.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkui, pirmininke. Ačiū pranešėjui. Aš norėjau jūsų paklausti, kaip jūsų siūlymas motyvuos universitetus mažinti ūkines ir administracijos išlaidas?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Iš tikrųjų šita finansavimo sistema, kuri yra čia pristatyta, šitas finansavimas pačiam universitetų mažinimui tiesiogiai negali atsiliiepti. Čia jūs esate teisus.

Dar noriu pabrėžti ir grįžti, ir pasakyti, kad mes suprantame tą problemą ir rengiame... Dabar jau yra daug susitikimų dėl naujojo finansavimo modelio ir jau yra sistemos apmatai padaryti. Jau mes priėjome ir prie kriterijų, ir prie konkrečių rodiklių, pagal ką. Bet šitas kol kas, deja, taip ir finansuojamas. Šiais finansiniais metais taip jis yra ir finansuojamas.

PIRMININKĖ. Klausia I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū. Aš noriu pratęsti Mykolo klausimą. Galėčiau suprasti jūsų intencijas, jeigu jūs teiktumėte nuostatų įsigaliojimo nukėlimo kokią nors kitą datą, tačiau jūs keičiate visiškai finansavimo tvarką iš esmės. Labai liūdna, bet mes jau dabar turime gana daug aukštųjų mokyklų, kuriose administracinės išlaidos tikrai siekia nenormalias dalis bendrų išlaidų.

Mano klausimas yra toks. Kai švietimo ir mokslo ministrė kalbėjo apie aukštojo mokslo reformą, ji minėjo, kad prievartos nebus, bus finansinės paskatos. Kokios finansinės paskatos prie finansinių antipaskatų iš tikrųjų, jūsų nuomone, gali priversti institucijas rimčiau galvoti apie jungimąsi? Tokia antipaskata iš esmės skatintų apsikasti apkasuose ir diskutuoti kiekvieną kartą su Švietimo ir mokslo ministerija, kad ji duotų pakankamai pinigų administravimui be studentų ir be mokslo? Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Jūs čia iš tikrųjų esate labai profesionalus žmogus. Aš tiktai pasakysiu, kad vis dėlto nėra taip tiesmukai padaryta, kad nebūtų įvertinti dalykai. Vis dėlto čia yra, kokių specialybių rengiamiems specialistams, ir sudėti koeficientai. Labai svarbus tas momentas, kad čia yra pamąstyta apie norminius šildomų patalpų plotus, tenkančius vienam valstybės finansuojamam studentui, ir kolegijose, ir universitetuose. Čia yra nurodyti koeficientai tos sudėtingos infrastruktūros objektams, kuriems irgi reikia priežiūros, bet, atsižvelgdami į trejų metų patirtį, mes išgryniname dalykus. Pavyzdžiui, mokykla turi įsteigusi muziejuką, tarsi pasidariusi dar tokį dalyką. Tai ne, ponai, jūs įsisteigėte muziejuką, jūs malonėkite tą muziejuką išsilaikyti. Kodėl čia iš valstybės lėšų reikia šituos dalykus daryti? Nėra taip, kad tie, kurie, kaip jūs

sakote, miršta, ir toliau bus reanimuojami. Ne, ne! Tuo labiau, pakartojau, kad per sutarčių sistemą, kuri bus labai griežta, iš karto visi mąstymai turėti dvigubą programą, turėti galimybę disponuoti nereikalingu turtu, tiesiog bus tvarkomi. Kiek galėjau, tiek aš paaiškinau.

PIRMININKĖ. Klausia M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas komiteto pirmininke, jūs ištraukėte sutartį su aukštosiomis mokyklomis, kokybės reikalavimus, programas, programų rentabilumo reikalavimus kaip tokių gražų briedį lankoje. Bet tuo tarpu jūs sakote, tik atsisakykite štai šio žvirblio rankoje, kuris būtų paskata universitetams galvoti apie rentabilumą, galvoti apie jungimąsi, galvoti apie nereikalingo nekilnojamojo turto atsisakymą. Iš tiesų tai būtų aiški paskata judėti ta linkme, kurią ir deklaravo Vyriausybė. Kaip kitaip suprasti šį pasiūlymą, o ne kaip sabotavimą, viena vertus, Vyriausybės nutarimo, nes tikrai atimti paskatas iš universitetų jungtis?..

Kita vertus, tas briedis lankoje gali niekada ir nepasirodyti.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Žinote, aš jums pasakysiu į šitą klausimą truputėlį plačiau, Mantai. Reikalas tas, kad visi mes nuoširdžiai žinome, kaip pasikeitė mūsų aukštasis mokslas. Mes visi puikiai žinome, kaip per emigraciją ir ne tik per emigraciją sumažėjo geografija žmonių atskiruose universitetuose. Dabar įgavo tiesiog groteskišką pavidalą tie plotai, kurie yra absoliučiai nepanaudojami. Tie nepanaudojami plotai, deja, nėra vien tikrai tų silpnųjų universitetų palikimas. Deja, tų neišnaudotų plotų turi Vilniaus universitetas, KTU turi, Vytauto Didžiojo universitetas, tas pats čia, milijonus kartų kalbinamas, LEU, VGTU turi, čia visuotinė problema. Jeigu pažiūrėsime į dabartinės Vyriausybės pastangas, tai jinai iš tikrųjų jau sudaro... ir praeitas Seimas priėmė nutarimus, kad būtų galima tą turtą laisviau parduoti ir panaudoti aukštojo mokslo dalykams. Su visais tai vienodai susiję. Vyriausybės pastangos parduoti tą turtą ir investuoti į tai, man atrodo, irgi yra geras žingsnis, todėl šitas aspektas nesako, kad tai bus priešprieša dabartinei reformai.

PIRMININKĖ. Klausia G. Steponavičius.

G. STEPONAVIČIUS (*MSNG*). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas projekto teikėjas, prieš mane yra MOSTA įstaigos tyrimo rezultatai, kurie rodo skaičius. Edukologijos universiteto studentų kaitos skaičius ir pinigų sumos, skiriamos studijų procesui, metai iš metų mažėja, ir praėjusiais metais buvo 4 mln. 100 tūkst. eurų valstybės lėšų. Metai iš metų, paraleliai lentelėje skaidrė į viršų, rodyklė į viršų, tam pačiam universitetui bazinio finansavimo lėšos didėja. Mažėjant studentų, bazinis finansavimas didėja. Tokie pat skaičiai prieš mano akis, ir aš tuo pasidalinysiu viešai, yra Klaipėdos universitete, Šiaulių universitete ir dar ne viename. Jūs savo pataisomis siūlote elgtis nevalstybiškai, nešeimininkiškai.

Kaip jūs galite logiškai paaiškinti – išbraukti tokias pataisas, kuriomis būtų užkirstas kelias finansuoti pustuščius pastatus ir toliau demotyvuoti stiprius universitetus, kurie turi daug studentų, bet gauna santykinai mažiau, nei pustuščiai universitetai, savo pastatams išlaikyti? Na, kur jūs matote logiką?

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Dėkui. Jeigu mes pasižiūrėsime giliau į šitų skaičių sandarą, ar ne, gerbiamasis Gintarai, tai mes pamatysime ne tik patalpas, mes pamatysime kitą problemą, kuri egzistuoja, – nesugebėjimą valdyti. Mūsų valdymo problemos yra didžiulės ir jūs puikiai žinote, ką sako šita prasme ta pati MOSTA ir SKVC. Čia kartais yra štai tokia problema. Pastatai tie patys, bet išauga nesupratimas tos aukštosios mokyklos, kad reikia atsisakyti nereikalingo administracijos aparato, kad reikia patiems tvarkytis viduje ir žmonių išteklius, kurių per daug. Pavyzdžiui, buhalterijoje dirba 16 žmonių šiais laikais! Turi būti trys keturi žmonės buhalterijoje. Tai ne vien susieta su šitais pastatais.

Dar kartą kartoju. Tikrai noriu atsakingai pasakyti, kad mes šitą sistemą keisime, ir jūs tikrai, gerbiamasis Gintarai Steponavičiaus, pasidžiaugsite, kad tai ir yra tas, ko mes visi norime: kad stiprūs universitetai būtų stiprūs, kad maži, tie nestiprūs universitetai, jau nebegalėtų toliau vegetuoti.

PIRMININKĖ. Dėkui. Klausti laikas baigėsi. Prašome sėsti. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. M. Adomėnas – už.

M. ADOMĖNAS (*TS-LKDF*). Kolegos, tai nuostabi pataisa, ji įveda nemokamus pinigus. Iki šiol valstiečiai ir žalieji kalbėjo apie nemokamą mokslą, čia yra patobulinimas, čia yra nemokami pinigai. Galima nedaryti mokslo, neturėti studentų ir vis tiek gauti pinigų patalpoms išlaikyti ir administracijai algoms mokėti. Tai yra nuostabi inovacija ir aš siūlau tikrai ją paremti.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, bet jūs kalbėjote prieš. (*Balsai salėje*) M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Dėkui, pirmininke. Na, vieną dalyką reikia, mano supratimu, padaryti, labai aiškiai pasakyti, kas čia vyksta. Šiuo sprendimu siekiama išsaugoti kelis universitetus, kurie sunkiai išsilaiko, sunkiai išgyvena, nepritraukia studentų, todėl, išgaliojus jau priimtomis įstatymo pataisoms, jie tiesiog neišgyventų. Šiuo sprendimu siūloma juos išgelbėti. Bet tai yra tiktai pirmas žingsnis. Iš esmės šis žingsnis reikštų esminį šiuo metu planuojamos reformos sustabdymą. Taigi šis balsavimas parodys, kuriuo keliu mes einame: ar aukštojo mokslo reformų keliu, ar mes grįžtame prie stagnacijos, to, kas buvo iki šiol.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Balsuojame.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 50, prieš – 20, susilaikė 22. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Švietimo ir mokslo komitetas. Numatomas svarstymas birželio 12 dieną.

Gerbiami kolegos, kadangi... Replika po balsavimo – E. Gentvilas. Prašau.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Replika po balsavimo. Iš tiesų žinome premjero S. Skvernelio pateiktą statistiką apie tai, kad kai kurių aukštųjų mokyklų biudžete ūkinės ir administravimo išlaidos sudaro 30–32 %, gal tai pavieniai atvejai, tačiau 15–20 %. Tai štai šiandien mes išgirdome tokį dalyką, populistinį: kad nebrangtų studijos, kad eitų studentai į universitetus, nepriskaičiuokime prie kaštų šitų išlaidų.

Gerbiamieji, kiekviena institucija neišvengiamai turi administravimo kaštų. Mes dabar suteikiame aukštosios mokykloms ypatingą išimtį, kad jų produkcijos savikainoje administravimo ir ūkinės išlaidos yra kompensuojamos iš valstybės biudžeto atskirai ir nėra įskaiciuojamos į studentų rengimo kainą. Arba tai nesusigaudymas, o greičiausiai tai populizmas ir bandymas papildomai užsidirbti iš mokesčių mokėtojų.

PIRMININKĖ. Gerbiamas E. Jovaiša nori atsakyti.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Aš norėjau pasakyti. Čia nėra joks populizmas, tai yra suderinta su Švietimo ir mokslo ministerija ir dabartinis neilgas kelias pasirinktas toks ir ne kitoks. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, kadangi dvi frakcijos – Socialdemokratų ir Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų – prašė, kad būtų Vyriausybės išvada, dar kartą noriu pasitikslinti. Tai dėl visų teiktų Mokslo ir studijų įstatymo projektų, t. y. Nr. XIIIIP-740, Nr. XIIIIP-741, Nr. XIIIIP-752 ir Nr. XIIIIP-696? Ar teisingai supratau? Gerbiamas Mantai Adomėnai! Mantai Adomėnai, ar taip?! (*Balsai salėje*)

Dar kartą kartoju: Seimas prašo Vyriausybės išvados dėl projektų Nr. XIIIIP-740, Nr. XIIIIP-741, Nr. XIIIIP-752 ir Nr. XIIIIP-696. (*Balsai salėje*) Ar galime bendru sutarimu tam pritarti? (*Balsai salėje*) Pritarta bendru sutarimu.

Dabar dar Administracinių nusižengimų kodekso... Taip, prašau.

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Ar būtų galima tada kartu pridėti ir prašymą dėl bendrojo lavinimo, dėl nutarimo dėl bendrojo lavinimo, kad taip pat būtų paprašyta Vyriausybės...

PIRMININKĖ. Dėl Seimo nutarimo?

G. LANDSBERGIS (*TS-LKDF*). Taip. Vyriausybės išvados. (*Balsai salėje*: „Kur ten finansai yra?“) Nr. XIIIIP-742. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Na, ne visai pagal Statutą. Seimo nutarimas yra Seimo nutarimas, tai yra ne įstatymas. Seimas priima sprendimą ir Vyriausybė tokiais atvejais neturi jokios galios dėl Seimo nutarimo vykdymo. Mes galime prašyti Vyriausybės išvados tikrai dėl teikiamų įstatymų. (*Balsai salėje*)

16.40 val.

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir Kodekso papildymo 79¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-370 (pateikimas)

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo ir kodekso papildymo 79¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-370 pateikimas. E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, šis įstatymo projektas štai kam. Juo siekiama pašalinti patyčių kibernetinėje erdvėje vaizdinę informaciją. Numatytos sankcijos: jeigu tai nevykdo-

ma, užtraukia baudą nuo 260 iki 640 eurų, jeigu tai yra pakartotinis nusižengimas, užtraukia baudą nuo 670 iki 1 tūkst. 450 eurų. Čia yra taikoma dėl nepilnamečių apsaugos. Šitas kodekso straipsnis yra parengtas drauge su, su, su... Ryšių reguliavimo tarnyba. Ačiū jums.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Gumuliauskas. Jūs jau neklausite? Ačiū. Tada klausia V. Rinkevičius. Ar irgi jau nenorite?

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, ačiū. Labai pritariu jūsų šitam projektui, problema aktuali. Interneto erdvėje šiaip daug kur yra ne tik tokių patyčių informacijos, bet labai daug smurto vaikams, rodomi vaikams filmai, kur ištisai smurtas, žudynės ir taip toliau. Kaip su šituo? Ar nebūtų galima rasti priemonių su tuo kovoti? Tiesiog nuo pat kūdikystės vaikas mato žiaurų smurtą. Ko iš jo norėti, kai jis užaugs, jeigu jo visi filmukai, viskas... jo pasaulėžiūra formuojasi žiūrint smurtą? Jūsų nuomone, kaip išvengti šito dalyko?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš galvoju, kad čia vis dėlto reikia šnekėti su Televizijos taryba, reikia šnekėti su tais, kurie valdo tą eterį, reikia teikti tam tikras pataisas. Jeigu manęs paklaustumėte, tai turiu patirtį iš vakarykštės vaikų stovyklos. Buvo paprastas žaidimas, reikėjo užrašyti, ką tu veikei. Įsivaizduokite, 15 atsakymų, ką veikia, yra susiję su necenzūriniais žodžiais, kurie paimti, 25 vaikų grupelės necenzūriniai žodžiai paimti iš televizijos, iš visos aplinkos, kai keikiamasi, nepaisant nieko.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų turbūt esmė, kas kontroliuos šitą procesą, kas nustatys. Tas patyčių lygis labai sunkiai nustatomas. Ar čia, kaip minėjote, ta Ryšių reguliavimo tarnyba, ar kokia nors kita institucija, kuri sugebės sekti visą tą erdvę? Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Aš tikrai nežinau, kas čia bus tas stebintis ir kas vertinantis, bet iš to suprantu, kad vis dėlto ta Ryšių reguliavimo tarnyba turės kokį nors įmanomą variantą.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarnickas.

R. ŠARNICKAS (LVŽSF). Pati idėja yra labai šauni ir yra galimybė bent mažą žingsnelį žengti į priekį dėl smurto, nes Lietuvoje per metus patiria smurtą per 40 tūkst. žmonių, kurių didžioji dalis yra vaikai ir jaunimas. Tikrai dėkoju už šitą žingsnį. Dėl neigiamos informacijos: smurto, nelaimių, patyčių. Pavyzdžiui, lyginant su „The New York Times“ laikraščiu arba Varšuvos, apie tai skelbiama tik iki 5 %, kai Lietuvoje žiniasklaidoje tai sudaro iki 70 %. Baisūs yra skaičiai. Dėkoju jums už šitą esminį žingsnį ir iniciatyvą.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū jums.

PIRMININKĖ. A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Būsiu vienas, kuris paklaus bent jau į temą. Čia kalbama, kad Ryšių reguliavimo tarnyba galės išrašyti baudas už jų nurodymų nevykdymą, jeigu prieglobos informacijai teikiamose tarnybinėse stotyse bus ta informacija, kurią reikėtų pašalinti. Nevykdo nurodymo – pašalinama. Bet ar tai palies, pavyzdžiui, jūtubo platinamus pačius įvairiausius įrašus, ir kaip tai bus įgyvendinama, žinant, kad tai tarptautinės kompanijos, prieglobos Lietuvoje nėra, kaip sakoma, nėra saugoma ta informacija? Kaip vyks įgyvendinimas? Čia tik iš dalies, aš įsivaizduoju.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Geras klausimas, į kurį atsakymo aš nežinau, nes manau, kad čia su jūtubu bus didelių problemų. Nežinau, Arvydai, net neįsivaizduoju, bet vis dėlto tikėkimės, kad iniciatoriai kartu su mumis, kurie teikia šitą, yra apmąstę, kad jie ką nors bent dabar jau gali daryti. Bent.

PIRMININKĖ. Ačiū, baigėme jūsų visą pristatymą. (*Šurmuly salėje*) Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Už nėra. Prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pranešėja. Dėkui pranešėjui, pirmininkei. Iš tiesų daug abejonių dėl paties įstatymo projekto. Be jokios abejonės, mes turime kovoti su patyčiomis, turime užtikrinti efektyvią patyčių prevenciją, bet Ryšių reguliavimo tarnybos nurodymai feisbukui, jūtubui ar tviteriui išimti informaciją arba kitu atveju užsitraukti administracinę atsakomybę Lietuvoje atrodo šiek tiek keistai. Aš iš tiesų kviesčiau dar padiskutuoti ne Seimo komitetuose, o atskirose galbūt darbo grupėse ar su specialistais, ar iš tikrųjų tokie sprendimai yra įgyvendinami ir ar jie duos tą norimą rezultatą, nes iš to, kaip čia yra surašyta, kyla labai rimtų abejonių.

PIRMININKĖ. Atsirado norintis kalbėti už. R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Gerbiamasis Savižudybių ir prevencijos komisijos pirmininke Mykolai, iš dalies sutinku su jumis, kad tikrai reikia ieškoti tų galimybių, aiškumo, užtikrintumo, tačiau mes visi puikiai žinome, kai įvyksta kokios nors patyčios socialiniame tinkle ar jūtube, ne viena žiniasklaidos priemonė, mes turime daug pavyzdžių, perkelia tą pavyzdį į savo žiniasklaidos priemonę ir tai yra transliuojama. Automatiškai jie patys gali tvarkytis ir išimti, esant šiai įstatymo pataisai. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 65, prieš – 4, susilaikė 19. Po pateikimo pritarta. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos, papildomas – Švietimo ir mokslo. Numatomas svarstymas trečiojoje (rudens) sesijoje.

16.49 val.

Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos pilietybės santykius, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ ir 2013 m. kovo 13 d. sprendimo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimų nuostatų išaiškinimo“ teiginius, susijusius su Lietuvos Respublikos piliečių galimybėmis kartu būti ir kitos valstybės piliečiais“ projektas Nr. XIIP-629 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl kreipimosi į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimo „Dėl teisės aktų, reguliuojančių Lietuvos Respublikos pilietybės santykius, nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ ir 2013 m. kovo 13 d. sprendimo „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimų nuostatų išaiškinimo“ teiginius, susijusius su Lietuvos Respublikos piliečių galimybėmis kartu būti ir kitos valstybės piliečiais“ projektas Nr. XIIP-629. Pateikimo stadija.

Kviečiu į tribūną J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji kolegos, nutarimo idėja, tiksliau, idėja kreiptis į Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti keleto Konstitucinio Teismo nutarimų prasmę, kilo svarstant Pilietybės įstatymo projektą, kuriuo buvo siūloma įtvirtinti, kad Lietuvos Respublikos pilietis, išvykęs iš Lietuvos Respublikos po 1990 m. kovo 11 d. ir įgijęs Europos Sąjungos ar Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybės narės pilietybę, gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis.

Todėl komitetas pasiūlė kreiptis Seimo vardu į Konstitucinį Teismą, paprašyti, kad Konstitucinis Teismas išaiškintų 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimo teiginį „pabrėžtina, kad Konstitucijos 12 straipsnio nuostata, jog asmuo gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiu tik atskirais įstatymo numatytais atvejais, reiškia, kad tokie įstatymo nustatyti atvejai gali būti tik labai reti (atskiri), kad dvigubos pilietybės atvejai turi būti ypač reti – išimtiniai, kad pagal Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, pagal kurį dvigubos pilietybės atvejai būtų ne ypač retos išimtys, bet paplitęs reiškinys“ ir 2013 m. kovo 13 d. sprendimo teiginį, teiginio pradžia: „pabrėžtina, kad Konstitucijos 12 straipsnio nuostata, jog asmuo gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiu tik atskirais įstatymo numatytais atvejais, reiškia, kad tokie įstatymo nustatyti atvejai gali būti tik labai reti (atskiri), kad dvigubos pilietybės atvejai turi būti ypač reti – išimtiniai, kad pagal Konstituciją negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, pagal kurį dvigubos pilietybės atvejai būtų ne ypač retos išimtys, bet paplitęs reiškinys“.

Toliau cituodami mes klaustume, ar tai reiškia, „kad Seimas, nepakeitus Konstitucijos 12 straipsnio nuostatų Konstitucijoje nustatyta tvarka, Pilietybės įstatyme gali įtvirtinti tokį teisinį reguliavimą, kad Lietuvos Respublikos piliečiai, po Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimo 1990 m. kovo 11 d. išvykę iš Lietuvos valstybės ir įgiję Europos Sąjungos ir Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos valstybės narės pilietybę, galėtų būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiais“.

Prieš tai mes argumentuojame, kad iš tikrųjų per tą laiką, kai buvo priimta Lietuvos Respublikos Konstitucija, yra labai daug pasikeitimų mūsų valstybės gyvenime. Kaip minėta, įstatyme ir teikiama, kad mes per tą laiką tapę tiek Europos Sąjungos nariais, tiek Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos nariais, ar negalėtume nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kad asmenys, tose valstybėse įgiję pilietybę, galėtų turėti kartu ir Lietuvos Respublikos pilietybę.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti du Seimo nariai. Pirmasis – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Visų pirma norėčiau padėkoti už tą vienybę, kurią mes pademonstravome surinkdami parašus dėl Pilietybės įstatymo pakeitimo. Tačiau kadangi ne visi esame Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariai, norėtume papildyti tą kreipimąsi.

Esame registravę pasiūlymą dėl Seimo nutarimo, kuriuo prašome įvardinti ne tik išorines pasikeitusias sąlygas, bet ir dabar susiformavusį neatitikimą tarp teisinės praktikos ir Konstitucinio Teismo sprendimo. Todėl papildomai paklausti Konstitucinio Teismo, kad toks sąlyginai didelis dvigubą pilietybę jau turinčių asmenų skaičius nesuponuoja, jog, laikantis teisinio lygiateisiškumo principo, analogiškas teisinis reglamentavimas turėtų būti taikomas ir kitai išvykusiųjų kategorijai, tai yra piliečiams, kurie išvyko po Kovo 11-osios.

Jeigu jūs galėtumėte tiesiog atsižvelgti į šį registruotą pasiūlymą ir priėmimo metu jį priimti, tai, aš manau, mes Seime išlaikytume tą vienybę, kuri yra būtina mums priimti bet kokių atvejų teigiamą sprendimą šiuo klausimu.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Be jokios abejonės, Seimo narių registruoti siūlymai privalės būti svarstomi ir komitetuose, kurie bus paskirti, ir, žinoma, Seimo plenarinio posėdžio metu ir dėl jų bus balsuojama.

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamasis pranešėjau, dabar mums svarbu ne tiek vienybė Seime, kiek Konstitucinio Teismo pozicija vienu ar kitu požiūriu. Aš tikrai manau, kad mes visi už dvigubos pilietybės turinčių asmenų rato išplėtimą, kad kuo daugiau piliečių išsaugotų Lietuvos pilietybę ir, įgydami kitos šalies pilietybę, neprarastų Lietuvos pilietybės.

Klausimas jums: ar nemanote, kad Konstitucinio Teismo ankstesni išaiškinimai, sprendimai yra tam tikra kliūtis jiems patiems kaip institucijai priimti vienokį ar kitokį sprendimą? Ar ankstesniuose išaiškinimuose jūs nematote tokio barjero, monolito, kuris jau yra kliūtis Konstituciniam Teismui priimti kokį nors kitokį, lankstesnį sprendimą, kurio mes labai pageidautume?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Daugeliui iš mūsų anksčiau išsakyta kietakaktiška nuomonė dažnai būna kliūtis po to keisti tą nuomonę. Bet, kaip sakoma, nuomonės nekeičia tik kvailiai ir numirėliai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi yra tik noras kalbėti už, gal galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Gerbiamasis A. Vinkus nori kalbėti už? Taip? Tuojau įjungsime.

A. VINKUS (LSDPF). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, aš norėčiau atkreipti gerbiamųjų Seimo narių dėmesį ir informuoti, ką sakė ir komiteto pirmininkas, kad Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija balandžio 28 dieną priėmė rezoliuciją dėl pilietybės išsaugojimo. Komisija prašo, neminėsiu tų faktų, kuriuos išvardino komiteto pirmininkas, bet komisija prašo, ir aš, kaip komisijos pirmininkas, įpareigotas informuoti Seimą, kad prašyme akcentuojama imtis visų galimų teisinių priemonių kaip įmanoma greičiau visuotinių politinių partijų susitarimą... siekti teisiškai įtvirtinti gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimą, kai yra įgyjama ir kitos valstybės pilietybė, įtvirtinti teisės aktuose.

Noriu pažymėti, kad komisija šią rezoliuciją priėmė išklausiusi garbių teisininkų S. Šedbaro, mūsų teisingumo ministrės, Mykolo Romerio universiteto profesoriaus V. Sinkevičiaus, komisijos narės iš Vašingtono L. Vidžiūnaitės ir kitų pasisakymus, pranešimus, kuriuose buvo akcentuojama, kad pilietybės išsaugojimo klausimas turi būti sprendžiamas gerbiant Konstituciją, todėl daugybinis pilietybės įteisinimas turi būti pasiektas teisinėmis priemonėmis, neapeinant Konstitucijos, o tai reiškia, gerbiant ir atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo sprendimus. Todėl ką pateikė komiteto pirmininkas, aš maloniai kreipiuosi į visus kolegas Seimo narius, palaikyti šį nutarimą ir balsuoti už jį.

PIRMININKĖ. Dėkui. Balsuojame. Kas pritariate, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 82 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 1. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Svarstymas numatomas birželio 13 dieną.

Gerbiamieji kolegos, mes dar turime pagal darbotvarkės nustatytą reglamentą pusę valandos, todėl siūlau pradėti nagrinėti iš eilės rezervinius klausimus.

Rezervinis 1 klausimas, bet nematau nė vieno pranešėjo – nei V. Poderio, nei A. Skardžiaus.

17.00 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-776 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Tada rezervinis 2a, 2b, 2c, t. y. Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. kovo 16 d. nutarimo Nr. XIII-226 „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo II (pavasario) sesijos darbų programos“ pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-776. Jeigu tam bus pritarta, tada gerbiamas V. Bakas pateiks Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-712 ir Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo papildymo 36¹ straipsniu įstatymo projektą Nr. XIIIIP-713. O dabar Seimo nutarimas. Prašom.

V. BAKAS (LVŽSF). Laba diena dar kartą. Gerbiamieji kolegos, prašyčiau įtraukti į Seimo darbotvarkę projektus Nr. XIIIIP-712 ir Nr. XIIIIP-713. Tai yra svarbūs klausimai, susiję su mūsų šalies žmonių įsitraukimu į valstybės gynimo reikalus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Po pateikimo nėra norinčių kalbėti. Galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta. Svarstymas. Galime pritarti? Pritarta.

Priėmimas. Balsuojame.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 81: už – 81, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-776) priimtas. (*Gongas*)

17.02 val.

Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 2, 13, 15, 16, 18, 19, 36, 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-712, Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo Nr. VIII-375 papildymo 36¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-713 (pateikimas)

Dabar, gerbiamas kolega, prašom pateikti minėtus įstatymų projektus Nr. XIIIIP-712 ir Nr. XIIIIP-713.

V. BAKAS (LVŽSF). Pateikti iš karto?

PIRMININKĖ. Taip, aš taip ir siūlau.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, taip apibendrintai. Kaip žinote, šie projektai liečia Šaulių sąjungos veiklą. Tai yra savanoriška visuomeninė organizacija, turinti labai galias tradicijas, ir, keičiantis saugumo situacijai, mes manome, kad svarbu Šaulių sąjungai suteikti galimybę atlikti savo misiją, pasirengti jai, jeigu kiltų valstybėje kokios nors krizės. Tie projektai yra susiję: mes siūlome jais suteikti Šaulių sąjungai, Šaulių sąjungos nariams teisę dirbti su riboto naudojimo informacija. Ji reikalinga tam, kad šauliai galėtų vykdyti bendras pratybas su mūsų kariuomene, su mūsų sąjungininkų padaliniais. Šiuos projektus mes aptarėme Nacionalinio saugumo ir gynybos komitete. Kaip matote, faktiškai didžioji dalis teikėjų yra komiteto nariai. (*Balsai salėje*) Jeigu norėtumėte detalesnių atsakymų, galėčiau juos pateikti.

PIRMININKĖ. Ačiū, kolega. Jūsų klausia G. Skaistė.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Išties manau, kad šis įstatymas tikrai labai laiku, labai reikalingas ir padės išvengti nereikalingų interpretacijų, kurios būdavo iki šiol. Tačiau man žiūrint į patį įstaty-

mą kyla klausimas, nes kalbama apie tai, kad į šaulio tarnybą galės būti skiriamas tik suteikęs jam tokią teisę dirbti, bet nekalbama apie tuos žmones, kurie šiuo metu jau eina pareigas. Ir man tuomet kyla klausimas, jeigu bus nustatyta, kad tai pareigybei turi būti suteikta teisė dirbti su įslaptinta informacija, kas bus pereinamuoju laikotarpiu?

V. BAKAS (LVŽSF). Geras klausimas. Iš tikrųjų noriu pasakyti, kad ne visiems šauliams iš karto siekiama suteikti tokią teisę. Ministras tiesiog nustatys pareigybių sąrašą, kam tokia teisė bus suteikiama. Nežinau, ar reikės pereinamojo laikotarpio, bet jeigu mes svarstymo komitetuose metu nuspręsimė, kad jo reikia, mes galėsime teikti pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamasis kolega, truputį jūs darote lengvatas. Jei nori viską sužinoti, tai yra trys: slaptas, visiškai slaptas, riboto... Mažiausiai reikia, kad nors būtų slaptas susipažinimas. O dabar tas ribotas toks...

V. BAKAS (LVŽSF). Pasakysiu taip. Mes, prieš teikdami šį projektą, konsultavomės su Krašto apsaugos ministerija, taip pat apsvaustėme komitete. Mūsų nuomone, riboto naudojimo žymos pakanka. Noriu pasakyti, kad dalis žmonių, kurie dirba Šaulių sąjungoje ir gauna atlyginimą... Ten yra visai kitos procedūros, jie ir dabar gali susipažinti, prireikus galima sudaryti tokias galimybes, kad jie turėtų aukštesnio lygio prieigą.

PIRMININKĖ. Klausia A. Salamakinas.

A. SALAMAKINAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamasis pirmininke, aš norėjau pasiteirauti, ar profesionalūs kariūnai, ar vyresnis kariūnas irgi turi teisę gauti tokią informaciją, ar ne? Tie, kurie pasirašė kontraktą?

V. BAKAS (LVŽSF). Tie, kurie atlieka profesionalią tarnybą, be abejo, tokią teisę turi. Čia kalbama tik apie šaulius. (*Balsai salėje*) Aš pasitikslinsiu, negaliu dabar atsakyti. Turėčiau pasitikslinti.

PIRMININKĖ. Klausia E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Gerbiamasis pirmininke, tokia praktika, kiek aš žinau, yra nusistovėjusi ir aplinkinėse NATO šalyse, tai, ką jūs siūlote, yra įprastas dalykas. Čia nieko naujo nėra. Netgi šiek tiek pavėluota. Prašom. Klausimas.

V. BAKAS (LVŽSF). Visiškai su jumis sutinku. Sakysime, šiuo metu esanti politinė valia yra tokia, kad mes skatiname piliečių išitraukimą į veiklą ir darome tam tikrus žingsnius, kurių galbūt nepadarėme daugelį metų. Tai ir su teise įsigyti ginklus turėti, ir dabar teisę naudoti informaciją. Matyt, atsiranda tam tikras pasitikėjimas mūsų visuomenėje.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Mano būtų du klausimai. Vienas – kokia patirtis Europos Sąjungos, kitoje šalyse? Ar visuomeninės organizacijos dalyvauja mokymuose kartu su reguliaria kariuomene?

Ir antras klausimas, ar numatytos pasekmės, jeigu tą riboto naudojimo informaciją paviešintų arba perduotų mūsų priešams ir Šaulių sąjungos nariai, kurie ją gautų?

V. BAKAS (LVŽSF). Pasakysiu taip: Lietuvos šaulių sąjungą yra unikali organizacija, turinti labai daugelio metų tradicijas, ji atsirado, čia istorikai daugiau žino, unikaliu laiku ir ji dabar yra unikali. Pasakyti, kad lygiai tokios pačios, būtų sudėtinga. Bet pati kryptis – įtraukti visuomenę į gynybą, ji yra visuotinė.

Antras dalykas, kas labai svarbu, ekspertai, mūsų partneriai NATO tikrai pataria mums išnaudoti ir labiau įtraukti Šaulių sąjungą į bendras gynybos priemones.

PIRMININKĖ. Ačiū, pirmininke. Atsakėte į visus klausimus.

V. BAKAS (LVŽSF). Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, motyvai dėl viso. Yra norinčių tik už kalbėti. Gal galite nekalbėti, ar labai reikia? A. Anušauskas prašom už.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, iš tikrųjų įstatymas reikalingas ir papildydamas duotus atsakymus galėčiau pasakyti, kad kalbama apie ribotą šaulių skaičių, kuriems bus suteikta tokia teisė, tai yra teisė suteikiama ne pagal tarnybos būdą, o pagal pareigas į tas struktūras, į kurias jie gali būti įtraukti, jeigu sudaromi kokie nors įslaptinti sandoriai ir t. t. Tai yra labai ribotas žmonių skaičius, ir įstatymas jiems reikalingas.

PIRMININKĖ. Gal galime bendru sutarimu sutarti? Bendru sutarimu sutarėme. Ne? Dėl kiekvieno atskirai balsuoti? (*Balsai salėje*) Kaip? Už abu iš karto? Gerai. Kas pritariate po pateikimo projektams Nr. XIII-P-712 ir Nr. XIII-P-713, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 75 Seimo nariai: už – 62, prieš nėra, susilaikė 13. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Numatomas svarstymas birželio 22 dieną.

17.11 val.

Civilinio kodekso 6.589, 6.969, 6.971, 6.973, 6.978 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-750, Paveldimo turto mokesčio įstatymo Nr. IX-1239 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-751 (pateikimas)

Darbotvarkės rezerviniai 3a ir 3b klausimai – Civilinio kodekso 6.589, 6.969, 6.971, 6.973, 6.978 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-750 ir Paveldimo turto mokesčio įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-751. Pranešėjas – P. Urbšys. Atsiprašau, A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, visi sutiksime, kad šiuolaikinėje visuomenėje ypač svarbi yra individo laisvė ir galimybė priimti ar neprisimti išpareigojimus, sutartiniuose santykiuose nustatyti išpareigojimų trukmę, apimtį ir turinį. Gyvenime, tikrai turime pripažinti, pasitaiko situacijų, kai dėl įvairių priežasčių žmonės apsisprendžia gyventi kartu ir veda bendrą ūkį. Šiuo metu jie susiduria su turto tvarkymo problemomis, yra priversti mokėti paveldėjimo mokesčius, jeigu paveldi vienas kito turtą pagal testamentą, teikiant sveikatos priežiūros paslaugas yra ignoruojama kartu bendrą ūkį tvarkančio asmens valia. Tokių pavyzdžių ir atvejų, su kuriais žmonės, gyvenantys kartu ir vedantys bendrą ūkį, susiduria, iš tikrųjų būtų galima rasti ir vardinti labai daug. Šeimos teisės, vėlgi ne paslaptis, partnerystės institutas neveikia. Antra vertus, dalis bendrą ūkį tvarkančių asmenų netgi nesiekia tapti šeima. Būtų logiška klausti, ar tie asmenys, kurie nenori tarpti šeima, valstybės turėtų būti verčiami tapti šeima reguliuojant jų santykius per Šeimos knygą?

Rengdami projektus, kuriuos dabar teikiu, mes atkreipėme dėmesį, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, sprenddamas bylas dėl partnerystės, gyvenimo kartu, bendro ūkio vedimo, santykių nutrūkimo ir vėliau turto dalinimosi, ir kitų veiksmų, iš esmės jau ir dabar taiko Civilinio kodekso VI knygą, t. y. jungtinės veiklos, arba partnerystės, institutą. Iš esmės šis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos pastebėjimas ir lėmė tai, kad buvo nuspręsta plėsti Civilinio kodekso Šeštojoje knygoje jungtinės veiklos (partnerystės) institutą, sudarant galimybę ir fiziniams asmenims sudaryti jungtinės veiklos sutartį dėl bendro ūkio vedimo ir atitinkamai numatyti visas tas teises ir pareigas, kurios iš tos sutarties kyla. Tokio mąstymo ir tokio matymo kontekste, kad mes pasinaudojame Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika ir tą *de facto* esančią praktiką perkeliame į Civilinį kodeksą, gimė šiuo metu jums teikiamos normos.

Mūsų pasiūlymai, kurie yra teikiami, įgalintų asmenims, nepriklausomai nuo jų lyties, nepriklausomai nuo jų skaičiaus ar kitos padėties, sudaryti jungtinės veiklos sutartį. Iš esmės tie asmenys, kurie kartu gyvena, dėl bet kokių priežasčių šiomis normomis galėtų pasinaudoti. Šiomis normomis galėtų naudotis ir asmenys, kurie gyvena partnerystėje dėl to, kad myli vienas kitą, ar tai būtų vyro ir moters bendro ūkio vedimas, ar tos pačios lyties asmenų bendro ūkio vedimas. Lygiai taip pat šiomis normomis gali naudotis ir tie asmenys, kurie dėl visiškai kitų priežasčių gyvena kartu, pavyzdžiui, dvi draugės, nusipirkusios bendrą namą, dėl to, kad joms taip yra patogiau, arba dėl to, kad, tik sudėjusios lėšas į vieną vietą, jos tą būstą galėjo įsigyti. Lygiai taip pat šiomis normomis galėtų naudotis brolis ar sesuo, jeigu jie matytų esant reikalinga sudaryti jungtinės veiklos sutartį su atitinkamai iš jos išplaukiančiomis teisėmis ir pareigomis. Taigi manytina, kad Civilinio kodekso Šeštosios knygos jungtinės veiklos (partnerystės) instituto išplėtimas ir leidimas taikyti asmenims, kurie nori vesti bendrą ūkį, iš tiesų padėtų užtikrinti tų asmenų visų pirma turtines teises.

Lygiagrečiai yra teikiamas ir Paveldimo turto pakeitimo mokesčio įstatymas, kur yra numatoma, kad jeigu asmenys, kurie gyvena pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį ir veda bendrą ūkį, palieka savo kitam bendrą ūkį vedančiam asmeniui, partneriui turtą, yra atleidžiami nuo mokesčių mokėjimo, nes, kaip minėjau, jie šiuo metu tą mokestį moka. VI knygoje aprašant jungtinės veiklos sutartį taip pat yra numatomos ir tos teisės normos, kurios leistų asmenims, arba referuojama į kitus šiuo metu galiojančius teisės aktus, kurie leistų asmenims ir sveikatos priežiūros srityje gauti informaciją ir atitinkamai priimti sprendimus tais nelaimės atvejais, kai kartu bendrą ūkį vedantis asmuo sprendimo dėl savo gydymo pats priimti jau negali, nes, tarkime, yra nesąmoningos būklės. Dėkoju ir lauksiu klausimų.

PIRMININKĖ. Ačiū pranešėjai. Klausia S. Gentvilas. Nėra. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, pirmininke. Ačiū pranešėjai. Aš noriu tik pasveikinti valstiečius-žaliuosius su tikrai ryžtingu ir principingu sprendimu įteisinti homoseksualias partnerystes, tai yra teisingas noras. Aš tik noriu suprasti, noriu jūsų paklausti. Kodėl jūs norite įtraukti dar pusbrolius ir pusseseres, seses ir brolius arba, pavyzdžiui, tris, kas skamba *freaky*?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Turiu pasakyti, kad tai nėra homoseksualių partnerystėčių įteisinimas. Mes įteisiname visus santykius, kurie nesudaro ir neįgyja šeimos teisinio statuso, ir leidžiame jiems tvarkyti bendrą ūkį. Tai gali būti, taip, ir homoseksualūs asmenys, ir mano minėti draugai, ir dvi močiutės, kurios nori viena kitai padėti senatvėje, broliai ir seserys. Tai yra įvairios santykių formos, kurias mes iš principo galime ir turime demokratinėje visuomenėje reguliuoti.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Turbūt, gerbiamoji pranešėja, skaitėte Teisės departamento išvadas. Turbūt ir šiuo metu buvo galima tvarkyti tam tikrus bendro gyvenimo santykius, vaikštai pas notarą, kiekvieną kartą registruoji visus dalykus, visus daiktus ir panašiai. Tą buvo galima daryti. Ir Teisės departamentas pastebėjo, kad kaip čia su viešąja teise? Iš tikrųjų kas bus, jeigu gyvens ne tik brolis ir sesuo, bet gyvens du žmonės, kurie be santuokos susilauks vaikų ir panašiai. Faktiškai jie iškrenta bet kokių atveju iš tos bendros sistemos, socialinės paramos ir t. t. Ar nemanote, kad šis teisės aktas vis dėlto nepasieks norimų tikslų ir paprasčiausiai pridarys dar daugiau problemų?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš manau, kas labai aiškiai yra pasakyta ir parodyta darant pataisas ne dėl Šeimos knygos, bet dėl Šeštosios knygos, turtinių santykių, kad toks bendras ūkio vedimas ir jungtinės veiklos sutartis nesukuria prielaidų sukurti šeimos teisinių santykių. Būtų galima ir dabar klausti, kokios įmonės ar įstaigos iki šiol gyvena pagal jungtinės veiklos ar partnerystės sutartį? Bijau, kad advokatų kontorų tarp jų mes surasime. Šiuo atveju labai aiškiai reikia atriboti turtinių santykių tvarkymą, kuris nesukuria šeimos teisės pasekmių. Tuo labiau kad mes tikrai tik Šeštąją knygą tvarkome neliesdami šeimos santykių ir atitinkamai reguliuojančios knygos.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pranešėja, tarkim, toks atvejis. Vyras gali pasirašyti jungtinės veiklos sutartį su dviem, trimis moterimis ir sėkmingai sau gyventi. Ar mes čia neiname į poligamiją? Arba gali būti atvirkščiai. Čia yra grynai moralinis... Nesaisto jokie kiti santykiai, jokios moralės normos – iš esmės niekas. Mes paleidžiame... Kaip ir grįžtame prie to, nuo ko civilizacija ir prasidėjo. Ratas. Žinote, viskas gyvenime sukasi ratais, banguoja. Ta banga, atrodo, grįžta prieš tūkstančius metų, kai prasidėjo. Ar jums neatrodo?

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Ne, man taip neatrodo, nes mes nesukuriame šeimos teisinių santykių. Lygiai taip pat galėčiau klausti, ar advokatų kontora, kurioje yra daug vyrų ir moterų, dirba pagal jungtinės veiklos sutartį, ar ji turi šeiminius santykius tarpusavyje? Greičiausiai atsakymas – ne. Šiuo atveju tai yra grynai turtinis santykis. Kadangi mes sakome, kad tai yra ne šeimos santykis, yra visiškai nesvarbus subjektų ratas, kuris sudaro. Yra svarbu, kad tas asmuo, kuris gali ir nori sudaryti sutartį, būtų pilnametis asmuo.

PIRMININKĖ. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, ar jums vis dėlto neatrodo, kad ankstesnės sąvokos, kurios buvo vartojamos, kad ir straipsnių pavadinimai, buvo gerokai korektiškesni negu dabar, tiksliau apibrėžiantys? Pavyzdžiui, pacituosiu. Jūs išbraukiate „nuomininko šeimos narių

teisės ir pareigos“ ir įrašote „su nuomininku gyvenančių asmenų teisės ir pareigos“. Su nuomininku, pavyzdžiui, bobute, gali gyventi studentas. Dabar masiškai bobutės atsisakys sudaryti nuomos sutartis, norės jungtinės veiklos sutarčių. Aišku, aš čia ironizuoju, tačiau man atrodo, kad tai, ką jūs išbraukiate, ne iki galo buvo apgalvota įrašant tokias dviprasmiškas sąvokas.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų dėl straipsnių pavadinimų visą laiką galima diskutuoti. Tačiau šiuo jūsų minėtu atveju straipsnio pavadinimas keitėsi dėl tos priežasties, kad ir straipsnyje esantis reguliavimas buvo plečiamas ne tik taikant šeimos nariams, bet preziumuojant, kad su nuomininku gali gyventi ir asmenys, kurie turi jungtinės veiklos sutartį. Iš bobutės tikrai niekas nereikalaus pasirašyti jungtinės veiklos sutartį dėl namų ūkio vedimo, nors, aišku, tas studentas greičiausiai norėtų tai padaryti.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Panašų klausimą konkrečiu aspektu ką tik uždavė kolega. Iš tikrųjų jūsų projektas nesprendžia viešosios teisės klausimų, pavyzdžiui, dėl paramos kartu gyvenantiems asmenims, dėl mokestinių prievolių kartu gyvenantiems asmenims. Pagaliau jūs įvedate sąvoką „partneriai“, bet pagal savo esmę tai nėra partneriai. Partneriai, galime suprasti, verslo prasme partneriai, kurie yra visiškai solidarūs savo veiksmais, pareigomis; kaip sutuoktiniai šeimos santykiuose partneriai, kurie yra visiškai solidarūs dėl savo prievolių ir savo veiksmų pasekmių. Dėl viešosios teisės kaip čia?..

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Iš tiesų tie asmenys, kurie pasirašytų jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį dėl bendro ūkio vedimo, iš tikrųjų taptų partneriais ta apimtimi, kiek sutartis numato. Kartu mes, kalbėdami apie jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį, vėlgi palikome labai plačią diskrecijos laisvę tiems asmenims, kurie sutartį pasirašo, numatyti savo išsipareigojimus ir jų apimtį.

Manau, kad žmogaus laisvės nevaržymo prasme tiesiog jungtinės veiklos (partnerystės) sutartis yra tobulas variantas, kuris tikrai atsako į labai daug klausimų, neversdamas tų žmonių, kurie dėl kokių nors aplinkybių nenori sudaryti santuokos ar nori gyventi kartu nekurdami šeimos santykių, prievarta tuos šeimos santykius sau užkrauti. Mes tiesiog gerbiame žmonių laisvę ir jų teisę į privatų gyvenimą.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša. S. Jovaiša! A. Šimas.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Ačiū. Šitas partnerystės sutarčių sudarymas man visai neaiškus lieka, nes palieka... gyvenanti šeima bendra, jungtinė sutartis, tai aš suprantu vyro ir moters, bendrai gyvenant, sudarant bendrą jungtinę sutartį, nenorint įteisinti šeimos. O dabar čia įvardinamos visos kategorijos: brolis su seserimi, vyras su vyru, moteris su moterimi. Ar negalėčiau aš sudaryti su aplink esančiais visais vyrais bendrą sutartį ir mes vestume ūkį? Čia nežinau, vienas iš mūsų, neduok Dieve, pasišalins ir tada mes aštuoni pešimės dėl to ūkio palikimo.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Ne.

A. ŠIMAS (LVŽSF). Tai man nesuprantamas dalykas. Atsiprašau, bet tikrai tokie dalykai man išvis neaiškūs.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Sudėti turtą dėl jungtinės veiklos gali neribotas asmenų skaičius. Lygiai taip pat jungtinės veiklos sutartyje jūs numatytumėte, kas įvyks kiekvienu atveju, jeigu kas nors iš jūsų iš jungtinės veiklos pasitrauks. Bendro ūkio vedimas nebūtinai reiškia gyvenimą kartu. Gali reikšti ir tam tikro turto disponavimo ar valdymo aspektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjai. Laikas klausyti baigėsi.

P. Urbšys pritaria projektams.

P. URBŠYS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, kuriems yra neaišku, kodėl atsirado šitas projektas, nes dėl partnerystės jau seniai yra priimta nuostata, kad mes turime reglamentuoti šitą santykį. Iš esmės mes pasidalinome į dvi grupes. Vieni sako – partnerystę reikia apibrėžti Šeimos knygoje. Suprask, kad jeigu žmogus gyvena kartu, tai jau atsiranda prievolė būti šeimoje.

Kita nuostata yra tokia, kad mes apibrėžiame kaip bendrą santykį, tik mes turime išplėsti būtent tą santykį, kuris atsiranda gyvenant kartu. Bet bet kokių atveju tie asmenys, kurie nusprendžia gyventi kartu, nesiekdami sudaryti santuokos, be to, gyvenant atsiranda vaikas, iš karto atsiranda šeimos požymis. Jeigu jus bando kas nors klaidinti, kad mes galime diskredituoti tuos asmenis, kurie sulaukė vaikų, tai yra netiesa. Bet mes, svarbiausia, aiškiai nubrėžiame takoskyrą,

kad tai, kas yra santuokoje, tai apibrėžta šeimos santykiu. Jeigu atsiranda vaikas, tai yra šeimos santykis. Tam yra Šeimos civilinė knyga.

Kitas santykis, kuris gali būti tarp įvairių asmenų, taip pat ir vienalyčių, mes neturime jo suplakti su šeima. Mes turime palikti jiems galimybę įteisinti savo santykį ir vienaip ar kitaip realizuoti savo teises. Mes šiuo atveju esame daug liberalesni už liberalus.

PIRMININKĖ. M. Majauskas – prieš.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dar kartą noriu tikrai iškilmingai pasveikinti valdančiąją daugumą su principingu ir tikrai seniai lauktu sprendimu įteisinti homoseksualias partnerystes. Jūs šiuo sprendimu tiksliai tai ir padarote. Tai tikrai yra, mano supratimu, seniai lauktas sprendimas. Lieka tik apgailestauti, kad pasirinktas tikrai labai keistas kelias. Užuo žmones pavadinę žmonėmis, mes šiuo sprendimu juos pavadiname daiktais. Aš tikrai negaliu pritarti tokiam siūlymui.

PIRMININKĖ. Balsuojame.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 45, prieš – 6, susilaikė 17. Po pateikimo pritarta. Dėl projekto Nr. XIII-750 pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, numatomas svarstymas rudens sesijoje. Dėl projekto Nr. XIII-751 pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas, numatomas svarstymas irgi rudens sesijoje.

Replika po balsavimo – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). P. Urbšys paminėjo, kad čia dar liberalesnis, atleiskite, mums, liberalams, to nereikia. Mes kalbame apie šeimos santykių legalizavimą ir įtvirtinimą, o jūs kalbate apie tai, kas yra rodoma tokiam filme, kuris vadinasi „Komuna“. Beje, jis rodytas praėjusių metų Vilniaus kino pavasario metu. Tai štai seksualinė revoliucija Danijoje: kas ką nori, tas tą daro, jokios šeimos nekuria, kuriama komuna. Štai kuo skiriasi jūsų siūlymas nuo liberalų siūlymo įteisinti partnerystę, kuri gali turėti ir šeimos pavidalą. O pas jus – seksas visų su visais, ir jūs tai vadinate, kad liberalams priimtina. Atleiskite, ne. Bent man tai nėra priimtina. (*Šurmuly salėje*)

PIRMININKĖ. G. Landsbergis.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų žinodamas ir gerbiamojo premjero S. Skvernelio nuomonę dėl partnerystės, ji ne kartą išsakyta, ir taip pat dėl Stambulo konvencijos, labai kviesčiau kreiptis į Vyriausybę ir paprašyti išvados. (*Balsai salėje*) Palaukite, tai yra...

PIRMININKĖ. Jūs frakcijos vardu prašote?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Taip.

PIRMININKĖ. Prašymas frakcijos vardu kreiptis į Vyriausybę išvados. Ar galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Galime, galime.“*) Tada balsuojame.

Kas už tai, kad reikia kreiptis į Vyriausybę išvados, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 66: už – 27, prieš – 29, susilaikė 10. Nepritarta, nesikreipiame į Vyriausybę.

Replika po balsavimo – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Dėl protokolo: aš suklydau, norėjau balsuodamas susilaikyti.

PIRMININKĖ. J. Sabatauskas susilaikė.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Už pateikimą, už pateikimą!

PIRMININKĖ. Taip, po pateikimo susilaikė. P. Urbšys – replika po balsavimo.

P. URBŠYS (LVŽSF). Buvo paminėta mano pavardė. Gerbiamas Eugenijau, nejaugi gyvenimas kartu turi baigtis lova? Na, nebūtinai.

PIRMININKĖ. R. J. Dagys – replika po balsavimo.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš noriu pasakyti, siūlyčiau nepasiduoti klaidinimui tų žmonių, kurie nuosekliai mėgina įteisinti partnerystę kaip šeimos santykius. Tai šiuo projektu kaip tik perkeliame iš šeimos santykių, Šeimos knygos į paprastus civilinius santykius, vedant, būnant kartu, kalbama apie sutartis, kurias ir šiuo metu galima sudaryti, bet šiuo atveju padaro ma automatiškai. Jie specialiai šiuos dalykus kelia tam, kad tai užkirs kelią vienalyčių santuokų partnerystei.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš noriu jūsų atsiklausti. Pagal darbotvarkę, dėl kurios mes ryte balsavome, mūsų darbo laikas baigiasi 17.30 valandą, bet liko trys klausimai. (*Šurmulyš salėje*) Nenorite pratęsti? (*Balsai salėje: „Ne!“ „Norime! Norime!“ „Ne!“*)

Balsuojame. Kas už tai, kad baigtume numatytą darbotvarkę 17.30 valandą, balsuojate už, kas už tai, kad pratęstume, kol baigsime darbotvarkės rezervinius klausimus, balsuojate prieš. Alternatyvus balsavimas.

Taigi pratęsti negalime, tai yra jūsų valia. (*Triukšmas salėje*) Kaip? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, teisingai, dirbame toliau, nes 14 – už, o 51 – prieš. Mes dirbame toliau. Susikaupiame ir mes pabaigsime tai, kas numatyta.

17.36 val.

Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo Nr. IX-985 7, 10, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo Nr. XIIP-4707(2) (pateikimas)

Rezervinis ketvirtas – Vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 7, 10, 12 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Pateikimas. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Esu nuoseklus Vyriausiosios rinkimų komisijos depolitizavimo šalininkas. Praėjusiais metais dar iki Seimo rinkimų, rugsėjo mėnesį, įregistravau įstatymo projektą, gruodžio 22 dieną jau šitas Seimas svarstė, atmetė tą projektą ir nusprendė, kad reikia leisti tobulinti. Tai štai aš su kolega G. Vaičekausku šiandien ir tobuliname. Galbūt būčiau laikęsis ramybės pozicijos, tačiau įvykių seka buvo tokia: ji baigėsi šių metų gegužės 23 dieną, kai valstiečiai atsiėmė savo teiktą projektą dėl depolitizavimo ir R. Karbauskis pasakė: „Toks sprendimas buvo priimtas dėl to, kad idėja depolitizuoti šią instituciją nesulaukė kitų frakcijų palaikymo.“ (Cituoju iš pranešimo spaudai.)

Aš noriu pasakyti, liberalai buvo nuoseklūs ir pasisakė už depolitizavimą. Dėl mano gruodžio 22 dieną teikto projekto, kuriam, sakiau, Seimas nepritarė, žiūriu, kaip balsavo Valstiečių frakcija. Už depolitizavimą balsavo 8, prieš – 10, susilaikė 42 frakcijos nariai. Tai kas čia buvo už depolitizavimą ir kas prieš depolitizavimą?

Situacija yra tokia, kad man suteikta teisė tobulinti. Pagrindiniai priekaištai gruodžio 22 dieną man buvo tokie, kad aš esu palikęs savo projekte teisingumo ministrą, kuris, šiaip ar taip, yra politikas. Tai aš dabar braukiu teisingumo ministrą ir su kolega G. Vaičekausku įrašome Advokatų tarybą: „Kitus Vyriausiosios rinkimų komisijos narius siūlo Lietuvos teisininkų draugija ir Teisėjų taryba.“ Taigi, kaip matote, nebėra nė vienos politinės institucijos ar politiko pareigūno, kuris turėtų teisę teikti kandidatūras VRK. Todėl aš prašau šiandien po pateikimo pritarti šitam patobulintam projektui ir nebekalbėti, kad kitos frakcijos, bent jau liberalų atveju aš to negaliu leisti sakyti, kad kitos frakcijos nenori VRK depolitizavimo.

Noriu pasakyti, kad taip pat buvo atmestas ir J. Razmos teiktas siūlymas dėl depolitizavimo kovo 23 dieną, kai valstiečiai R. Karbauskis, A. Širinskienė, P. Urbšys, R. Baškienė ir kiti pateikė savo projektą dėl depolitizavimo, vėlgį ne visi valstiečiai, o tik 35 balsavo už šitą projektą. Gegužės 4 dieną Seimas padarė pertrauką mano minėto valstiečių pateikto projekto svarstymo. Gegužės 18 dieną kreiptasi į Seimo Pirmininką... atsiprašau, sudaryta darbo grupė, tačiau ji nieko nedirbo. Gegužės 18 dieną kreipiausi į Seimo Pirmininką klausdamas, kada ta darbo grupė susirinks, ji, kaip žinote, susirinko gegužės 23 dieną. Ir štai tada atsiimate savo projektą su lozungu „Kitos frakcijos nenori depolitizuoti!“

Man akivaizdu, kad valstiečiai susižavėjo galimybe iš esmės suformuoti Vyriausiąją rinkimų komisiją, ją kontroliuoti, o kartu apkaltina kitas frakcijas, kad jos nenori depolitizavimo. Tai štai prašau dabar svarstyti realiai depolitizavimą užtikrinantį įstatymo projektą. Pakartojau: siūlo Advokatų tarybą, Lietuvos teisininkų draugiją ir Teisėjų tarybą. Toks projektas ant stalo.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Jūs vėl lipate ant to grėblio, kuris buvo jau prieš tai, nes, pavyzdžiui, dėl Teisėjų tarybos buvo mūsų komiteto išvada, kad Teisėjų tarybos yra konstituciškai apibrėžta funkcija ir paskirtis, t. y. patarti Prezidentui dėl teisėjų paskyrimo, atleidimo ar perkėlimo. Tai vienas momentas.

Todėl Konstitucijos 5 straipsnis apie valdžios padalijimą aiškiai sako, kad negalime paskirti toms institucijoms funkcijų, dėl kurių jos nesukurtos. Kur jūs matėte, kad vykdomosios valdžios institucijas formuotų teisėjų institucija? Kitas momentas, ar jūs klausėte advokatūros nuomonės? Nes aš visai neseniai paklausiau, tai nusistebėjo, sako, niekas mūsų neklausė. Ar mums to apskritai reikia, ar tai yra jų funkcija? Nes Advokatų taryba iš tiesų rūpinasi advokatų profesionaliais reikalais, bet nedalyvauja formuojant valdžios institucijas. Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū gerbiamajam Juliui už pastabas. Aš jas priimu kaip pastabas ir pastebėjimus. Jeigu su šiuo projektu judame toliau, galima taisyti tuos trūkumus. Dabar žiūrėkite, kolegos, esminis dalykas buvo apsispręsti dėl to, ar depolitizuojame Vyriausiąją rinkimų komisiją, ar nedepolitizuojame. Mano siūlymas depolitizuoti, atimti iš politikų teisę. Jeigu einame toliau su tuo projektu po pateikimo, iš tikrųjų reikia atsižvelgti į tokias pastabas, kokias profesionaliai išsakė J. Sabatauskas.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamasis pranešėju, mes nuolat einame depolitizavimo keliu, tarsi politinės partijos yra kažkoks blogis. Europos Sąjungos šalyse rinkimų komisijose absoliučiai dalyvauja, deleguoja partijos savo narius. Jeigu tokiu depolitizavimo keliu eisime, tai gal ir politines partijas depolitizuokime?

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Ironija, bet tam tikroje vietoje ji yra teisinga. Aš tikrai, kaip sakoma, atsiprašau už žargoną, nevarau ant politinių partijų, tačiau manau, kad Vyriausioji rinkimų komisija galėtų būti nepriklausoma nuo politinių partijų. Man tikrai nepriimtini kai kurie kiti projektai, aš čia neminėsiu jų autorystės ir taip toliau, kur yra sakoma, kad trejus metus turi nebūti, jau turi būti išėjęs iš politinės partijos, lyg buvimas politinėje partijoje yra blogis.

Konstitucijoje numatytas politinės partijos institutas, ir aš nematau, kad tai yra blogis. Daug kur tikrai atsirado visuomeninės politinės iniciatyvos, komitetai, judėjimai ir taip toliau, kurie papildo politines partijas. Visa tai yra gerai, tačiau kai politinės partijos yra pačios pribuvėjos savo tapimo valdžia, atėjimo į valdžią, čia, aš manau, politinės partijos galėtų būti atsietos nuo Vyriausiosios rinkimų komisijos, ir patikėti kitiems profesionalams, pačioms politinėms partijoms ten nedalyvaujant. Tuo tarpu kitos institucijos nėra pribuvėjos valdžios, tų politinių partijų atstovų, kurie ateina į valdžią, todėl čia yra tam tikras skirtumas.

Aš tikrai nepalaikau tų pozicijų, kur juodai nepasitikima politinėmis partijomis.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų tas žodis „pribuvėjos“... atrodo, kad būdamas komisijoje gali daryti labai didžiulę įtaką. Man atrodo, tu gali daryti įtaką kontroliuodamas, gaudamas informaciją ir taip toliau. Aš nematau tos problemos. Ir noriu paklausti, ar jūs tikite, kad politinės partijos, būdamos bet kokiose institucijose, gali daryti tam tikrus susitarimus, jeigu partijos priedermė apskritai ginčytis, ieškoti teisybės ir taip toliau?

E. GENTVILAS (LSF). Aš nereiškiu nepasitikėjimo esama Vyriausiąją rinkimų komisija tačiau neatmetu galimybės, kad politinės partijos sau naudinga linkme gali susitarti. Iš tikrųjų nėra tai rinkimų rezultatų nulėmimas. Dėl rinkimų rezultatų aš tikrai nemanau, kad kada nors tariausi ir susitaria: tuos biuletenius pripažįstame, tų ne. Manau, kad tikrai ne taip. Tačiau, pavyzdžiui, rinkimų apygardų ribų perskirstymas po Konstitucinio Teismo sprendimo. 2015 metais Konstitucinis Teismas priėmė išaiškinimą, Vyriausioji rinkimų komisija nutarė peržiūrėti rinkimų apygardų ribas. Tikrai galima būtų išvelgti vienos ar kitos partijos interesus pertvarkant vienmنداčių rinkimų apygardų ribas.

Aš nesakau, kad tai buvo totaliai vienos partijos naudai, tačiau ten politinės partijos iš tikrųjų dalyvavo aptarimuose, kam čia būtų naudingiau. Jeigu tai nebūtų politinių partijų nariai, nuo politinių partijų Vyriausiojoje rinkimų komisijoje šiandien nebūtų ir to šešėlio abejonės, kuris vis dėlto yra, prisimenant 2015 metų gruodžio mėnesio Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus dėl vienmنداčių apygardų ribų.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Dabar motyvai dėl viso. Vienas – už, vienas – prieš. Už – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Pasigedau kitų laisvųjų profesijų. Galėtų ir Notarų rūmai, ir Antstolių rūmai, Architektų rūmai taip pat deleguoti. Sakyčiau, kad reikėtų kaip nors gerinti šitą projektą, nes tie žmonės moka mažesnius mokesčius. Jie užsiima verslu ir moka mažesnius mokesčius. Jei-gu jau norime kontroliuoti politikų veiklą, kad verslininkai... tai reikėtų praplėsti verslininkų ra-tą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. P. Gražulis – prieš.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamieji Seimo nariai, jeigu pasižiūrėsime europiniame kontekste, tai faktiškai toks modelis yra daugelyje Europos Sąjungos šalių, kad politinių partijų atstovai Vy-riausioje rinkimų komisijoje dalyvauja narių teisėmis. Nemažai čia buvo išsakyta argumentų, kad šita sistema, kuri yra ir labiausiai kontroliuojanti, ir susitarimų mažiausiai įvyks. Aš manau, kada bus deleguoti kokie nors specialistai, tai specialistas irgi gali turėti vienokias ar kitokias politines pažiūras, tik jų jisai nedeklaravęs, neturėdamas pažymėjimo vis tiek eina balsuoti ir gali atstovau-ti vienai ar kitai politinei partijai.

Šiuo metu yra daug skaidriau, daug viešiau ir daug daugiau kontrolės. Todėl, aš manyčiau, kadangi jau Seimas atmetė panašų įstatymą, tai balsuoti prieš ir tikrai palikti tokį įstatymą, koks šiuo metu galioja.

PIRMININKĖ. Balsuojame. (*Šurmuly salėje*)

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 22, prieš – 7, susilaikė 33. Po pateikimo nepritarta.

Dabar reikia apsispręsti. Alternatyvus balsavimas. Kas už tai, kad įstatymą tobulintume, bal-suojate už, kas už atmetimą, balsuojate prieš.

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 43, prieš – 19. Gražiname iniciatoriams tobulinti.

17.49 val.

Psichologų praktinės veiklos įstatymo projektas Nr. XIIP-685 (pateikimas)

Psichologų praktinės veiklos įstatymo projektas. Pranešėja – R. Šalaševičiūtė. Pateikimo stadija.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Gerbiamieji kolegos, teikiu Psichologų praktinės veiklos įstaty-mo projektą.

Noriu atkreipti dėmesį, kad projektas buvo pradėtas rengti dar 2014 metais. 2014 metų ge-gužės mėnesį, prieš trejus metus, Seimo valdyba iš Seimo narių visų frakcijų buvo sudariusi dar-bo grupę ir projektas buvo parengtas tik 2016 metų rudenį. Buvo perėjęs teikimo stadiją, tačiau pats projektas po Teisės departamento išvadų, mūsų nuomone, buvo tiek taisytinas, kad buvo pa-sirinktas kitas kelias – netaisyti senojo projekto.

Kartu su Psichologų sąjunga yra mano parengtas naujas projektas, nauja redakcija, kuri tei-kiami šiandien. Būtinybė reglamentuoti psichologų praktinę veiklą yra ta, kad šiandien mes turi-me psichologus, dirbančius šešių ministerijų žinyboje, tai: Teisingumo ministerija, Kalėjų depar-tamentas; Krašto apsaugos ministerija; Vidaus reikalų ministerija, Policijos departamentas; Švieti-mo ir mokslo ministerija; Sveikatos apsaugos ministerija; Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Statutinėse ministerijose yra patvirtinti aprašai. Geriausia reglamentuota aprašu, bet ir tai tik kon-krečiai tą veiklą, kuri atliekama klinikinių psichologų, tai yra Sveikatos apsaugos ministerija. Švie-timo ir mokslo ministerija turi savo aprašą. Tačiau bendrų psichologų rengimo nuostatų, kvalifi-kacijos kėlimo, atsakomybės, psichologų prižiūrimos veiklos nėra. Faktiškai daugelyje Europos Sąjungos valstybių psichologų veikla yra licencijuojama, sudaromi sąrašai ir visa veikla remiasi Europos psichologijos asociacijos federacijos patvirtintais „EuroPsy“ nuostatais, kurie Lietuvoje nėra įtvirtinti.

Didžiausia problema yra... Dabar, kaip žinoma, ir jūs jau patys dalyvavote, čia esantys Sei-mo nariai, priimant Baudžiamojo kodekso pataisas, kur yra įvardijama psichologų būtinybė da-lyvauti vaikų apklausose ir kituose veiksmuose, tiek aukai, tiek kaltam nepilnamečiui, padarius baudžiamąją veiką ar nusikaltimą, Civiliniame kodekse yra psichologų būtinybė dalyvauti proce-suose, tėvams išsiskiriant. Antstoliams reikalingi psichologai, jų pagalba ir daug kitų veiksmų. Ta-čiau mes apskritai neturime jokio reglamentavimo, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sfe-roje, kurioje dirba per tūkstantį psichologų, jų veiklos reglamentavimo.

Įstatymo projektu pirmiausia yra numatomi psichologo kvalifikaciniai standartai, rengimo reikalavimai, psichologų teisės, pareigos. Numatoma licencijuojanti institucija ir psichologų licencijavimo komisija, jos sudarymo tvarka, jos veiksmai ir būtent tai yra svarbiausia, ko mes siekiame, kad psichologų veikla būtų licencijuojama. Psichologų praktinės veiklos įstatymo projekte yra numatoma, kad visi psichologai privalomai būtų Lietuvos psichologų sąjungos nariai, būtent tai leidžia ir reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas. Įstatymui suteikus teisę licencijuoti psichologų sąjungą, ji taptų viešojo administravimo subjektu ir įgytų psichologų veiklos priežiūros teises. Man atrodo, mes puikiai žinome, kad mes turime ir psichologų apsišaukėlių, kurie be jokio išsilavinimo teikia psichologų paslaugas. Apskritai psichologų darbo kokybė tikrai kartais yra bloga. Yra būtina sudaryti psichologo sąrašą, nes kadangi yra klinikiniai psichologai, mokyklų psichologai, darbo organizavimo psichologai. Ir kai nėra sąrašo teismuose, kai reikia atstovauti šeimų ir vaiko interesams, teismai taip pat yra išreiškę poziciją, kad neturi iš ko pasirinkti psichologo, kuris net teismo proceso metu negali pateikti kvalifikuotos išvados dėl vaiko ar šeimų tam tikrų santykių. Pakeitimas yra toks, kuris, beje, jau įtvirtintas Švietimo ir mokslo ministerijos, yra mūsų projekte, kad psichologu dirbti gali turintis bakalauro ir magistro išsilavinimą.

Šiandien mes turime per šimtą psichologų, kurie turi tik bakalauro išsilavinimą, neturi kvalifikacinių įgūdžių, todėl iš tiesų jų veikla ir teikiamos paslaugos kartais nėra kokybiškos. Projekte yra įtvirtinama, prižiūrima psichologo praktinė veikla, t. y. kad gautų licenciją, pateiktų dokumentus, psichologas turi turėti ne mažesnę kaip 1 tūkst. 500 praktinės veiklos valandų skaičių arba turi dirbti prižiūrimas supervizoriaus: 100 valandų pereiti grupines supervizijas arba 50 individualių supervizijų valandų. Noriu atkreipti dėmesį, kad tokia praktika yra taikoma advokatūroje, architektūroje, medicinoje ir kitur.

Dabar aš tik nepasakiau dar vienos įžvalgos, kad buvo įvairių siūlymų, kas galėtų psichologus licencijuoti. Tačiau turėjome pasitarimą Teisingumo ministerijoje, po to išplėstinį pasitarimą Ūkio ministerijoje, dalyvaujant mano įvardintų visų teisėsaugos atstovų, visų šešių ministerijų atstovams, Prezidentūros. Ten buvo prieita prie vieningos nuomonės, kad licencijuoti psichologus tikslingiausia būtų pačiai Psichologų sąjungai. Iš biudžeto lėšų nereikės, nes numatomas psichologo nario mokesčio mokėjimas, kaip yra Antstolių, Advokatų, Notarų, Architektų, Odontologų rūmuose, ir iš mokamų mokesčių būtų apmokamas psichologų licencijavimo komisijos darbas.

Yra numatyta, kad komisiją sudarys po vieną visų šešių ministerijų atstovą, kurie žino savo veiklą ir sritį, du – universitetų, nes skirtingi (Mykolo Romerio ir Vytauto Didžiojo) universitetai rengia psichologus ir vienas psichologas, kurį skirs į komisiją Psichologų sąjungos valdyba. Yra numatytas penkerių metų pereinamasis laikotarpis. Pirmiausia, jeigu psichologas šiandien turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą, arba bakalauro ir magistro laipsnius, ir trejų metų stažą, iš karto galės pateikti dokumentus licencijai gauti. Jeigu jis turi tik bakalaurą ir stažą, privalės pereiti ir gauti magistrinį psichologo išsilavinimą. Tačiau jeigu jis turi abu išsilavinimus, turės dar pereiti prižiūrimą veiklą, būtent supervizorių – arba grupines supervizijas, arba individualias. Ir tik turėdamas tinkamą praktinį pasirengimą jis galės pateikti dokumentus licencijai gauti. Projekte taip pat yra numatyta užsienio piliečiams suteikimo dirbti Lietuvoje psichologo darbą tvarka. Aš manau, kad...

PIRMININKĖ. Kolege, trumpinkite.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Jau sutrumpinau. Dabar noriu tik viena pasakyti, Teisės departamentas yra pateikęs daug juridinės technikos pastabų, todėl, jeigu pritarsite, prašyčiau, kad kaip pagrindinis komitetas būtų paskirtas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, nes būtent sutvarkyti juridinę techniką labiausiai padėtų šis komitetas. Tiek. Viskas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Yra daug norinčių klausti. M. Majauskas pirmasis.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Ačiū pranešėjai. Iš tikrųjų labai ačiū jums už lyderystę šia tema, kuri tikrai stokoja rimto dėmesio. Ir tai, ką jūs darėte dėl šio projekto, ir tai, ką darėte prieš tai teikto projekto, yra tikras pavyzdys, kad iš tikrųjų galima ir reikia imtis permainų šioje srityje. Man šiek tiek neramu dėl šio projekto, ar jo nelaukia tokia pat ateitis, kokia ištiko prieš tai jūsų teiktą projektą kartu su šio posėdžio pirmininke. Buvo pateiktas projektas, jis keliavo į Vyriausybę, tada buvo lyg ir neigiama išvada, pasikeitė Vyriausybė, pavirto į tei-

giamą išvadą, paklodės pastabų, ir dabar nesulaukėme to projekto, grįžtančio į Seimą, dabar vėl turime naują projektą. Aš tik noriu paklausti, kaip jūs užtikrinsite, kad šis projektas iš tikrųjų būtų priimtas kuo greičiau, kad dar šią pavasario sesiją mes galėtume priimti esminius sprendimus.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Ačiū, gerbiamasis Mykolai, labai geras klausimas. Aš ir vakar, ir šiandien diskutavau ir su Sveikatos reikalų komiteto pirmininke A. Širinskiene, kuri pasakė, kad tikslingiausia jų komitetui būti papildomu komitetu. Kalbėjau ir su Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininku A. Sysu, ir kalbėjau su Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininku J. Sabatausku.

Kadangi taisant projektą pagal Teisės departamento išvadas nebeturi likti ir nelieka Vyriausybės, tai tiesiog aš manau, kad bendromis jėgomis, nes visą laiką buvo dirbta su Psichologų sąjunga, sakiau, ir pati tikrai prisidėsiu, jei Teisės ir teisėtvarkos komitete bus vykdomas darbas... Vakare iškelti klausimai buvo aptarti Teisės departamente su rengėjais ir direktoriumi A. Kabišaičiu. Ten, kaip minėjau, buvo tik trys diskutuotinos temos, visa kita yra juridinė technika, aš manau, per savaitę dvi komitetai tikrai galėtų padėti išspręsti. Tuo labiau kad penktadienį mes su A. Širinskiene jau esame sutarusios padirbėti prie šito klausimo.

PIRMININKĖ. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiama kolege, aš noriu priminti, kad bent jau per kelerius metus du komiteto sprendimus prisimenu, kada Vyriausybės buvo raginamos parengti ir pateikti Seimui Psichologo praktikos įstatymą, bet, matyt, dėl dažnos Sveikos ministerijos vadovybės kaitos to nebuvo padaryta, tai irgi sveikinu su ta iniciatyva. Bet noriu paklausti, ar jūs įsitikinusi, kad tikslinga sukurti dar vieną savivaldos instituciją, kuri pati išduos sau licencijas, ar to negalėtų daryti dabartinės valstybinės tarnybos?

Kitas dalykas, ar matėte – Teisės departamento pastabų yra keli lapai? Iš esmės yra du būdai: arba gražinti tobulinti, arba tada pagrindiniam komitetui pačiam bandyti telkti jėgas ir jį patobulinti, nes tobulinti jį reikia gerokai.

Kitas dalykas, aš nelabai suprantu, kodėl ne Sveikatos reikalų komitetas turėtų būti pagrindinis, tai tokiu atveju kas čia turėtų būti pagrindinis?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDPF). Aš dabar ir pradėsiu nuo jūsų paskutinio klausimo. Lietuvoje licencijuotų, atsiprašau, nelicencijuotų, turinčių diplomus yra beveik 4 tūkst. psichologų. Sveikatos sistemoje – 369 yra gavę spaudą, dirba per 200. Švietimo sistemoje dirba per 1 tūkst., Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos žinyboje per globos namus ir visus kitus psichologus taip pat yra per 1 tūkst. Todėl tas kelias, kuriuo buvo primygtinai einama, kad Sveikatos apsaugos ministerija, kurioje ir taip tvarkingai yra dirbama su psichologais, būtų pagrindinis komitetas, kelias buvo neteisingas. Todėl būtent komiteto... Antanai, aš jums atsakau. Gerai?

Dabar dėl išvadų, kad buvo daug pastabų, tai aš jums pasakiau, kad mes jau su trijų komitetų pirmininkais sprendėme, kaip geriau. O tie du projektai, kurių vienas buvo Seimo nario V. Čepo, ir dar kitos kadencijos – G. Navaičio, buvo nepriimti, nes to nenorėjo psichologai. Jie tarpusavyje nesutarė. O dabar priešingai, pagrindiniai iniciatoriai ir susirūpinę labiausiai dėl šito įstatymo projekto yra psichologai.

PIRMININKĖ. Klausia V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū. Be abejo, tema labai aktuali, žinant mūsų visuomenės sveikatos būklę, kai, lyginant su kitomis šalimis, didelis savižudybių lygis ir girtuoklystės, kiti dalykai. Bet tos savivaldos... Susidaro uždara, lyg ir išskirtinės visuomenės, ir linksta, jeigu privaloma narystė, į tokį uždaramą ta savivalda. Ar galės visi laisvai patekti į tą bendruomenę? Susidaro tam tikros grupės ar tam tikros klasės, ar kaip jas dar pavadinti.

Antras dalykas, jeigu tai bus savivalda, ir iš biudžeto, iš kitur jokio finansavimo nebus, licencijos išdavimas gali būti ganėtinai brangus ir gali būti taip, kad jauni specialistai paprasčiausiai neišgalės sumokėti to mokesčio.

PIRMININKĖ. Kolega, laikas! Suformuluokite klausimą.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Kaip jums atrodo, kiek tai gali kainuoti ir ar tai nebus uždara kokia nors visuomenė, kuri irgi taps visiškai atsiskyrusi nuo visuomenės? Kadangi tai labai jautri tema, kurią kartu reikia ir spręsti, ar ne geriau būtų, kad to imtųsi valstybė?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Gerbiamasis kolega, aš jau pasakiau, kad Ūkio ministerijoje per 40 pareigūnų dalyvavo, ir buvo priimtas toks sprendimas, nes buvo nuomonė, kad galbūt Ūkio ministerija galėtų spręsti, bet pagal teisinį reglamentavimą tikrai neišeina.

Psichologų sąjungą šiandien vienija per 600 narių ir noriu pasakyti, kad čia ne kaip savivalda, ne savireguliacijos metodas. Mes suteikiame teisę išduoti licencijas. Lygiai tokiu pačiu metodu, aš jau sakiau, dirba notariai, antstoliai, advokatai, odontologai, architektai. Tai yra pasiteisinę. Licencijų išdavimo kainą, kiek tai kainuotų, nustatys pati Psichologų sąjunga, kuri, beje, ir tvarkys, ir administruos: ir laiškus, ir pranešimus siųs, ir psichologų sąrašą įdės į interneto svetainę. Atskirų žmonių tam nereikės. Kiek aš žinau, kai ministre dirbau, odontologų licencijos gavimas arba pratęsimas kainavo 30 eurų.

PIRMININKĖ. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (*LVŽSF*). Dėkoju jums, gerbiama Rimante, už tikrai labai gerą projektą, kuris pagaliau pajudės iš mirties taško. Regionuose ypač turime didžiulę problemą dėl psichologų kompetencijos ir tą esu patyręs iš savo mokinių šeimų. Faktiškai jūs atsakėte į Mykolo klausimą, kurį norėjau užduoti. Dėkoju jums.

PIRMININKĖ. Klausia A. Vinkus.

A. VINKUS (*LSDPF*). Ponia Rimante, sveikinu su dideliu darbu. Iš tiesų šiandieniniame gyvenime psichologas yra būtinas visose srityse. Antra, kai aš drįsau prieš posėdį jūsų paklausti, kuo skiriasi psichologas nuo psichoterapeuto, labai gražiai išaiškinote ir aš supratau, tarsi kalbėčiausi gydytojas su gydytoju. Jūs vadovavote Sveikatos ministerijai, tai patirtis yra.

Ir trečia, 6 straipsnyje „Psichologo praktinės veiklos licencijavimas“ yra 5 punktas „Pagrindinės psichologo praktinės veiklos sritys, nurodomos licencijoje. Klinikinė ir sveikatos psichologija“. Ar čia apsirikote, kad pridėjote ir klinikinę, ar taip ir turi palikti? Nes psichologui klinikinės kažin ar reikia.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Gerbiamasis Antanai, iš tiesų tai yra paimta iš jau esamo teisinio reglamentavimo ir akreditavimo. Visų pirma mokymo programose, pagal kurias rengiami klinikiniai psichologai, taip yra įvardyta ši specialybė ir pagal tą įvardijimą taip ir yra įvardijama, išduodant akreditavimo tarnybai spaudus ir teisę dirbti klinikiu psichologu, klinikiu ir sveikatos psichologu.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia P. Urbšys.

P. URBŠYS (*LVŽSF*). Norėjau jūsų paklausti. Tie asmenys, kurie yra baigę įvairius psichoterapijos kursus, neturi psichologinio išsilavinimo. Ar po šito įstatymo jiems liks galimybė užsiiminti psichoterapija, nes tai yra tarptautiniai diplomai, kurie yra išduoti, ir pripažįstama, kad jie gali teikti tokias paslaugas?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Gerbiamasis Povilai, ačiū. Čia turbūt pats geriausias klausimas, kurį galėjote užduoti, nes mano yra įregistruota... (*Juokas salėje*) Taip, iš tikrųjų. Aš įregistravau Psichoterapeutų praktinės veiklos įstatymo projektą, nes šiandien psichologai, išklausę, kaip jūs ir sakėte, tam tikrą kursą, tampa psichoterapeutais. Tačiau praktika yra, kad psichoterapeutais gali būti ir socialiniai darbuotojai. Šiaip tai pas mus atskirai yra kaip medikų bendruomenės dalis rengiami psichoterapeutai. Tas įstatymas yra pristabdytas. Jie tikrai turi turėti didesnes galias.

Gerbiamasis M. Majauskas organizavo posėdį ir po to užklausė Sveikatos ministerijos. Yra viena didelė problema su psichoterapeutais ir savarankiškais psichologais, kurie gali dirbti tik komandoje, tai reglamentuoja Sveikatos apsaugos ministerija. Jeigu atsisakys to reglamentavimo, tai psichoterapeutams atsivers didesnės galimybės ir tada mes, pataisę tą esamą projektą, teiksime atskirai dėl psichoterapeutų galių išplėtimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiama Rimante, už pristatymą. Motyvai dėl viso. M. Majauskas – už.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Ačiū, pirmininke. Dar kartą dėkoju pranešėjai. Iš tikrųjų įstatymas reikalingas, nes padės užtikrinti kokybę, sudarys sąlygas savarankiškam psichologų darbui, dėl to sudarys galimybę kelti psichologams atlyginimus.

Pasisakydamas už, norėjau paprašyti atsižvelgti į pranešėjos prašymą dėl siūlomo komiteto, nes yra padarytas didelis darbas, pasirinktas komitetas užtikrins greitesnį darbo rezultatą ir mes greičiau pamatysime čia, Seime, galutinį projektą, dėl kurio galėsime galutinai apsispręsti. Ačiū.

PIRMININKĖ. A. Matulas – prieš.

A. MATULAS (TS-LKDF). Kolegos, aš tikrai nesu prieš, jeigu kas nors būtų užsirašęs, būčiau nesirašęs. Noriu pasakyti tam tikras pastabas ir pasakyti, kad sveikata tai yra fizinė, dvasinė, socialinė gerovė. Aš nematau, kad turime paskirti komitetą, kuris greičiau apsvartys ir greičiau pateiks Seimui svarstyti, greičiau priimsime tą įstatymo projektą. Kolegos, tiek pagrindinis komitetas turi būti Sveikatos reikalų komitetas, tiek pačių Psichologų sąjungos veikla turi išlikti Sveikatos apsaugos ministerijos veiklos ir kontrolės zonoje. Vis dėlto psichologai, dirbantys tiek švietimo srityje, tiek socialinėje srityje, ne daiktus konsultuoja – žmones, ten dirbančius, konsultuoja, o tai yra svarbiausia. Pritariu ir dėkoju dar kartą kolegei, bet pagrindiniu komitetu siūlau paskirti Sveikatos reikalų komitetą.

PIRMININKĖ. Iš pradžių balsuojame dėl pateikto įstatymo projekto.

Balsavo 55 Seimo nariai: už – 50, prieš nėra, susilaikė 5. Po pateikimo pritarta.

O dabar balsuosime alternatyviai, kadangi yra du pasiūlymai, kuris komitetas bus pagrindinis. Kas už Teisės ir teisėtvarkos komitetą kaip pagrindinį, balsuokite už, jeigu Sveikatos reikalų komitetas, balsuokite prieš.

Balsavo 54 Seimo nariai: už – 37, prieš – 17. Taigi pagrindinis komitetas – Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

O dabar noriu paklausti komiteto pirmininko, nes programoje preliminarai pasakyta, kad svarstymas rudens sesijoje, tačiau pranešėja prašo, kad mes pabaigtume pavasario sesijoje. Ar yra galimybė komitetui apsvartyti laiku tam, kad galėtume numatyti svarstymo datą dar pavasario sesijoje? Klausiu J. Sabatauską.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Inicijatyva, kaip visada, yra baudžiama. Kas inicijavo, tam reikės ir dirbti. Tai vienas momentas. Kita vertus, galima numatyti ir pavasario sesijoje, bet jeigu nesuspės dėl kokių nors aplinkybių... (*Balsai salėje*) Mėnuo laiko. Jūs matėte, kiek puslapių yra pastabų.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tada siūlome...

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Teks dirbti papildomai per savaitę du kartus klausymuose, kad įveiktume tas pastabas. Reikia surasti sutarimą, o ne balsų daugumą įpiršti kokią nors nuomonę.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tada aš siūlau, kad svarstymas čia, Seimo plenarinių posėdžių salėje, įvyktų birželio 15 dieną. Sugebėsite du komitetai apsvartinti? (*Balsai salėje*) Ar eiti toliau? Arba galima 20 dieną.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). 20 dieną.

PIRMININKĖ. 20-tą. Taigi svarstymas birželio 20 dieną. Ačiū.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū.

18.15 val.

Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-768 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Dabar Labdaros ir paramos įstatymo 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas. Į tribūną kviečiu I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. R. Budbergytė turėjo būti pranešėja mūsų komiteto, bet kadangi negalėjo dalyvauti posėdyje, tai pristatysiu aš.

Turiu pasakyti, kad šitas įstatymo pakeitimo projektas yra teikiamas todėl, kad kol mes laukiame Vyriausybės išvadų dėl Prezidentės pateiktų įstatymų pataisų, dėl procedūrinių dalykų vieną iš Prezidentės teiktų įstatymo pataisų, kurioms po pateikimo Seimas jau yra pritares, reikėtų atmesti iš esmės todėl, kad per tą laiką įsigaliojo kitos nuostatos, kurios verčia tą teiktą įstatymo projektą atmesti. Tačiau kadangi iš esmės jo nuostatoms būtų tikslinga pritarti, tai komitetas priėmė sprendimą įregistruoti atitinkamas nuostatas dėl naujo įstatymo pakeitimo ir, jeigu Seimas šiandien pritartų, o prašyčiau tikrai pritarti, tada būtų galima prijungti prie likusio paketo ir atitinkamai tuos procedūrinius klausimus išspręsti. Tokia yra šio įstatymo esmė.

Noriu trumpai priminti, kad teiktas paketas yra susijęs su informacijos atskleidimu apie gautą paramą, kurią gauna įvairūs paramos gavėjai: fondai, viešosios įstaigos, asociacijos. Atitin-

kamai taip pat reikalingi Labdaros ir paramos įstatymo papildymai, kurie čia ir atspindi. Tokia būtų projekto esmė. Vertinčiau šitą projektą kaip techninį, toliau dėl esmės šitų projektų bus galima apsispręsti tada, kai bus Prezidentės įstatymų paketo svarstymo stadija.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjai. Klausia N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Ar Mišrios grupės narys G. Steponavičius nebegalės savo vardo fondo lėšomis važinėti po mokyklas, priėmus šias pataisas?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Gerbiamas Nagli, iš tikrųjų šitie įstatymų projektai nėra susiję su politikų vardo fondais. Bet dėl to klausimo aš tiesiog noriu jus informuoti, kad mes kreipėmės į Parlamentinių tyrimų skyrių, kad jis pateiktų mums pasiūlymus, kaip būtų galima šį klausimą spręsti, ir tam reikės registruoti atskiras pataisas.

Šitas Prezidentės pateiktas paketas yra susijęs su informacijos atskleidimu. Kadangi, kaip jūs puikiai žinote, įmonės jau turi pareigą viešinti, bent jau valstybės įmonės, kam jos teikia paramą, čia būtų pareiga viešinti tiems, kas paramą gauna, kad būtų galima matyti informaciją viešai per Juridinių asmenų registrą ir interneto tinklalapyje tada, kada institucijos turi. Tai nieko daugiau, negu pateikė Prezidentė, mes, komitetas, nesiūlome, kaip jūs puikiai žinote, ką mes sutarėme komitete.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau nėra norinčių klausti. Motyvai dėl viso. N. Puteikis – už. Norite kalbėti?

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Taip, noriu visus agituoti pritarti, nes kartu su Prezidentės paketu mes labai rimtai pasistūmėtume skaidrindami politikų veiklą ir eliminuodami liberalų išrastas įstatymų apėjimo schemas.

PIRMININKĖ. Taigi, gerbiama kolegose, balsuojame dėl Labdaros ir paramos įstatymo 10 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 53 Seimo nariai: už – 53, prieš ir susilaikiusių nėra. Po pateikimo pritarta.

Pagrindinis komitetas – Audito komitetas. Numatomas svarstymas birželio 22 dieną.

Ir paskutinio – rezervinio 7 klausimo mes negalime pateikti, t. y. Seimo nutarimo „Dėl veiksmingos Lietuvos aukštųjų universitetinių mokyklų pertvarkos“ projekto, nes ką tik gauta Teisės departamento išvada, kad prieštarauja Konstitucijai. Taigi šį klausimą pirmiausia turi išnagrinėti Teisės ir teisėtvarkos komitetas, tada bus galima jį pateikti.

Dėl vedimo tvarkos – M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke.

Prieš mūsų kolegoms iš daugumos pradedant garsiai baubti, norėčiau pasakyti, kad mūsų registruoto nutarimo nuostatos yra visiškai analogiškos Vyriausybės teikto nutarimo dėl universitetų jungimo. Teisės departamentas kažkodėl nerado to nutarimo galimo prieštaravimo Konstitucijai. O dėl opozicijos teikiamo jau buvo surastas prieštaravimas. Čia kyla klausimų, ar iš tikrųjų Teisės departamentas visiškai nešališkai abiem atvejais vertina teisės projektus. Išvados bet kokių atveju labai palankios dabartinei baubiančiai daugumai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega. Iš tikrųjų perskaičius Teisės departamento išvadą ir man kilo abejonių, kodėl tai prieštarauja Konstitucijai, bet tam yra arbitras – tai Teisės ir teisėtvarkos komitetas, kuris ir pasakys, ar tai prieštarauja Konstitucijai, ar neprieštarauja.

Seimo narių pareiškimų nėra.

Registruojamės šį vakarą paskutinį kartą.

Užsiregistravo 53 Seimo nariai.

Taigi gegužės 30 dienos vakarinį plenarinį posėdį baigėme. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adomėnas Mantas 7, 8, 47, 50, 51, 52, 54, 56, 57, 59, 60, 77
Aldakauskas Aidas 51
Anušauskas Arvydas 40, 61, 65, 67

Bakas Vytautas 17, 18, 19, 64, 65
Baškienė Rima 7, 34, 35, 36, 70
Benediktas XVI 12
Bilotaitė Agnė 44
Budbergytė Rasa 76
Burokienė Guoda 52
Butkevičius Algirdas 15, 16

Čepas Vytautas 74

Dagys Rimantas Jonas 10, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 35, 48, 69
Degutienė Irena 7, 40, 41, 45, 46
Degutis Ričardas 39
Dumbrava Algimantas 34, 35, 36, 43

Galkutė Laima 51
Gentvilas Eugenijus 15, 21, 26, 31, 47, 57, 60, 63, 69, 70, 71
Gentvilas Simonas 15, 52, 67
Gražulis Petras 26, 65, 71, 72
Grušas Gintaras 12
Gumuliauskas Arūnas 51, 53, 54, 56, 61

Jedinskij Zbignej 11, 30
Jovaiša Eugenijus 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61
Jovaiša Sergejus 18, 19, 40, 68

Kabišaitis Andrius 74
Kamblevičius Vytautas 40, 45, 65
Karbauskis Ramūnas 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31, 49, 70
Kindurys Gintautas 37, 38
Kreivys Dainius 13, 14, 17, 31

Landsbergis Gabrielius 49, 52, 60, 69
Langaitis Tadas 37
Lazutka Romas 40

Majauskas Mykolas 7, 8, 42, 43, 44, 56, 57, 58, 60, 61, 67, 69, 73, 75
Maldeikienė Aušra 12, 13, 35
Matkevičienė Laimutė 34, 35, 36
Matulas Antanas 74, 76
Mažeika Kęstutis 38
Melnikienė Rasa 41, 42

Navaitis Gediminas 74

Navickienė Monika 24, 25, 34, 35, 36

Palionis Andrius 36, 37, 39
Pavilionis Žygimantas 48, 63
Petrauskienė Jurgita 46, 47, 48
Poderys Virgilijus 64
Pranckietis Viktoras 7, 32
Pupinis Edmundas 44, 47, 51, 61, 67, 71
Puteikis Naglis 25, 26, 29, 30, 71, 72, 77

Radišauskienė Eglė 15, 17
Razma Jurgis 21, 26, 37, 41, 50, 56, 70
Rimkus Juozas 37, 38
Rinkevičius Viktoras 31, 37, 38, 61, 67, 74

Sabatauskas Julius 20, 36, 62, 63, 68, 69, 70, 71, 74, 76
Salamakinas Algimantas 55, 58, 65
Samoškaitė Eglė 27
Saudargas Paulius 38
Sinkevičius Rimantas 38
Sinkevičius Virginijus 20, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 31
Sinkevičius Vytautas 63
Sysas Algirdas 8, 10, 11, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35, 40, 43, 44, 74
Skaistė Gintarė 7, 8, 24, 25, 34, 35, 36, 64
Skardžius Artūras 14, 15, 64
Skvernelis Saulius 13, 16, 60, 69
Stankevičius Rolandas 40
Starkevičius Kazys 41
Steponavičius Gintaras 48, 49, 51, 52, 54, 59, 77

Šalaševičiūtė Rimantė 43, 44, 72, 73, 74, 75
Šarnickas Robertas 57, 61, 62, 75
Šedbaras Stasys 63
Šimas Audrys 68
Šimonytė Ingrida 58, 76, 77
Širinskienė Agnė 39, 40, 41, 42, 45, 66, 67, 68, 70, 74

Tamašunienė Rita 22, 26, 45
Tomilinas Tomas 9, 10, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 52

Urbšys Povilas 8, 13, 14, 15, 16, 27, 28, 66, 68, 69, 70, 75

Vaičekauskas Gintaras 70
Vasiliauskas Gediminas 32, 34, 35, 36
Vidžiūnaitė Laura 63
Vingrienė Virginija 38
Vinkus Antanas 45, 63, 75

Zingeris Emanuelis 65

Žemaitaitis Remigijus 7, 41, 42, 44, 45
Žukauskas A. 56

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*